

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00543

SHTRALNDIKE YIDN

Jacob Glatstein

Permanent preservation of this book was made possible by

Dr. David S. Edelstein

in memory of

William Edelstein

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

שְׁטָר אַלְנְדִּיקָעַ יֵידָן

שטראלנדיקע יידז

פונ

יעקב גָּל אַטְשָׁמִינוֹ

פֿאַרְלָאוּ נֵו יָרָק

אַרְוִוִים גָּנְגָבָן פָּוָן פַּאֲרְגָּאָג מַתְנוֹת
בֵּינִים שָׁלוּם עַלְיכֶם פָּאַלְק אִינְסְטִיטּוּת

RADIANT JEWS

Poems by

JACOB GLATSTEIN

Copyright by
JACOB GLADSTONE
New York, 1946

Published by
F A R L A G M A T O N E S
22 E. 17th St., New York 3, N. Y.

Printed in U.S.A.

אינהאלט

א געוזאנג וועל איך זינגען

5	שיר — א געוזאנג —
7	וועידערשטאנד אין געטא —
10	יזכור —
12	ニישט די מותים לויבן גאט —
16	רויין —
17	אל חדין —
22	ועל —

אין א נאכט פון ירידה

52	דעָר בְּרַאַצְלָאוּעֶר אין א נאכט פון ירידה —
33	אַ וּאָרָט אֵין מוֹיֵיל —
34	פְּסֻוקִים —
37	אָן יִדּוֹ —
39	מִין וּאֲגַלּ-בְּרוּדָעֶר —
42	הַזְּלִיקָעֶר נָאָמָעָן —
44	דָּעָר גָּאַט פָּוּן טְרוּיְעַרְיכָּן שְׁבָת —
47	אוֹנְדוּעֶר טָאָגָנְדיַקָּעֶן נָאָכָט —
48	נאָכְטַלְיַדָּעֶר —
54	די הַיְנְטִיקָעֶן נָאָכָט —

איבער מײַן טרוועידיקו דאך

57	פֿון אָ ברִיווֹ
60	י. ל. פֿרִיז
62	מאצַארט
63	שְׁאַפּעַן-גַּאֲקְטוֹן
66	וַיֵּין פֿון לִידּוּר-בִּיכּוּר וּאָס כְּהָאָב גַּעֲזָוֶט מִיטּ יַאֲרָן צְוִירִיךְ
70	לִיעַנְעַנְדִּיךְ דַּעַם «אַחִיסְפֶּרֶר»
78	דָּעַר וּוּלְטַ-בּוּיךְ
81	כְּדַאֲוֹן אָ יִדְישַׂ בְּלָאָט אֵין סָאָבוּויַּי
88	אָ קְרִישְׁקָעַ זָוָן

מײַן קִינְדֶּסְ-קִינְדֶּס פָּאַרְגָּאַנְגָּעַנְחִיט

91	מײַן קִינְדֶּס-קִינְדֶּס פָּאַרְגָּאַנְגָּעַנְחִיט
93	אָ יִדְישַׂ קְרוּין
95	מײַן טָאָטָע יְצָחָק
96	דָּעַר עַלְפְּטָעָר
97	דָּעַר זִיְדָעָע עַנְזָוָל וּוּקָט זִיךְּר
99	מײַן בְּרוֹדְעָר בְּנִימִין
101	וַיִּיְדַּע בִּימָעָר
102	סּוֹצְקָעוּועָר
104	פּוֹטְצִיךְ יָאָר

כְּתוֹ דֻּרְמָאָנָעָן

107	כְּתוֹ דֻּרְמָאָנָעָן
122	לוּבְּלִין, מײַן הַיְילִיקָע שְׁטָאָט

א געזאנג ווועל איז זינגען

שיר — א נזאנן

דאָם צַעֲרָטָע צַעֲרָטָל, ס'יוֹאוּילְוּעוּרְטָל,
די זַפְצָלְדִּיקָע פִּידְלְדִּיקָיִיט, פָאֶרְלִידְלָטָע טְרָעָר.
שַׁאֲפָעָנָם סְקָעַלְעַטְיִישָׁע פִּינְגְּנָעָר,
נַאֲקְטוֹרָנָע בְּמוֹרְגָּנְקִיִּיט פָּוָן קַעְצָלְדִּיקָן בָּאֲגָעָר.
וּוְעַלְטְּשְׁמָעָרִץ, אַיְידְעָלָעָר וּוְיִתְיִחְיֵה,
צְוִוִּישְׁנוּיִפְזִין פָּוָן עָר אָוָן זַי אָוָן בָּעָט,
בְּלוּעַ רַיְיר, חַלְוָמוֹתִיבָּאַשְׁיִיד,
רוּכְבָּרָן זַיְד אַצְּינְדָּעָרט
איַן אַוְיְגְוִילְעָבָר פָּוָן יַעֲדָעָר סְקָעַלְעָט.
וּוְעַלְטָ, צְעַנְדְּלִיקָעָר יַאֲרָהְנוֹנְדָּעָרטָעָר
חָאַסְטָוָן איַן וּוְאַסְטָרָעָר צָעָן יַאֲרָ פָּאֶרְשָׁעָנְדָט.
מַיְוִיאָנָעָן בִּיכְעָר הָאַסְטָוָן אוּקָפָאַיְיכָק פָּאֶרְבָּרָעָנָט.

שיר — א געוזאנג וועל איד זינגען
 צום שאטן פון זאבן,
 צו הונגער, אויסגעצערטקייט פון ביינער אונז הויט,
 צום טרויעריקון עכָּא פון לאבן,
 צו דער באשטענדיקייט פון טויט,
 צו דער זויסטער אייביקייט פון טויט.
 שיר — א געוזאנג וועל איד זינגען
 צו די באָרוועסע, וואָגַלְעִירִישׁ פֿים פון דער כנסתיישראָל,
 צו אַרְעַן סימבָּאַלְיָשׁעַן, שירֵה שירִימְדִּקְעַן בְּרִיפְטַּ
 צו די יַיִדְיִשׁ שְׂטָעַט, וּאַסְטַּן, אַיְרַן באַשְׁעַרְטָעַר,
 האָט אַין זַיְן שְׂוֹעֲבָלְדִּיקְעַן צָאָרַן פָּאָרוּוּסְטַּן.

קלוייסטער-גָּלְעָקָעַר קלינגען.
 לייבּ-בָּאָם, לייבּ-גָּלוּזְגָּלוֹן.
 רַויְבִּידָם, גָּלוּבִּיסְפָּאָרְדָּאָם.
 ליַּיבּ שְׁכַּן — ליַּיבּ.
 שְׂטָעַל אַוְּוִיפּ בָּאָק — ליַּיבּ.
 פָּאָרְגּוּבְּיָלָאָם, לאָמְ-בָּלוֹטַן,
 זַיְנְדִּיסְפָּאָרְדָּאָם.
 גָּלוּזְגָּלוֹן, מַוְּרַאְדִּיקְעַן קלוייסטער-גָּלְעָקָעַן קלינגען.
 צו מַיְן גַּעַשְׁאַכְטָעַנְעַר טְוִיבּ, צו דער כנסתיישראָל,
 שיר — א געוזאנג וועל איד זינגען.

מען זאגט — ס'טאָגַט. דער מורה העלט.
 מען זאגט, ס'בוּיט זיך שוֹן אַ נִיּוּ וּוּלְטַן.
 אַיְן גָּלוּבִּיקְעַן, קְרַעְפְּטִיקְעַן הענט
 שְׂוֹעַרְעַן האָמְעַרְטַּשׁ שְׂוִינְגָּעַן.
 צו מַיְן פָּאָרְפּוּינְיקְטָעַר אַיְדִּישָׁעַר וּוּלְטַן
 שיר — א געוזאנג וועל איד זינגען.

ז'וידערשטאנד אין געטַא

מיר זיינען געוווען פארהונגערטע,

צעטראטטענע, פארשלאפטע יידן.

מיר האבן נישט געוווינט, נישט געמאכט קיין געוואלדן.

די ערֶד האט אונדו שטיל געהאלטן.

אייצט זיינען מיר שיינען, שטאלצע

שטראלנדיקע יידן.

מיר זיינען טויטע יידן.

מיר האבן זיך צוֹאָמָעְנְגָעְפָּלָאַכְטָן,

פארברודערט, פארצויויגט און געווארֵן

אַ וְאַלְדַ מִיט שׂוֹאַרְצָע בּוּמְעָרָ.

דעָר שומר האט איבער אונדו געבייטשט מיט בליצן.

נאָר דער וואָלְד האט געברענט אַן שְׁרַעַק,

דאָס פִּיעַר האט צו די הימלען גענומען קלעטערַן אַן שְׁטִיְינַן,

ס'האָבן געזונגען די צוֹוִינַן.

מיר זייןען געווען קלינגען, פארשיימטע טאטעלען,
פֿאַרְקְּרָעָנְקְּטָעָ מְאַמְּלָעָ.

צֹ דֶּרֶעֶד גַּבְּוִיגְּעָנָעָ זִיְּדָעָלָעָ.

אוֹן גַּעַשְׁטָאַרְבָּעָנָעָ קִינְדָּעָרָ.

מיר האָבָן גַּאֲרְנִישָׂט גַּעַזְגָּטָן,

מיר זייןען געווען אָן לְשָׁוָן.

פלְזִיכִים האָבָן מֵיר גַּעֲקָרָאָגָן

אָמְרוֹאַדְיקָעָ אוֹן מַעֲכְטִיקָעָ שְׁתִים.

מיר האָבָן גַּעַשְׁרִיגָן הַעֲכָר אָן הַעֲכָר,

ס'איַזְ פָּוָן אָונְדוֹ אַלְעָמָעָן גַּעַוָּאָרָן —

איַין גַּעַטְלָעָכָר אַנְגָּנִים.

זַיְיַיןָעָן גַּעַקְוָמָעָן, גַּעַלְאָפָן,

גַּעַפְלוֹינָן, גַּעַפְאָרָן אַיְכָעָר אָונְדוּעָרָעָ לַיְיָכָעָר,

זַיְיַהָאָבָן אַוִּיפָּ אָונְדוֹ גַּעַגְסָמָן הַיִּיסָּן אָוִיל.

אָונְדוּעָרָעָ קְבָּרִימְדִּיקָעָ שְׁטִיבָלָעָד זַיְיַיןָעָן פַּאֲרָשָׂוֹאָונְדוֹן.

זַיְיַהָאָבָן אָונְדוֹ אַרְוָמְגָעָצָוֹנְדוֹ.

אַבָּעָרָ מֵיר האָבָן גַּעַוָּאַנְדָּלָט אַיְן פִּיאָעָר.

די קלינע טאטעלעך זַיְיַיןָעָן גַּעַוָּאָרָן

וּאַלְדִּיקָעָ כָּאָרָן.

אוֹן מֵיר האָבָן אַזְוִי גַּעַזְגָּנָעָן :

mir זייןען דער וואַלְד

אוֹן דער וואַלְד ברענט,

אוֹן גָּאַט שְׁפָאַצְיָרָט מִיט אָונְדוֹ

איַין ברענענדיקָן וואַלְד.

mir זייןען גַּעֲקָרָאָכָן, גַּעַגְגָּנָעָן,

אוֹיפְגַּעַשְׁטָאַנְגָּעָן צָוָם לְעַצְמָן שְׁתִים.

ס'הָאָט אָונְדוֹ אַוִּיפָּ די פִּים גַּעַשְׁטָעָלָט

אָונְדוּעָר שְׁוִידָעָרָלְעָכָר גַּעַשְׁרִי.

mir האָבָן גַּעַשְׁאָסָן, mir האָבָן גַּעַטוּט.

מיר האבן געשאכטן און געוווארגן.
מיר האבן געוזן זיינער בלוט,
געוזן מיט לעבעדיקע אויגן.

פונקען זיינען ווי שטיקער זון געלפלויגן.
ווי ואנדערלעך דער וואלאד האט געברענט.
און מיר האבן געשאסן,
מיר האבן געוזן ווי זיינער בלוט אין גערונען,
זיינער בלוט האט זיך גענאסן.

מיר זיינען שיין מער נישט געקראכן, מיר זיינען געלאפען,
געצילט, געשאסן און געטראפען.
מיר האבן געוזן זיינער טויטע קעפ
און געתשטירבן מיט זיינער טויט
אין אונדזערע אויגן.
מיר האבן זיך איינגעפלאכטן, איינגעצווויגט,
מיר, די שטומע, האבן ווי זיגרייכע קעמעפער
געשריגן מיט איין שטיט —
מיה, דער געטלעכער אנאנטים.

מיר האבן גארניישט געוואונען.
דער וואלאד האט אויסגעברענט.
אכבר אין דער געטלעכער פינצעטערניש
שפאנצ'ין מיר קליעינע טאטעהער,
פארקרענקטע מאמעלהר,
זו דערעד געביוגענע זידעלעך
און געתשטירבגענע קינדער.
מיר האבן געוזן זיינער בלוט
און מיר זיינען צופרידן.
מיר זיינען שיינען, שטאלצע,
שטראלנדיקע יידן.

יזכור

וונג און איצטיך זיינגען די געווינגען פון אונדזערע קהילות.
ס'בליט דער טוי אויפֿ די בית עליינט
פון אונדזער אונטיקון גלוֹת.
אונגערישט ווערן די ווערטער פון אונדזערע תפילהות.
היינטיך די קלאגן פון אונדזערע אל מלאמַס.
אוּמַזִּיסְטִיך איז דער טויט פון יחיד און נאריש.
דער מאָרטירער-טויט פון מליאנען איז לעגענדאריש.

נאך איזויפיל טויטן שטייען מיר אויפסנוי געבעוין.
זוי האבן אונדו געגעבן לעבן.
טויטערהויט האבן זוי אויפגעפראלט די געטאָ-טויערן,
און ארוים פון קנעכטשאפט הוויך-דערהויבן —
זוי האבן אונדו געגעבן גלויבן.

ווען נישט זויעד וואונדערלעכער קרבן,
וואלטן מיר אלע פארשעטערהויט געשטארבן,
און נקמה, און טרייסט, און האפן.
ニישט זויערע באצווינגען צו פאַרווילן,
האבן בלינדע שמשונ'ס אָ טרייסל געטאן די זילן,
זוי זינגען ארוים פאַרבּעַבּן צו באַשטראָפּן.

ニישט אַין באַחאַלטערגעַם גערילאָ-קאמפּ,
אַין דערשראָקעַנְעַם לאָקער אַון פֿאָרגנְבּעַ,
ニישט אַין באַזונדערנייש, נאָר אוֹיף אָ זוניקער קאנּוּעַ,
האַבן אַונדוּרְעַע בְּרִידְעַר גַּעֲצִיכְנַט אַפְּעַנְעַם רְעוּאָלַט.
די אַנגֶּעֶשׂ-אַקְעַנְעַהָּן זַיְדְּ פֿאָרְשְׁטָאָלַט.
דער שונאָ האַט באַצְּאָלַט.

לאָמֵיר זוי פֿאָרְשְׁרְיוּבּן, ברידעה,
אין אָ נְיֻעַם מְהֻזּוֹר, אָ נְיֻעַם סְידּוֹר.
אונדוּרְעַע גַּאנְץ מְאַרְטִירְעַר-לְעַבּן אַנטְקָעַנְעַן זַיְדְּ וּוּרְטַט בְּטַל.
סְקָעַן רְשַׁעַת לְאַנְגָּ נִישְׁתְּ זִיצְׁן אַון זַאָטְלַ.
וּוִילְּ זַיְעַר גַּעֲדַעְכּוּנִישְׂ יְאַמְּרַט אוֹיףְּ אלְעַזְּ וּוּגְן.

אין אלע תפּילָות לאָמֵיר זוי דערמאָנְעַן.
אין אלע זְכּוּרִים וּוּלְן מִיר זַיְיַה באַזְוּינְעַן.
אין אלע יְתְגָּלִים זַאָל מַעַן זַיְיַה דְּעַרְקָאָנְעַן.
אונדוּרְעַע אלע התְּקוֹהָס זַאָלַן זַיְיַה באַשְׁיְינְעַן.

ニישט דַּי מְתִים לְוִיבָן נָאָט

די תורה האבן מיר מקבל געוווען ביהם סיני,
און אין לוכליין האבן מיר זי אפגעגעבן.
ニישט דַּי מְתִים לְוִיבָן גָּאטָט,
די תורה איז געגעבן געווואָרֶן צום לעבען.
און אָזֶוַי צְוָאָמָעָן ווי מיר זוינע אלע באָזָאָמָעָן
געשטענען בי מְתַנְ-תָּרוּה
אָזֶוַי ווֹאָר זוינען מיר אלע געשטעאָרֶבֶן אֵין לְוִיבָן.

דעם צעכזוייגטען קאָפֶ, די פרומע אויגן,
דאָם צויטערדיוקע מוויל פֿוֹז אַ קלײַן יִדִּיש קִינְד
וועל אֵיך אַיִינְנוּ אָונְדָעָרֶן

אין אונט פארכטיק מעשהלע.
כ'וועל פאר אים אויסשטערענען אַ יידישן הייל
און אים זאגן אָזוי:

ס'יודישע פאלק איז אַ פיעערדייקע זונ
פונ אַנְהוּב, ביז אַנְהוּב, ביז אַנְהוּב.
לערן וועע, יונגעלאַע, טויער יודיש יונגעלאַע,
פונ אַנְהוּב, ביז אַנְהוּב, ביז אַנְהוּב.

ס'גאנצע אַויסגעלהומטע פאלק
אייז ביזם באָרג סינִי געשטאנגען
און מקבל געוווען די תורה.
געשטאנֶרבּעַנָּע, לעבעדייקע, נאָך ניט געבאָרַעַנָּע.
אלע יודישע נשות האָבן אַפְּגַעַנְטְּפָעַרטּ:
מיר וועלן האָרכּן און הָרָזּ.
דו, דאס טרויעירקסטּ יודיש יונגעלאַע פונ אלע דורות,
ביזט אויך ביזם באָרג סינִי געשטאנגען.
דיינע נאָולעכּער האָבן געשמיינט
דעַם רָזּוֹשִׁינְקָעַמְּנָדֵל פונ יעדער וואָרט אַין דער תורה,
ביזט געוווען אַרְוָמְגָעָוָוִיקָלָט מיט אַשְׁטִיק באָרג ווי מיט אַטְּלִית.
ס'אייז געוווען שבויות — יומְסִטּוֹב פונ גריינִס.
האָסְטּ ווי אַ זִּינְגְּפּוֹיגְּלָטּ מִתְגַּזְגַּזְגָּעָן:
כ'וועל האָרכּן און הָרָזּ, הָרָזּ און האָרכּן,
פונ אַנְהוּב, ביז אַנְהוּב, ביז אַנְהוּב.

יודיש יונגעלאַע, אַנְגְּגַעַצְיִיכְנַט אַיז דִּין לְעַבְנָן
אויפּן אַוְיסְגַּעַשְׁטָעָרָנטּן יַדְיִישָׂן הַיִּמְלָל,
האָסְטּ קִינְמָאָל נִישְׁט גַּעֲפָעַלְטּ,
האָסְטּ נִישְׁט גַּעֲטָאָרטּ פָּעַלְזּ.
מ'הָאָטּ דִּיךְ אַוְיסְגַּעַהָאָפְּטּ אַון אַוְיסְגַּעַבְעַטְזּ,
אלְעַמְּאָל ווען מִיר זַיְנָעַן גַּעַוּעַן, בִּזְטוֹ אַוְיךְ גַּעַוּעַן.

און וווען מיר זייןען געוואָרַן אוּם,
ביזטו מיט אונדו נישט געוואָרַן.

און אָזֶה צוֹזְמָעַן ווי מיר זייןען אלָעַ בָּאָזְמָעַן
געשטעאנען בִּי מַתְנֵת תּוֹרָה,
אוֹזֶה ווֹאָרַן זייןען מיר אלָעַ גַּעַשְׁטָאָרְבָּן אַין לוּבְּלִין.
פָּוֹן אָוּמְעָטוֹם זייןען טִיעָרָעַ נְשָׁמוֹת אֲנַגְּעָפְּלוֹינְגַּן,
אוֹיסְגָּעַלְעַבְּטָעַ, יוֹנָגַן גַּעַשְׁטָאָרְבָּעַנְעַן,
פָּאָרְפִּינִיקְטָעַ, אָוֹפַּה אָלָעַ פִּיעָרָן אוֹיסְגָּעַפְּרוֹאָוּטָעַ,
נַאֲךְ נִישְׁתְּגַעַבְּרָעַנְעַן.
אלָעַ גַּעַשְׁטָאָרְבָּעַנְעַן יִדְּוֹן, פָּוֹן עַלְטָעַרְ-זַיְידַן אַבְּרָהָם אָן,
זײַנְעַן גְּעוּוֹן אַין לוּבְּלִין בַּיִם גְּרוּיסְן חַוְּבָן,
אלָעַ ווֹאָסַם זײַנְעַן בַּיִם בָּאָרְגַּסְיִינִי גַּעַשְׁטָאָנְעַן
און מַקְבִּיל גְּעוּוֹן דַּי תּוֹרָה
הָאָבָּן גְּעַנוּמָעַן אָוֹפַּה וַיְיךָ דַּי הַיְלִיקָעַ מִיתָּהָתָה.
מִיר ווֹילְּזַן מִיטַּשְׁטָאָרְבָּן מִיטַּן גָּאנְצַן פָּאַלְקַן,
מִיר ווֹילְּזַן נַאֲכָאָמָל טַוִּיט וּוּרְעָן,
הָאָבָּן דַּי נְשָׁמוֹת גַּעַיְאָמָרֶת.
די מַאְמָעַ שְׁרָתָה, די מַוְּטָעַ רְחָלָה,
מְרִים אָן דְּבוּרָה הַנְּבִיאָה,
זַעַנְעַן מַוְּטַת תְּחִנּוֹת אָן גְּעוֹזָנְגָּעַן אֲוַיסְגָּעַנְגָּעַן.
מְשָׁה רְבִינוֹ ווֹאָסַם הָאָטַה אָזֶה צוֹזְמָעַן גְּעוֹזָאָלַט שְׁטָאָרְבָּן,
וּוֹעַן זַיְן צִוְּיָּוֹת אֵיזֶה גַּעֲקוּמָעַן,
אֵיזֶה נַאֲכָאָמָל גַּעַשְׁטָאָרְבָּן.
און זַיְן בְּרוֹדְעָר אַהֲרָן,
און דָּוד הַמֶּלֶךְ
און דָּעַר רְמַכְ"ם, דָּעַר ווּלְגָעָר גָּאוֹה,
דָּעַר מַהְרַ"ם אָן מַהְרַשְׁ"ל,
דָּעַר חֹווֹה אָן אַכְרָהַמְּעַלָּע אַיְינָעָר.
און מִיטַּעַדְעָר הַיְלִיקָעַ נְשָׁמוֹת
וֹאָסַם אֵיזֶה אֲוַיסְגָּעַנְגָּעַן אַין יִסְרָיוּם,

וינגען מיטגעשטארבן הונדערטער נשומות
פון טיעער געשטארבענע יודן.

און דו, געשמאך יינגעלע, ביוזט דארטן אויך געוען.
דו, אַנְגָעִיצִיכְנֶטֶר אוֹיפֶּךְ דָעֵם אוֹיסְגָעַשְׁטָעָרֶנטֶן יִדְיִישָׁן חִימֶל,
ביוזט דארט אויך געוען און געשטארבן.
זיס ווי א טויב האסטע געשטראקט דיין האלדו
און געונגען מיט די אַבּוֹת אָוֹן די אַמְהוֹת.
פון אַנְהָוִיב, בֵּין אַנְהָוִיב, בֵּין אַנְהָוִיב.

פארטמאך די אויגן, ליב יידיש יינגעלע,
און דערמאן זיך ווי דער בעיל-שם האט דייך אַיְנְגָעָוִוִינְט
אין זיינע אַרְעָמֵס,
ווען ס'גאנצָע אַיְסְגָעַחְלוּמְטָע פֿאַלְק
אייז אַיְסְגָעַנְגָעַן אין די גָּזְזָקָטָמָעָרָן פֿוֹן לוּבְלִין.

און אַבּוֹר די גָּזְזָקָטָמָעָר,
און הייליקע געשטארבענע נשומות,
האַט זיך גָּרוּכְּכָרְט אָן אַיְנוֹזָאַמָּעָר, אַ פֿאַרְלָאַשְׁעָנָעָר סִינִי,
יינגעלע מיטן צָעַדוּיְינְטָן קָאָפֶ
פרומע אויגן און צִיטְעָרְדִּיקָן מְוִיל,
דאָס ביוזטו דאָך גַּעֲוָעָן, די שְׂטִילָע, קְלִינָע, עַלְנָטָע,
אַפְּגָעַנְגָעַנְעָן תּוֹרָה.
ביוזט געשטאנגען אויפָן סִינִי אָוֹן גַּעֲוָיְינְט,
אַרְיִינְגָעַוִוִינְט דיין גַּעֲוָיְין אַין אַ טּוּטָעָר וּוּלְטָ
פֿוֹן אַנְהָוִיב, בֵּין אַנְהָוִיב, בֵּין אַנְהָוִיב.

און אַזְוִי האַסְטָו גַּעֲוָיְינְט:
די תורה האָבָן מִיר מְקַבֵּל גַּעֲוָעָן בַּיִם סִינִי,
און אַין לוּבְלִין האָבָן מִיר זִי אַפְּגָעַנְגָעָן.
ニישט די מותים לויבן גאט.
די תורה אייז געגעבן געווארן צום לעבן.

רויך

דורבן קראעמאט ארייע-קיימען,
קריזיט אַרְוִיפָּא יִדְצָמֵן עֲתֵיק יוֹמִין,
און ווי נאָר דער רויך פֿאַרְשְׁוּוֹנְדַט,
קנוילן אַרְוִיפָּא זַיִן ווַיִּבְאַסְטְּן.

און אויבן איין די הימליישע הויבן,
וועיגען, בענקען הייליקע רויכן.
גָּאַט, דָּאַרְטָּמָּוָאָדוּ בִּיסְטָמָּאָט,
דאָרטָן זַיִנְגָּעָן מִיר אַלְעָאָזְנָאָט נִישְׂטָאָט.

אל תדין

שווין נאך האלבער נאכט.
ביי א נישט-דעטרונקען גלעוז טיי,
זיצט פארטראכט א יודישער זשורנאליסט.
דעם אומזיסט פון אונדזער וויי
האט ער נאָר-זואָם נאך מעָר פארטיפערט.
ער האט פאנאנדערגעצייפערט אונדזער פיין,
און דעם וויטיקידיקו ווינ געטראונקען
שלוק נאך שלוק.

דעך שלאפראך און די שטעהשיך
שלעפערן דעם מידן קאָפ.
אַכְבָּר אַיְדָעָר עַר גִּיטָּשׁוֹלָאָפָּן מֵזָעָר נָאָר,
מייטָן גָּאנְצָן טְרָאָפָּטָן אַ דְּרִיק,
אוֹ מִיר שְׂטִיעָן אַוִּיפָּן מִיטָּוועָגָן פָּוֹן טְוִיטָן,
אַן אַ פָּאָרָאָוִים, אַן אַ צְוָרִיק,
אוֹן אַוִּיפָּן מִיטָּוועָגָן שְׂטִיעָתָה פָּאָר אַים גְּרִיאָתָה
אַ וּוֹיְךָ בְּעַט,
אוֹן אַרְוָם בְּעַט — צְוָקָאָפָּנָם, צְוָפָסָנָם,
פָּוֹן לִינְקָם אוֹן פָּוֹן רַעֲכָטָם,
וּוְאָכָן מְלָאָכִים פָּוֹן שְׁרָעָק אַן פָּוֹן שְׁלַעַכָּטָם.

ער פָּאָרְדוּיכְבָּעָרט.
דעך צִישָּׁ פָּוֹן פִּיעָר גִּיטָּ אַ נָּאָש,
פָּאָרְגָּלִיט אַיְן פּוֹרְעָמְדִיקָּן אַש.
דאָס צִוְּגָאָרָעָטָל נָעָמָט זִיךְ צְעַשְׁטִיפָּן
אוֹן בָּאָשְׁרִיבָּט דִּי גָּאנְצָעָ שְׁטוֹב
מוֹיטָ רְוִיךְ-הִירָּאָגָלִיפָּן.
אוֹן אַיְן דֻּעָם צִיקְלָדִיקָּן גַּעַשְׁרִיפָּט,
וּוְעָרָט יְעָדָעָר וּוְאָרָט זִוְּנָס אַרְיִינְגָּעָטְרִיפָּט,
אַרְיִינְגָּעָטְרִיפָּט אוֹן אַיבָּעָרְגָּעָעָצָט,
אוֹיסְגָּעָמָוחָט אוֹן אַיְינְגָּעָרִיבָּט,
בִּיזְיְ�וֹדָעָר וּוְאָרָט וּוְעָרָט פָּאָרְקָרִיט אַיְן אַ העֲנָעָר-לָאָר,
בִּיזְיְ�וֹדָעָר לִיְּעָנָט זִיךְ אַלְיוֹן
אוֹיפָּרְדוּקָּן-רוֹיכְן-שְׁפָרָאָךְ.
אוֹן אַלְעָן קְרוּוֹזָט אַרְיוֹיפָּט, קְנוּילָט זִיךְ, קְרִיוֹזָט,
וּוְעָרָט אַוִּיפָּגְּעָלִיוֹזָט.
נָאָר אַ רְוִיכָּל אַ קְלִיְּנָס בְּלִיְּבָטָה העֲנָעָן וּוּ שְׁפִּינְגּוּעָבָם
וּוְיָלָ נִישָׁט צָעָנִין,
אוֹן צְעָהָסָט זִיךְ פְּלוֹצִים אַיְן אַ שְׂטִיקְנְדִּיקָּ גַּעֲוֹוִיָּן.

פָּנוּ דָּאַרְטַּ וְאוֹ רְוִיכַּן אַיִּבְיךַּן אָוּמְשְׁטָעֶרְבְּלָעֵד,
פָּנוּ פָּאַרְקוּיְלְטָעַ טָאנַן אָוֹן נָאַכְטָן,
קוּם אַיךְ צַוְּ דִּיר קְלָאַנְּ —
אֲ פָּאַרְכְּרָעֶנְטָעַרְ פְּחַדְן.

נַיְּן, כְּהַאָבָּ וְזַיְּ נִישְׁתָּ אַקְעַגְּגַעַשְׁטָעַלְטַ,
אַיִּדְעַרְ מְהַאָטְ פָּאַרְכְּרָעַנְטָ מִיְּן וּוּלְטַ,
וְוַיְ צַוְּ מִירְ, וְוַאֲסָם כְּשַׁטְּעַרְ דִּין שְׁלָאַפְּןַ,
וְוַיְ צַוְּ מִירְ, וְוַאֲסָם כְּחַעַרְ דִּין שְׁטָרַאַפְּןַ.
שְׁטָאַטְ אֲ הַעַלְדָּן-אַוְמְגָלִיקְ הַאָבָּ אַיךְ דִּיר גַּעֲגַבְןַ
אָן אַוְמְגָלִיקְ אֲ פָּאַרְאַכְטָןַ,
וְוַיְ צַוְּ מִירְ, פָּאַרְכְּרָעֶנְטָעַרְ פְּחַדְןַ.

מִיְּן קִינְדְּ וְוַאֲסָם הַאָטְ צְעַרְיָן דִּי נָאַכְטָ
אוּיפְּ הַוְּנָגְעָרְ-גַּעֲוַוְוִינְעַןַ, אַיְּ גַּעֲוַעַןַ אֲ הַלְּדָ
אַיךְ וְוַאֲסָם הַאָבָּ זַיְּן מַוְילְ פָּאַרְשְׁטָעַלְטַ,
בֵּין דָּעַרְ שְׁרַעַקְעֻוְדְּיקְעַרְ גַּעֲוַעַןַ.
כְּהַאָבָּ גַּעֲוַוְסָטְ מִיְּן קְלִינְגְּוָעַרְטַ,
צָוָם חַשְׁבָּוּןַ דִּינְגָּעַם צְיוֹשְׁטָעַלְןַ
נַאֲךְ עַטְלָעַכְעַ צְעַטְרָאַטְעַנְעַ יִזְׁןַ.
דָּעַרְפָּאַרְ וְוַיְנָעַןַ מִירְ מִיטְ אַונְדוּעַרְ צְוַאַמְעַנְדִּיקְוָןַ שְׁרַעַקְ
גַּעֲוַעַןַ צְוְפְּרִידְןַ.
אַיְּ אַונְדוּעַרְ פְּחַדְ-שָׁאנְדַּ
אַיְּ גַּעֲלָעַןַ נְצִיאָנָאַלְעַדְ וְוַיְדָעַשְׁתָּאַנְדַּ.

אוּן אוּיפְּ צְוַוְיְפִילְ וְוַיְנָעַןַ מִירְ גַּעֲוַעַןַ צְוַאַמְעַןַ,
כָּאַטְשָׁ דָּעַרְ שְׁוֹנָאַ, הַאָטְ קִינְדְּ אָוֹן פְּרוּיְ, מָאָן אָוֹן זָקָןַ,
פָּאַנְגָּנְדָעַרְגָּעַשְׁרָאַקְןַ, פָּאַנְגָּנְדָעַרְגָּשְׁוִידְעַרְטַ,
עַרְ הַאָטְ אַונְדוּזְ דָעַרְנִידְעַרְיקְטַ, צְעַטְרָאַפְּןַ,
מִיטְ אֲפָנְגָּרְעַרְיְשָׁעַ לִיכְטַ אַיְןַ טְוִיטָעַ פָּעַנְצְטָעַרְ,

מייט צוֹאָגָן אַוִיפְּ קַלְיִינָעּ פָּעַנְעַצְלָעָר לְעֵבָן,
מייט קַלְיִינָעּ הַבְּתָחוֹת אָוּן מַעֲרַדְעַרְלָעֶכָּעּ פָּאַרְבָּאָטָן.
מייט אַפְּשָׂרָם אַוִיפְּ מַאָרְגָּן.

אָונְדוֹעָר גַּאנְצָעָר וּאָפָּן אַיוֹ גַּעֲוֹעָן הַאָפָּן.
מִיר הַאָבָּן גַּעֲמִינָט מִיר וּוּלְזָן גַּעֲבָן דִּי זְקָנִים,
וּוּטָם מַעַן שָׁאַנְעָוָעָן טַאַטָּעָם מִיטָּמָעָם,
וּוּטָם דָּעָר מַשְׁחִית אַפְּשָׂר רַחֲמָנוֹת הַאָבָּן אַוִיפְּ קִינְדָּעָר —
אָונְדוֹעָר פָּחָד אַיוֹ גַּעֲוֹעָן גַּעֲדָלָד פָּוּן קְדוּשִׁים.

מִיר הַאָבָּן גַּעֲזָאנְט צָו זִיךְ :
טוּיטָע שְׁטִיל בָּאַקְלָאָגָן אָוּן אַרְיבָּעַרְטָרָאָגָן.
סְ'אַיוֹ לִיְכָטָעָר גַּעֲוֹעָן וּוּידָעַרְשָׁטִיָּין אָוּן וּוּעָרָן אַ מַתָּה,
וּוּי לְעֵבָן דִּי פִּיר אָוּן צְוֹאַנְצִיךְ שְׁעה
פָּוּן אַ יָּאָרְן-לְאָגָן מַעַת-לְעָתָה,
אָכְבָּעָר מִיר הַאָבָּן זִיךְ פָּאַרְשָׁוֹאָוִירָן :
יְעַדְעָר וּוּידָעַרְשָׁטָאָנד פָּאַרְטְּרוּבָּי,
אַפְּשָׂר וּוּטָם פָּאַרְטָ בְּלִיבָּן אַ פָּאַרְבְּלִיבָּי.
דָּאָס אַיוֹ דִּי אַלְכָעָמִיעָן פָּוּן גַּעֲצָמְטָעָר שְׁרָעָק.
דָּעַם שְׁוֹנָא נִיטָּגָעָן דָּעַם וּוּאוֹלְטָאָג
פָּוּן אַיְינְזִוְּטִיקָּן סְפָעַקְטָאָקָּל.
מִיר הַאָבָּן גַּעֲוֹאָלָט זִיךְ צִיּוֹן
אַיְן אַ לְעַבְדִּיקָּן סְךָ-הַכָּל.

אָוּן וּוּאָס זַיְנָעָן דָּעַן גַּעֲוֹעָן אָונְדוֹעָרָעּ
סְפָאַרְאַדְיִישָׁע וּוּידָעַרְשָׁטָאָנדָן ?
גַּעֲפָלָאַצְטָעָר גַּלוּבָּן, אַוִיפְּגַּנְעַרְיִסְמָעָן, דִּיסְצִיְּפָלִינִירָטָע מָוָרָא.
גַּעֲקָרָאַכְטָעָר וּוּרְדָעָר פָּוּן הַאָפָּן.
נִישְׁתַּחַת נָאָר נְקָמָה, נָאָר דָּעָר וּוּלְזָן אַיְינְצּוּשְׁלָאָפָּן,
וּוּיְלָדָעָר מַאָרְגָּן אַיוֹ שְׁוֹן גַּעֲלָעָן
אַיְן דָּעַם הַיִּנְטָאָר אַ פָּאַרְבְּעַנְטָעָר.

דעמאַלט איזה הינטער יעדער אויפשטיינד,
הוינטער יעדער אָקענשטעל
און געראָנגָל פֿאָרְשְׁמָאָכְּטָן,
געשטאָנָעָן אַ מִילְיאָנִיקָעָרְפּֿיךְ עָרְפָּחָדָן,
יעדער אַיִינְצִיךְ עָרְגָּבָר אַיז גַּעֲגָנְגָּעָן
מייטן בּוֹחַ פּוֹן אַ גַּאנְצָעָר טּוֹיטָעָר עָדָה,
יעדער אַיִינְיקָל אַיז אַנְגַּעַשְׂרָאָקָן גַּעַוָּאָרָן
מייט גַּבּוֹרָה,
מייטן בּוֹחַ פּוֹן אַ טּוֹיטָן זְיוּדָע.

וואָס קּוֹמְסָטוֹ מֵיךְ מְשֶׁפְּטָן,
וואָס קּוֹמְסָטוֹ זַיְךְ מַוְתַּם מַיר לְאָדָן,
איַיךְ, דָּאָס בִּיסְלָ רְוִיךְ, שְׁרִי אָוִים צַו דִּיר :
אל תְּדִין.

כְּדֻרוֹזָאג דִּיר, הַלְּילָה, נִישְׁתַּחַת דָּעַם סּוֹף פּוֹן פְּסָוק,
נַאֲרַ וּוְיַעֲנוֹן אַיךְ דִּיר פֿאָרגְנִיטִיקָן דָּעַם שָׁאָדוֹן,
פֿאָר דִּין צָעַרְנוּנָעָר אַילְוּזָע
פּוֹן אַ ?עֲגַעַנְדָּאָרִישָׁעָר הַעֲלִדוֹן-סְטָאָטִיסְטִיקָן.

איַיךְ, דָּעַר פֿאָרְבָּרָעַנְטָעָר אַמְּתָה,
בֵּין דַּי מִיסְטִיקָן דִּין פָּאָלִיקָן.
צַי אַרְוָנְטָעָר דַּי וּוְיַכְעַשְׁתָּעַקְשִׁיךְ,
ニידער אַרְוָנְטָעָר פּוֹן דִּינָעַ וּשְׂוּרְנָאָלִיסְטִישָׁע הַוִּיכָּן.

טרָעַט נִישְׁתַּחַת צַו נָאָנְטָה
צַוְּן צְוִוִּישָׁן-עַרְדָּ-אוֹנוֹ-חִימָל
פּוֹן הַיְּלִיקָעָרְוִיכָּן.
איַיךְ בֵּין דִּין פֿאָרְבָּרָעַנְטָעָר,
ニישְׁטַ-דָּעַרְקָעַנְטָעָר הַעַלְדָּה.
הָעָר אַוְיָף מַיְתָה דִּינָעַ אַוְיָסְגָּעַחָשְׁבָוֹנְטָעָ פֿאָרְדָּאָכְּטָן,
סְרָעַדְטָה צַו דִּיר דִּין וּעְקָסְמִיְּאָנִיקָעָר,
הַעֲלִדיְשָׁעָר, נַאֲצִיְּאָנְכָּלָעָר פָּחָדָן.

עוֹלָה

מען דארפ האבן כה צו מאכין
פון א יומ-טוב אן איינדערוואכין,
און נישט ווי א קראנק יינגל בענקען
נאך דעם ביימל פון דעם שכן.

אונדזער פרײיד אויז עול.

אונדזער כה — קול.

אונדזער שמחות זייןען תעניתים.

אין אונדזער שולן דאועגענען מתיים.

אין א נאכט פון ירידה

דען בראצלאווער אין א נאכט פון ירידה

1

מ'פרעסט מיך אויף א פאָרדראָם,
וויל ב'חאָב געגלויבט אין שטומען אוּת,
כ'חאָב מצראָפֿ געווען וואָרט מיט קלאנְג,
און געמיינט, אָז ס'איַז געוזָג,
גריסִין פון זיך פָּסִים נאָך פָּסִים,
און געמיינט ס'איַז דִּין פָּרְלָאנְג.
געשריגן צו דיר: גיב!
און ווי אָחצָוף געוווארט אויף דִּין געשאָנק.
כ'חאָב זיך דיר צוֹפֵיל געוווארפָּן אין די אוּוָגָן,
געטאָפְּטָשָׁעַט אין אָלְאָטָע
און געמיינט, אָז כ'בִּין געפְּלוֹגָן.
און וויל מײַנע ווערטער ווינְגען לִיְדִיקָע נִים,
נָעַם מײַן מוֹיל אָז פָּרְשָׁלִיט.

2

טויזנט יידן זוכן תבלית
און איך — זיך אלין.
טויזנט יידן מיינט חדות.
און איך — מיינט געווין.
טויזנט אידן האווען, לויין,
איך בין ווי א שלאמאך קרייך,
אין דעם צוזאמענדיקסטן מנין,
בין איך פאראדיוקעט, איכיך.

3

איכעלע, וויש זיך אפ דאם געועלע,
זוי נישט אזו פארריסן ביי זיכעלע.
ב/האָב געהרט זאגן, ווילסט ווערן אַ מנהיג ביי ייִרְן
לאז זוי צופרידן.
וויסטו איזוינט, וואם ס'הייסט ייד צוישן פעלקער,
צווישן איזויפיל פאראדרכער און פארוועלקער?
פאראמנסטו דעם כוה, איז דיין וארט דערהייבן
דו שטוייב פון שטוייבן?
איכעלע,نعم ארים אַ נאָז-טיכעלע,
וואקס פרייער אויף און וואקס אריין,
אַ ייד צוישן יידן.
דרק-ארץ פאר דיין גרים פאלק —
לאז זוי צופרידן.

4

אין דער שעה פון מיין ירידת,
קרעכץן מיינע אברים מידע.
כ'ווער אַ וואָגַן אַ בָּאַלְעַגָּלָע —

מיין גוף נעטט איבער די ממשלה.
ס'צערעדן זיך מײנע צענדייקער חולאָתן,
זוי צערעגעגען אנטקעגן מיר און בעסן,
ס'ביסל ליכט אין מיר, מ'שטיינט געזאגט,
ווערט אַריינְגֶנדְרִיט —

און אט גוי איך פון דער וועלט יונגעראַהייט.
מייטאָמָל דערהער איך זוי דער זידע זאגט:
כ'האָב דעם משיחת פֿאַרְיאָגְט.
זע, זוי ס'חַשּׁוֹת טַאנְט.
שטייל אַיְן ס'גַעַשְׂרִי פון דֵיְן לֵיב,
נעָם דעם צַעֲבָרָאָכְעָנָם וּזְגַן אַוְן טְרִיב.

5

ניין, כ'זוויל היינט זיין לֵיב.
כ'זוויל דערהערן דאס קול פון לייט.
כ'זוויל צוֹרִיק לְעַרְנָעָן אַלְפְּבִּית אַוְן טְרָאָפּ
און באָפּן דעם קְרָעָצְץ פון באָשָׁאָפּ.
זִיסְעָר וּוַיְיטִיק פון מיין האָנט,
לייבער קְרָאָמָפּ פון מיין פּוּם,
דערשטייקער אָטָעָם מִינְגָּרָפּ פון אַכְוָת לעַבָּן,
היינט וועל איך צו אַיך זיך אַיבְּרָגְעָבָן.
כ'מוֹ אַיְיעָרָע גַּעֲרָעְכָּטָע טַעַנוֹת הָרָעָן,
און לוֹיְטָעָן זיך אַיְיעָרָע כְּשָׂרָע טְרָעָן,
די שְׁטוּרִימְלְדִיקָע נְשָׂמָה וּוְאַרְפָּט צוֹ שִׁירְיוֹם,
דעם גוֹף, דעם פרָאַסְטָן חַי וּקְיָם.
פָּאַרוֹוָאָם פָּאַרְפְּשָׁטְלָעָן וּוַיְיטִיק
און טּוּבְּלָעָן זיך אַיְן צָעָר?
זָאַל דָּעָר עַמְּ-הָאָרְצָ-זְוִיְּתִיק
זַיְן הַיְּינָט מֵיְן הָאָרָן.

ר'האָט נַעֲבֵד אַפּוֹל מְוִיל מִיט גַּעֲרָעֶכֶת,
אוֹ סְ'אַיּוֹ אַתְּעַנְג אִים צַו הָעָרָן,
הַיְינְט אַיּוֹ זַיְן שַׁבְתָּ-קָודְשׁ
אוֹן מַעַן טָאָר אִים נִישְׁתַּפְּרָשְׁתָּעָרָן.

6

פָּונְדָּאָנָּעָן אַיּוֹ גַּעֲדָרְוָנָּגָעָן, אוֹ כְּזַוְּיל זַיְן
אַ פָּרָאַסְטִינְקָעַ-זָמָאַסְטִינְקָעַ יַדְעַלְעַ.
בָּאָדִי מִיט אַ פָּאַרְגָּרְעָבֶט קַעְפְּעָלָעַ,
נַאֲרַ מִיט אַ וַיְיךָ הַעֲרַצְעַלְעַ.
מַאֲכָט אִימְיצָעַר אַ קְרוּמָעַ מִינָּעַ —
קוּם נִישְׁתַּפְּרָשְׁתָּאַפּ מִיט אַ פּוֹל תִּירְצְעַלְעַ.
מִיר זַיְנָעָן אַלְעַ קִינְדָּעָר פָּוָן דָּעָר וּאַכְּקִיְּתָן,
דיַ שְׁבָתִים זַיְנָעָן הַיְילְקָעַ לְאַטְעָם.
לְאַמִּיר נִישְׁתַּפְּרָשְׁתָּאַרְגָּעָסָן אַן דִּי מִיטְוָאָכָם —
אַן אָנוֹדוֹעָרָעַ פָּאַרְהָאָרְעוּוּעָשָׁעַ טָאַטָּעָם.
איַז — מַוחָל אַ נְשָׂמָה פָּוָן זַיְדְּנְצִיגָּן,
גִּיבָּ מִיר אַ נְשָׂמָה מִיט פְּגָמָעָן,
זָאַלְעַן דִּי אַטְלָעָסָעָן קַאַפְּאַטְעָלָעָר
נִישְׁתַּפְּרָשְׁתָּאַרְגָּעָסָן פָּוָנוֹזָאָנָעָן מִיר שְׁטָאָמָעָן,
וַיְוִיל דִּי קָוְגְּלִידְקָעַ שַׁבְתָּדִיקָעַ פְּרוּמְקִיָּת
שְׁטָאָמָט פָּוָן רָאֹזְעָוָעָר וּאַכְּקִיְּעָרָ שְׁטוּמְקִיָּת.
אוֹן אַלְעַ זַוְּאַסְמָרָקָעָן אַן אַלְעַ זַוְּאַסְמָרָקָעָן
איַז צְוָאָמָעָנָגָעָשְׁטָאַלְטָעַ פָּוָן פָּרָאַסְטָעַ אַלְפְּ-בִּיתָן.

7

וּאַסְמָרָקָעָן כְּדֻרְהָוִיב זַיךְ צַו דִּיר,
וּאַסְמָרָקָעָן כְּדֻרְגָּלוֹיֵב זַיךְ צַו דִּיר,
וּאַסְמָרָקָעָן אַיךְ קַלְעָטָעָר צַו דִּיר וּוַיְיַסְּן

אלץ לענגער ווערט דער וועג און שועער.
וואס מעיר איך צעפיניק מײַן לײַב,
וואס מעיר איך צעפאַטsey מײַנָּע גליידער,
אלץ דערוויזערטער ווער איך פֿוֹן מײַנָּע ברידער.
און מײַנָּע ברידער זיינען וואוילע יידֶן,
פארזוּאָס שְׂרֵי איך זיך אַרְיבָּעָר?
כ'זווים, אָז קהָלָם תְּפִילָה
אייז אַנְגָּעָלִיגְטָעָר אָזֶן לְיבָעָר.
כ'זווים, כ'מֶאָך פֿוֹן זיך אַבְּלָאָזֶן,
וואס איך גַּאֲרָגָּל זיך מעשָׁה חָזֶן.

8

פארנוֹפּ מײַן נְשָׁמָה אָזֶן גַּיבְּ מִיר כּוֹחַ צָו לְעָבָן,
פארשטעטָאַלִין מִיךְ נִישְׁתַּת מִיטְ צּוֹפִילְ קְדוּשָׁה,
שענָקְ מִיר דָּעַם שְׁטוּרְוִיכְלָעָרָם תְּעֻנוֹגָה
פֿוֹן שְׁטִילָעְ זְיַנְּד אָזֶן שְׁעַמְעוֹדוֹדְקָעָר בּוֹשָׁתָה.
און מײַנָּע זְיַנְּד שְׁפִיגְלָעְן זְיַנְּד אָזֶן דָּעַר בּוֹשָׁתָה,
זְיַנְּד דָּעַרְשָׁאַקְעָנָע אַוְינָן אַין אַ פָּאַרְהַוִּיכְטָן שְׁפִיגָּלָן.
צְוֹאַמְעָן וּוּרְעָן מִיר פָּאַרְקִינְדִּישָׁט
און מִיר שְׁלָאָפָּן אַיְן אַיְן שְׁטִילָן וּוּגָל.
אַינְדָּעַרְפָּרִי קוֹק אַיךְ אַרְוִיפּ צָום הִימָּל
און שִׁיק אַרְוִיפּ שְׁטוֹמָע לְיִדְעָר.
כְּדָעַרְפָּל דִּי בְּרַכָּה פֿוֹן לְעָבָן אַין טָאָל
און דָּעַם גַּזְעָדָן פֿוֹן דָּעַר נִידָּעָר.

9

ארום אָז אַיְינְצִיקָּן בּוּיָם וּוּלְקָטָא אַ גַּאנְצָעָר פָּאַרְגָּאָכָט.
אוּפָּן בּוּיָם צִיטָעָן אוּמְרוֹאַיְקָע צְוַיְינָן,
שְׁטִילְקִיְּטָן וּוּאַלְקָעָנָעָן דָּעַם בּוּיָם.

ווינגע איזן אים און פאַרשׂוועיגן.
 מיינע אלע רײַד זוינען איזט פֿאָרְפּֿינְצְּטָעַרט,
 אלע מיינע אמתן לִיְגַּנְגַּן,
 ס'אייז מײַן שעָה פֿוֹן זוּנְקָעְנְדִּיקָעֶר יַרְיַדָּה,
 פֿוֹן פָּאַלְן אָוּן נִישְׁתְּ פֿוֹן שְׁטִיגְגַּן.
 כ'זוּוֵּיל עַפְעָם זָאנָן, נַאֲרָס' חָאַט נִישְׁתְּ קִיּוֹן הַאַפְּטָט,
 כ'זוּוֵּיל בְּעַטְנָן, נַאֲרָס' מײַן גַּעֲבָעָט אַיז פֿאָרְשָׁטוּמָט,
 כ'זוּוֵּיל לוּפְּנָן פֿוֹן זַיךְּ, נַאֲרָס' מײַן וּוּג אַיז פֿאָרְקָרוּמָט —
 אַיזָּהָנְטָ צְעַשְׁטָעַרט, וּוּאַס דִּי אַנְדָּעַרְעַ שְׁגַּפְטָט.
 ס'בְּאַפְּגָלְטָ אַ פֿינְצְּטָעַרְנִישׁ דָּעַם בּוּיָם,
 אַ גָּאַסְ-רָעָגָן צְעַשְׁלָאַקְסָט דִּי צְוּוּיְגַּן.
 גַּיבְּ מִיר כּוֹחַ אַיז דָּעַר שעָה פֿוֹן יַרְיַדָּה,
 אַיז מײַן שעָה פֿוֹן פָּאַלְן אָוּן נִישְׁתְּ פֿוֹן שְׁטִיגְגַּן.

10

דו בִּזְוּט דָּא, אַיךְ בֵּין דָּאַרְטָן,
 כ'בֵּין אַלְיַיָּן וּוּדוּ, מײַן וּוּיַּיבָּ.
 כ'בֵּין דִּיר גַּעֲטָרִי.
 דִּין בָּאוּנְדָּעְרָנִישׁ אַיז אַ גַּעֲבָעָנְטָשְׁטָעַר גַּאַרְטָן
 אַנְטְּקָעָגָן מײַן וּוּסְטָעַנְיָי.
 שְׁפָאַגְּסָט פֿאָרְבִּיָּי, מײַן וּוּיַּיבָּ,
 דִּיְנָע אַוְגָּן, דִּיְנָע לִיפָּן מַעֲנָעָן,
 כ'גַּיִ אַלְיַיָּן אַיז פֿינְצְּטָעַרְנִישׁ
 אָוּן קָעָן דִּיךְ נִישְׁתְּ דָּעַרְקָאָנָעָן.
 פֿינְצְּטָעַרטָּ אָפְּ מִיטָּ מִיר דִּין וּוּלְטָ,
 בָּאוּוּיְגָסָט דִּיְנָע יָוְגָע יָאָרָן,
 כ'דָּעַרְוּיְטָעַר זַיךְּ צַוְּ דִּיר אַלְעַן גַּעֲנְטָעַר,
 בֵּין אַיךְ וּוּרְ פֿאָרְלָאָרָן.
 אַיז דָּאָם שִׁידָּוֹן, אַיז דָּאָם זַוּוּג.

וואו איז ס'גליק פון באנטאגען?
א ווינט פארטראנט דינע וווערטער,
נאך איידער כ'האָב זי פארשטאָגען.

11

מאָגן טירקלט ווי אַ שטילע טויב.
אַ נאָענטע האָנט דערהייכט מיך פון שטויב.
און וווערט דערוויטערט.
מיין הוּמֶל וווערט בּוּסְלָעָכְוִוִיז אַיסְגָּלְיוּטְעָרֶט.
כ'גי אָרוֹים אָונֵס' קָומָעָן שְׂטִילְקִיְּטָן מִיר אַנטְקָעָגָן,
פֿון אַלְעָ זִיכְּן וּוְגָן.
שְׂטִילְקִיְּטָן זִינְגָּן נִישְׁתְּ קִיְּזָן שְׁטוּמְקִיְּטָן.
שְׂטִילְקִיְּטָן רִיְּדָן אַ זִּידָן גַּעֲרִיד.
סְפִּילְגָּלֶט אָוּפָּ אָונֵס' מִיר אַ וָאַכְעָ פְּרִיד.
מיינע אלָחָושִׁים טְרִינְקָעָן טָאג.
אַ שְׁוּעָלְבָּלָע פְּאָרְלִירְט אַ פְּעֻדְעָרָל אָונֵס' סְהָאָט וּוְגָג.
אַ פְּוּעָרָל זָאנְט גּוֹטְ-מְאָגן אָונֵס' סְהָאָט הָאָפָט.
אַ מְעֻרְעַשְׁקָע שְׁלַעַפְט אַ זְעַמְדָעָלָע מִיטָּ קְרָאָפָט.

12

אַ גּוֹטְ-מְאָגן דִּיר, חָאָר אָונֵ בְּאַשְׁעָפָעָר,
אַ גּוֹטְ-מְאָגן דִּין זָוֵן אָונֵ דָעַם
קוּוּסְקָוִימָקָן וּוְאַלְקָנְדָל,
וּוְאָסְ שְׁלִיעָרְט דָּסְ לִיכְטִיקָע פְּנִים פֿון טָאג.
סְהָאָרֶץ וּוְאַקְסָט אָונֵ מִיר אָונֵ אַט
קרִיגָּ אִיךְ פְּלִינְגָּל אָונֵ פְּלִי.
נָאָר טְאָמָעָר וּוְעָר אִיךְ בַּיְּ זִיךְ צָו גָּדוֹל,
פְּאַטְשָׁ מִיךְ גְּלִיךְ אַרְוָנְטָעָר,
אָונֵ פְּאָרְטְּרוּיְעָרִיךְ מִינְגָּן אַוְיָגָן.

31

ווען איך וווער צו טענצעלדייך און מונטער.
און באהויט מיך פון צו וווערן א זנאכער,
א היילער, א טיילער פון קמייעות,
א פרעלפֿלער פון שטומע ווערטער,
וואם זוי א חכם און פארשטייך עם.

זע ב'יאל זיך צופיל נישט בלאוזן,
און וווערן א הייליקער אינדייך,
טאמער זעסטו איך וווער א קדווש,
מאך מיך א טראפעלע זינדייך,
מאך מיך פאר א פשות מענטשל,
און גלייב מיר, כיועל זיין צופרידן,
ווײַל ס'אייז גאָר נישט אָ קיין שענעם און בעסערם
פון א פשותן וואוילן יידן.

א גוט-מְאָרְגָּן דִּיר, רְבָּנוֹ דָּלְמָא,
כ'גרויס דיין נאמען און איך בענטש.
אווי דאָוונט צו דִּיר, גּוֹט-בּרוֹדְעַרְישׁ,
א פראָסטער, זמְאָסְטָעָר מענטש.
כ'נען אָן אַלְעָ דִּינְעָ חַסְדִּים.
אויף צְלֵץ ווֹאָס דָו באָשְׁעָרֶט מִיר בֵּין אַיך קָאָפָּאָכְלָן.
און כ'בֵּין נִישְׁט צו שְׂטָאַלְץ צו וווערן אָ מְקָבֵל.
און שְׁפָאַנְעָן ווּעָל אַיך הַיְנָט, שְׁפָאַנְעָן אָן שְׁפָאַנְעָן,
ביין ס'וּעַט זיך העָרָן אָ בְּתַ-קְוָל פָּוָן דיין פֻּנְצָטָעָר.
פָּוָן אַלְעָ קְלִיְּנָעָן, פְּרָאָסְטָעָר מענטשעַלְעָר,
בְּוּסְטוֹן, בְּרָאַצְלָאַוּעָר, דָעַר פְּרָאָסְטָעָר אָן דָעַר קְלַעַנְטָעָר.

א ווארט און מויל

וואס פארמאגנטו דיין אייגנס?
א ווארט און דיין מויל.

געם דעם טויטש דערפונ און פארהויל.
קומ צו דער וועלט און א פארנאכטיקער קריין.
שטעל אויפ די האנט און בעטל דיין לויין.

ס'האנגלען געשיען אויף א דערשראקענער וועלט.
ראטען זיך פאר א שאטן פארשטעלט.
פארקלינט און פארגאנישט, פארשלאלאט און פארמידט.
פארשנינט זאל ווערן דער טורעם פון דיין ליה.

פארטורייב דיין ירוש,
געם דיין לעצטן קדיש און פארשטיים.
פארטיליקט זייןען די לענדן פונוואאנען ביסט ארוים.
דיין לשון און מויל פון און אלטן פאפוני.
דער בליז פון דיין אויג וועט באלאד אויך זיין פארביי.

און מוט דיר אין הקדש, אנטקען איבער אויף א באנק,
ויצט דער גאט פון דיינע אבות, פארעלטערט און קראנק.
דער מאכטיקער, פראכטיקער, אומעטומייקער גאט,
איו אויך ווי א פארשטייםענער בעטלער פארשפאת.

לעסטער אים נישט, זוי א לוי יצחיק פאר אים.
זוך זוכתן אויף און אפגעומגענעס יוד.
איין פארשפינעווועבעטן דריימל פון גאנטיקון כאר,
חלומען די פארבליבער פון א לעצטן דור.

פָּסְוִקִּים

איבער די פוילנדיקע ביינער פון רשעים
און זיערען קרבנות,
וואקטען בלומען.
ווײזוי קען משיח קומען,
או שבר און שטראָפַ
ווערן פֿאַרוֹאָגְלַט
אין אַ שטענדייןן שלאָפַ ?
ווײ טאָר מען אוֹן זַיְעַן מַעַן גַּאַר
בֵּין זַיְעַן אוֹן זַיְעַצְיַקְסְּטָן דָּוָר פֿאַרגְּעַבָּן,
עַמְעַצְּן וּוְאַם לְעַשְׂתָ אָוִים אַ לעַבָּן ?

ס'שטיַּאָרְבָּט דָּעָר רַוְּצָחָן,
זַאַט מִיט יַּאֲרָן,
אוֹן וּוּעֶרט אַפְּגַּעַמְעַקְטָ פָּוָן זַיְכָּרְוָן,
צַוְּאַמְעַן מִיט זַיְן קְרָבָּן,
וּוְאַם אַיְזָה מִיט גַּעֲוָאָלָט
אוַיְסְגַּעְפְּלִיקָט גַּעֲוָאָרָן
אוֹן הַאֲט אַפְּלָיו נִישְׁטָ דָּעַרְלַעַבָּט
צַו זַיְן גַּעַשְׁטָאָרָבָּן.

די טַעַמְפָע פֿעַלְדָּעָר
זַיְנָעַן לִיכְטַ-בָּאָמִיסְטִיקָט,

מייטן שענסטן זון-אויפנגאנגעג,
אויב ס'לעבן אויז אומזיסטייך
און אומגערכט.
אויב ס'חאַט נישט קיון האָפֿט
אונדזער אויסגעטאלטער לאָנדשאָפֿט
פּוֹן גּוֹט אָוּן פּוֹן שלעכט.
אן מצוות פֿאָר עֲבִירֹת
אייז שׂוֹינְקִיט בְּלוּזָה פֿאָר בהמחשע מעלה-גרהָם.

מיר זייןגען דאס פֿאָרְשַׁעְמְטַטְּעַ, גַּעֲפַלְעַפְטַּמְטַע
פֿאָלְק אָוִיפּ דָּעֵר עֶרֶד.
נישט מיר לעבען מייטן אָקָעֶר
און נישט מײַט דָּעֵר שׂוּעֶרֶד.
מײַט אַ רְחַמְנָה וְאַס אַיז טְמָאָה,
קלינגען גְּלַעְקָעֶר אָוּן פֿאָרְקְלַיְנְגָעָן
אונדזער גְּשַׁרְיוּי נָאָךְ נְקָמָה.
מײַט פֿאָרְבְּרַעְכְּעִירְשַׁעְרָן גְּנָאָד
פּוֹן פֿאָרְגָּעָבָן,
וְאַרְפָּן זְיִי אַן אַ פּֿחָד
אוֹיפּ אָונְדְזָעָר מְאָרָאָנָעָן-לְעָבָן.

מען וועט ווּוִיטָעָר דָּעַרְמָאָנָעָן
געַטָּע, קָאָנָט,
נִיטְשָׁע, פּֿיכְטָע.
פּֿילְאָזְפּוּיְשָׁ-זְוָאָגְנִיק,
וועט זִיךְ וְוִידְעָר אָוִיסְפּוֹזִין
די דִּיְתְּשִׁישְׁקִיט פּוֹן לְאָגִיק.
מְעַרְדָּעָר אָוּן קְרַבְנָה
וּוְעַלְן צְוָאָמָעָן וּוְעַרְן
מִיסְטָ פֿאָר גַּעַשְׁיְכָטָע.

איז דאס וואס איז פאר אונדזערע אויגן
 ערשות געשען,
 שוין אויך צום פארשטיין?
 איז דאס אויך שוין געפרענט
 אוון פארענטפערט?
 אומגלאַקלעכמאל — ניון!
 זוינען מיליאגען פארפינייקטע לעבנэм
 נישט מער ווי ביישפילן,
 וואס וועלן ווערן —
 מוסר השכלם, פאר טוותן פאררייכטע?
 קען מען זי אוד,
 מיט גולניישער פען פאָרגעבן,
 ווי בלעולעך פון געשיכטע?

אונדזער אומגלאַק וואקסט מיט יעדער שעה
 אוון מען גלויבט אונדז אַלְץ נישט,
 אוּ מיר זוינען נישטֿאָך.
 מען וויל נישט הערן אונדזער קלאנן.
 אונדזער טוית האט קיין ואָרכֶלען נישט געשלאנן.
 דעם נעצטן האט דער שנואָ פֿאָרטיליקט,
 דעם מאָרגן האט ער אונדוּ פֿאָרבָּאָרגן.

מיר זוינען די היינטיקסטע יידן פון אלעמאַל,
 מיר זוינען לעבעדייק און טויטע,
 אויסגעחשכנת אין איזן צאָל.
 קדוש ! קדוש ! קדוש !
 יעדער ייד אַ פֿלאָקערדייקער דאָרָן.
 פֿאָר יעדער ייד וואָס מיר האָבן פֿאָרְלָאָרָן.

אָנוֹ יִידָּן

אָנוֹ יִידָּן וּוּעַט נִישְׁתַּמֵּט זַיִן קִיּוֹן יִדִּישָׁר גַּטְטָם.
גִּיעָן מִיר, חַלִילָה, אֲוֹעֵק פּוֹן דָעַר וּוּלְטָה,
פָּאֶרְלָעַשְׂטָט זִיךְרָךְ דָּאָם לִיכְטָט פּוֹן דִּין אָרָעָם גַּעַצְעַלְטָה.
וּוְיַיְלָזַגְט אַבְרָהָם הַאָטָט דִיךְ אַיְזָן וּוּאַלְקָן דָעַרְקָעַנְטָה,
הַאָסְטוֹ אַוִיפָּט אַלְעָט יִדִּישָׁע פְּנִימָעָר גַּעַרְבָּעַנְטָה,
פּוֹן אַלְעָט יִדִּישָׁע אַוִינָן גַּעַשְׁטָרָאַלְטָה,
אוֹן מִיר הַאָבָן דִיךְ גַּעַפְרָעָמָט אַיְן אַונְדוֹעָר גַּעַשְׁטָאַלְטָה.
אַיְן יַעַדְן לְאַנְדָּה, אַיְן יַעַדְעָר שְׁטָאַטָּה
אַיְזָן בַּיְתָן אַונְדוֹזָאָוִיךְ גַּעַוּעָן אַגְּרָה
דָעַר יִדִּישָׁר גַּטְטָם.
אוֹן יַעַדְעָר צַעַשְׁמָעַט עַרְטָמָעָר יִדִּישָׁר קָאָפָּה
אַיְזָן אַפְּאֶרְשָׁעַמְטָעָר, צַעַבְרָאָכְעַנָּעָר, גַּעַטְלָעַכְעָר טָאָפָּה,
וּוְיַיְלָזַגְט זַיִן גַּעַוּעָן דִּין לִיכְטָיק גַּעַפְעָם,
דָעַר וּוּאֶרְצִיְיכָן פּוֹן דִּין מַמְשָׁוְתְּדִיקָן נָם.

איצט ציילן זיך אין די מיליאנען
אונדזערע טויטע קעפֿ.
ס'לעשן זיך אָרום דיר די שטערן.
דאָס געדעכעניש פון דיר ווערט פֿאַרטונקלט,
דיין מלכות וועט באָלד אויפֿהערן.
דעָר גאנצער יידישער פֿאַרוֹוי אָון פֿאָרְפֿלאָן
אייז פֿאָרְבָָּרְעָנְט.

איוף טויטע גראָזן ווינגען די טויען.
דעָר יידישער חלום אָון די יידישׂ וואָר געשענדט —
זוי שטארבן אַינְאַינְעָם.
ס'לָאָפּן עֲדוֹת גאנצע,
עופְּה/לעָך, פֿרְיוּעָן,
יונגעלייט אָון זקנִים.
אָפְּילָו דיינָע זֵילָן, די פֿעלְדָזָן,
די שטאמיקע לְיָוָן,
שלאָפּן אָטוּטָן, אָן אַיְבִּיקָן שלאָפּ.

ווער וועט דיך חלומען?
ווער געדענקיין?
ווער וועט דיך לייקעגען,
ווער וועט דיך בענקיין?
ווער וועט צו דיר, אויף אָ פֿאָרְבָָּרְעָנְטָעָר בְּרִיךְ,
אווק פון דיר, כדִּי צו קומען צוּרִיךְ?

די נאָכְט אָיז אַיְבִּיק פֿאָר אָטוּט פֿאָלָקְ.
היימֶל אָון ערְד אָפְגְּעוּווַיְשָׁט.
ס'לָעָשָׂט זיך דָאָס לִיכְט אָין דיין אָרָעָם געצעלט.
ס'פְּלָעָמְלָט די לעַצְטָע יִדְיִשְׂעָשָׂה.
יִדְיִשְׂעָר גָּטָט, בִּיסְט שָׁוִין באָלָד נוֹשְׁטָאָ.

מיין וואנגל-ברודער

כ'האָב לֵיב מיין טרויעריךן גאַט,
מיין וואָגָל-ברודער.
כ'האָב לֵיב זִיך צוֹצְעַצֵּן מִיט אַים אוֹיפָא שְׂטִיָּן
אוֹן אוַיְשְׁטוּמָעַן פֿוֹן זִיך אַלְעַ רַיִד.
וּוַיְל אָז מִיר זִיכְן אָזֶן בַּיַּדְע גַּעֲפָלָעַפְט,
וּוְעָרָן אָונְדוּעָרָע מַחְשְׁבוֹת בַּאֲהַעַפְט
איַן שְׂוִ依ִיגָּן.

מיין מַידָּעָר גַּאַט פַּאֲרָדוּיכְעָרֶט אַ פַּאֲפִירָאָס
אוֹן פַּאֲרָצִית דַּעַם עַרְשְׁטָן רַוִּין.
סְצִינְדַּט זִיך אַ שְׁטָעָרַן, אַ פַּיְעָרְדִּיק אָוֹת.
זַיְנָע גַּלְיָדָע בַּעֲנָקָעַן גַּאַךְ שְׁלָאָף,
די נַאֲכַט לִינְגַּט אָונְדוֹן צְוָפָסָנָס וּוְיַ אַ שְׁאָף.

מיין טַיְעָרָעָר גַּאַט,
וּוַיְפִיל חַפְּלוֹת צַו אַים הָאָב אַיךְ פַּאֲרָשְׁוּעָכְט.
וּוַיְפִיל מַאְלַ הָאָב אַיךְ אַים גַּעֲלָעַטְעָרֶט,
דוֹרֶךְ דַּי נַעֲכָט,

און געווילט אונטערט דיא שרעקעווודיקע בײַגער
בויום פיעערטאָפּ פון וויסן.
און דא זיצט ער, מײַן חֵבֶר, געטט מיך אַרום,
און טיילט מיט מיר דעם לעצטן בִּיסְן.

דער גאָט פון מײַן אומגלויכַן איז פרעכטיק,
וועי ליב איז מיר מײַן פֿאַרְשְׁלָאָפְּטָעָר גאָט,
אייצט ווען ער איז מענטשלעך און אומגערכטיק.
וועי דערהויבּן איז דער שטאלצעָר יָוָד,
ווען ס'מְנַדְסְמָעָ קִינְד איז מָוָד
איין זיין געבאָט.
דורך יְבָשָׁות און יְמָעָן,
זועלן מיר שוין אַזְוִי בלאנדזשען און בלאנדזשען צוֹאַמען.

זו אַ דְרֻעְמַלְעַנְדִּיקָן גָּאָט טְרָאָכְט אַיךְ אַזְוִי פָּוָן וַיְךָ :
ס'שְׁטְרָעְקָט וַיְךָ אָפְּט אַין דָּעָר וּאָרְעָמְפָּטָעָר הַיְמִישְׁקָיוֹת —
אַ וּוְילְדָעָ פרָעָם.
און נאָךְ אַיְדָעָר מָעָן אָז אַיְגָעָן אַיְבָּרוֹקִיּוֹת
דערפְּלִיט מָעָן אוֹ דִּי אַיְגָעָן אַיְבָּרוֹקִיּוֹת
הָאָט וַיְךָ צְעָבְּלִיט וּוְיַמְּאָךְ אַוְיפּ אַ מְצָבָה.
איין דָּס דִּי שְׁטָאָט וּוְאָס אַיךְ הָאָבָּ גַּעֲבָוִיט ?
איין דָּס דִּי גָּאָס וּוְאָס אַיר הָאָבָּ אַיךְ אַנְפָאָרְטְּרוֹוִיט
יעַדְעָר נַאֲכָט פָּוָן מִין זְכָרוֹן ?
וּוְפִילְ זְמַעַרְן זְיַינְעָן מִיר דָּא גַּעֲקוּמָעָן צְוִיחָלוּם ?
אַהֲרֹר בֵּין אַיךְ גַּעֲקוּמָעָן וַיְךָ פֿאַרְוּאָרְצָלְעָן אָן פֿאַרְשְׁטָאָמָעָן,
דָּא הָאָבָּ אַיךְ גַּעֲוָאָלָט פֿאַרְפָּלָאָנָצְן שְׁטִילְקִיּוֹת
אוּפּ אָן אַיְגָעָנָם לְעַבְדִּיקָן בֵּיתְעוֹלָם
פָּוָן טְאַטְּעַ-מְאַמעַן.
וּוְיַלְלָ טּוֹיטָהָאָבָּ אַיךְ דָּאָרָט גַּעַחַט אַיבְּעַרְגָּעָנוּגָה.
אַהֲרֹר בֵּין אַיךְ שְׂוִין גַּעֲקוּמָעָן, אַ יְוָרָשָׁ פָּוָן טְוִוָּט,
אָן אַנְטְּרוֹנוֹגָעָנָעָר.

דו רעדסטע פון זיך,
שוויגט מיין וואגלאַ-ברודער,
און איך טראכט פון אונדו צלעמען,
אזווי צו זאגן :
ויפיל חורבן דאָרָפּ אָ פֿאַלְקּ פֿאַרטְרָאָגּן,
או ס'זאל אין אויפֿבוֹי אלִץ נאָךְ גַּלְיבָּן.
איצט או ס'וואָצְלָגְעָרֶטּ זיך אַין שְׁטוּבָּן,
אייז דאס פֿאַלְקּ גַּעֲטְלָעְכָּעָרּ פֿוֹן מֵיר.
ס'וואָעָלְן נאָךְ פֿאַלְקּ קְוּמָעָן זיך בּוֹקָן
צו זיין ווַיְיטִיקּ.

אָבעָר גַּטּ, מיין ברודער,
צַו ווֹאָם האָסְטוֹ אָזְוִי דֻּרְהַהְוִיבָּן מיין פֿאַלְקּ
און צַעַשְׁטָעָרָנְטּ זַיְן אָוְמְגָלִיקּ
אִיבָּעָרְן גַּאנְצְן חִימָל ?

וַיְיטִיקּ, בְּלוֹטּ, גַּעֲלָעְכָּעָרְטּ העַנְטּ,
רְחַמְנוֹתּ פֿוֹן אָוִיסְגַּעַרְוָנְעָנָעּ אָדָעָרְן —
אָ קִינְדָּעְשָׂעָרּ מְשַׁלְמִיטּ נַאֲרִישָׁעּ רַיְידּ.
אַיךְ הָאָבּ עַם גַּעֲכְפָּלְטּ אָוִיפּ וְעַקְמָ מִילְיאָן,
אַיךְ הָאָבּ דָּעַם מְשַׁלְגַּעַנְכּוּן בְּאַשְׁיִידּ.
מיין פֿאַלְקּ, מיין זוֹן, מיין טְרוּוִים.
וּעַטּ אִיבָּיְקּ בְּלִיאָן גַּעֲרִיכְיִקְטּ אָוִיפּ אָ לִיכְטִיקּ בּוּיָם.

מיין גַּטּ שְׁלָאָפְטּ אָוֹן אַיךְ ווֹאָךְ אִיבָּעָר אִים,
מיין מִידָּעָרּ בְּרוֹדָעָרּ חַלּוֹמָטּ דָּעַם חַלּוֹם פֿוֹן מיין פֿאַלְקּ.
עַר וּוּעָרָתּ קְלִיּוֹן ווֹי אָ קִינְהּ,
און אַיךְ ווַיְגַּזְגַּז אִים אַיְן אַיְן חַלּוֹם פֿוֹן מיין פֿאַלְקּ.
שְׁלָאָפּ, מיין גַּטּ, מיין וְאַגְּלָ-בְּרוֹדָעָרּ,
שְׁלָאָפּ אַרְיִין אַיְן חַלּוֹם פֿוֹן מיין פֿאַלְקּ.

הייליקער נאמען

ווען איך וואלט אצינדערט געויען אברם, תרחים זו,
וואלט איך זיך געבוקט צו קלערלי משחיתים
און זיך ניט דערבוקט צו זיין ליבן נאמען.
כ'וואלט געמיינט, אז די מאשין-ביבקם אויז גאט,
אז די פליינדייקע פעםטונג אויז גאט,
או דער גלאבלער טויט,
דער אומברענגעדר פון פעלקער גאנצע,
אויז גאט.

און בים ראנד פון אומבאשיזטן טאג,
ווארט איך אועונגעפאלז, א צערודערטער יונגע,
ויך געבותט צום מינדסטן גראול
און געבעטן:
טייערער, לוייטערער, הייליקער נאמען,
אנטפליך דיין ליבן פארכט צו אברמען.

אבער איך בין יעקב, יצחיקס זון —
וויס איך, או איבער אלע טויטן
בלויט א פאראוואלקנטער אמת.
נאר איך האב מורה אים צו זוכן
צווישן די קברים פון מייליאנען.
א צעפלעפטער וועל איך אועק
פון דער וועלט פון תורה
וויאו פארשניטן געווארן דער שטאטם פון מיין פאלק,
אן א בת-קויל, אויף א בלוטיקן פארוואם.
וזלן שוין מיינע קינדס-קינדער
פאנאנדרקנוילן דעם פלאנטער,
און איך וועל ליגן צווישן מייניקע
א נישטדערקאנטער.

און וויפל ס'זאלן זיך נישט רעכטפערטיקון די וואגשאַלן,
וועלן זיך אקעגן אונדו די היילען
קיינמאָל נישט אויסצֿאַל.
אן וויפל ווינענדיקע דורות ס'זעלן איבער אונדו וויאנען,
וועלן זיך הערן אונדזערע טויטע ליפן מורתלען,
וויל מיט אונדזערע בעשאָכטען
וועלן מיר כסדר מאָגען:
לייבער, טייערער, הייליקער נאמען,
מיר האבן עם קיינמאָל נישט פארשטאָגען.

דער גאנט פון טרויעריקן שבת

איך בין דער שטילען גאנט פון טרויעריקן שבת.
איך — די אומראϊקע געצ'ן אויפֿ דער פולעֶר זואָך.
וועאָס לעסטערט איך מײַן געדולדיקע האנט,
אין די פינצעטערע טער פון אײַער בראָך?
פון תווחו האָכ איך געשאָפּן שלויִים,

געוועקט און געקלארט די זומפ, פריידיק אויסגעווארט,
אויפן טויטן וואסער די ערישטעה ועל,
אין מיאזס אויונגנעונגנען פראטאפעלאום,
באלעבט די אינציקע צעל,
און מאיז מיר געווונ באשערט,
זו זען דעם ערישטן ציטער
פון דעם פארטעןמעזיזום.

ביוז כ'חאָב דערהערט אַ קוי
אין דעם גאנצֶן מוֹרָאָדִיקָן שטומ,
זוּנְגָּעָן פֿאָרְגָּאָנְגָּעָן פֿיַּוְנְלָעָכָּעָן טְרִילְיוֹאָרָן.
כ'חאָב דּוֹרְכְּגָּעָלְוִיכְּטָן דּעַם גַּעֲהִים פֿוֹן לִיְּמָן,
זיך דערוואָאָרט אוֹיפֿ דּעַם ערְשָׁתָן,
פֿאָרְשָׁעָמָּטָן גַּעַוְיִין פֿוֹן פֿאָרְשָׁטָאָנד.
וּאָסָם לְעַסְטָעָרָט אַיְּרָן, וּאָסָם פֿיַּוְנִיקָּט אַיְּרָן
מיין גַּעַדְלָדִיקָּעָן, פֿאָרְדְּרוּמְלָטָן הַאנְטָן?

די ביימער אין אלע עדז-גערטנער
האָבען פֿאָרְשָׁפְּרִיְּטָט פֿאָרְפּוּעָן, זיך גַּעַצְעָרְטָלָט אָון גַּעַבְּלָעְטָעָרָט.
אייך האָב שטיל גַּעַרְוָתָן. אייך האָב זיך נִישְׁתָּטָפְּאָרְגָּעָטָעָרָט.
דעַר שבְּתָאֵיז מִינְגָּעָר, אַיְּרָן רָוּ.
דעַר גַּעַטְשָׁוְוִיטְשָׁעָר פֿוֹן לְעַבְּנָן אֵיז אַיְּרָרָעָר.
אייך בין דּעַר גַּטְפָּן פֿוֹן שְׂטִילָן לְעַבְּגָן,
ביוז צוֹם ערְשָׁטָן גַּעַפְּלָאָטָעָר פֿוֹן פֿלִיגָּל,
ביוז דּעַם ערְשָׁטָן גַּעַוְיִין אַיְּן וּוֹיגָל,
ביוז ערְשָׁטָן צִיכְּן פֿוֹן פֿאָרְשָׁטָאָנד.
ווען מיין טְרוּיעָרִיקָּעָן הַאנְטָהָט גַּעַרְוָתָן,
הַאנְטָהָט אַיְּרָן מְחַלְּלָגָעָן מִיְּן שבְּתָאֵיז.
הַאנְטָהָט אַיְּרָן שְׂוִין פֿאָרְגָּאָסָן בְּלוֹט,
אייך בין גַּעַוְוָעָן דּעַר הַאָרָר פֿוֹן אָוָרְ-שְׁטִילְקִיְּט,
ביוז אַיְּרָהָט זיך אַנְגְּעָלָעָנט אַיְּן מִיר,

מיך געמאכט אショף צו אייער געווינען.
דערפֿאָר האט איר מיך פֿאַרגנטעטְרַט,
בדי איר זאלט מיך מיט אייער רשות פֿאַרשׂועבען,
און מיך ווי א לײַמעגעם אַפְּגַּאנְט צַעֲבָרְעַן.

איך בין קיינטאל נישט געווונן אייער גאט.
איך האָכָּד דעם מענטש געבענטעט.
און אים אַיבְּעַר גַּעֲגַּעַבְּן די מִשְׁלָחָה פֿוֹן לְעָבָן.
און מײַן האָנט, מײַן טְרוֹזְעַרְיקָע הָאנְט,
הָאנְט גַּעֲרוֹת.
די ערְד אַיְזָן אַינְגַּאנְצָן אייערַע,
און אַלְעַן ווֹאָס נַאֲךְ מִיְּן שְׁבַּת אַיְזָן.
און ווּפְּילָא אַיר זאלט מיך נישט בענטשן,
אַדְעָר שְׁעַלְטָן —
מאכט אַיר חָרְוב אַיְיָרַע אַיְגַּעַנְעַ וּוּלְטָן.

די הַימְלָעַן זַיְנָעַן מִיְּנָעַן,
די שְׁטִילָע הַימְלָעַן, די זְלַבְּעַנְעַ פִּיוֹזָאַזְשָׁן.
אַמְתָּה, מִיְּן שְׁבַּת אַיְזָן פֿאַרְשׂוּעַכְט,
אַבְּעָר מִיְּן גַּעַדְלַדְיקָע הָאנְט רָוֶט.
איך האָכָּד אַוְפְּגַּעַה עָרָט צו באַשָּׁפָן.
דָּאָס זַעַנְט אַיר דָּאָס לְעָבָן.
איך בין ערְבָּ-לְעָבָן. איך בין חָלוֹם פֿוֹן טְרִילְיאָרָן.
כְּזֹוֵיל בְּלִיְּיכָן אַפְּגַּעַמְעַקְט פֿוֹן אַיְיָר זְכָרוֹן.
איך בין דָּעַר הָאָרָר פֿוֹן זַיְבָּן גַּעֲבָנְטְשָׁטָע,
פֿאַרְדְּרִימְלְטָע טְעָג.
דָּעַר פֿאַרְוּאַלְקָנְטָעַר גַּאֲטָט פֿוֹן טְרוֹזְעַרְיקָן שְׁבַּת.
אַיר — די פֿאַרְמָעַנְטְשָׁטָע אַפְּגַּעַמְעַקְט פֿוֹן קְלָאָרָן פֿאַרְשְׂטָאָנָה,
וּוֹאָס לְעַמְטָעַרְט אַיר מִיְּן גַּעַדְלַדְיקָע,
מִיְּן פֿאַרְנָאַכְטִיקָע הָאנְט ?

אונדזער טאגנדיקע נאכט

דאם איז אונדזער ירושהדייקע נאכט.
פארלעיש זי נישט, האלט זי וואך.
דען שעכטער שעכט, דער וועכטער באוואכט
אונדזער טאגנדיקע נאכט.

שוווער צו שפינען פון פחד גלויבן?
קײַנער בעפערלט דיר נישט גאט צו לוייבן.
דרימל נישט, שלאָפּ נישט,
וועכטער פון אונדזער נאכט.
מייט ביכם אין האט, הין און צוּרִיךְ,
שפֿאן און שפֿאן, אויפּ דער נאכט-טאָג בריך.

אווי האט גאט געבאָטן.
ווערט פון פינצעטערנייש די קראָטן.
פלעדערט אָרום מיט בלינדע אויגן.
וואָאנט מוט קראָאנקע פְּלִילֶגּ,
בָּאָזָעֵצֶט זיך אויפּ די נאכט-געזומְסָן
ווי די סָאּוּם.
ニישט געשלאָפּן, ווערט פֿאָרְשְׂוִידְעָרט אַין אַ טוֹיטְ-קָאָטְאָוּם.
אַיְמָהָט מיט לעבן פון די חוּשְׁכְּדִיקְמָטָע ווינקלען.

שוווער די נאכט דורךזהאָפּן?
אָכְבָּר אווי האט גאט באָפּוֹלִין:
אָפִילו ווען אלע לענדער זאלן ווערן אונדזער פּוֹלִין,
אלע הייליקע שְׂרִיפְּתָן טוֹיטָע טוֹיטָשָׁן,
אלע מענטשן אונדזערע דִּיטְשָׁן —
געַלְעַבְטָן, גַּעַלְעַבְטָן אַון נִישְׁט גַּעַטְרַאָכְטָן.
שׁוֹמֵר, שׁוֹמֵר האַלְטָן די פֿעַמְטוֹנָגָן פון אונדזער נאכט.

נ א ב ט ל י ד ע ר

1

כ'וועל אריינדריויען דעם לאאמפ
און זיך צושפארן קריישקעム טונקלקייט,
ニישט מיט קארגשאפט נאָר מיט השבון.
מיט אויסראָעכענוונג וועל איך אויסציען
די נעכט פון מיינע טאג —
מאכּוֹן אַ שְׁטִיק שְׁטֻמְעָנְדִּיקְיִיט
פון אַ באָשְׁעָרָטָן וּוְעָג.
כ'וועל זיך אונטערגעבען,
אנבעיגן דעם שטאָלֶין
און אַרְיָין אֵין מִינְדָּסְטָן טִירָל פָּוּן מִין לְעָבָן.
ברודער מִינְגָּר, זַיִד מיט מִיר,
קליאָין אָוּן דִּין אָוּן שְׁטִיל אָוּן קוּוּם וּזְיִד דּו בִּיסְט.
זַיִד מיט מִיר לאָגָן.
רייד צוּ מִיר מִיטָּן וּוְאָרטָט פָּוּן גְּעוֹזָאנְג
און זָאָג:
הָאָסְטָט זַיִד אַפְּגָּעָשְׁפָּאָרָט נָאָך אַ טָּאג
און נָאָך אַ נָּאָכְט.

כ'יוועל זיך קויים דערהאָרֶן און קויים דערוּאָרטֶן.
אַ סִימָן אֵיך לְעֵב — אֵיך טְרָאָכֶט,
וּוֹעֵל אֵיך זִיך נָאָרֶן מִיט דָעָקָאָרטֶן.
פֿוֹן דַי טּוֹמְלְדִיקְסְטָע עֲרַטְמָע
וּוֹעֵל, וּוֹי שְׂטִינְגֶּרֶר, פְּאָלָן שְׁעַלְטְּנְדִּיקָע וּוּרְטָמָע
אַין מִין חָדָר אָרְיִין.
דו אָזְוִינְגֶּר אָנוֹ אָזְוִינְגֶּר, אַ רְוח אַין דִּין.
וּוֹאָס הָאָסְטוֹ זִיך צְוָנְעָהוּקָעָרֶט צַו אַ שְׁטִיקָל שְׁפִינְגְּוָעֶב?
כְּלֵעֶב, וּוֹעֵל אֵיך זָגָן צַו זִיך,
מִיט בְּעַטְלָעְרִישָׁעֶר פְּרִיְיד.
אַיְד שְׁטָאָלְצָעֶמֶן אָמְגָנְגָנְטָן פֿוֹן טָעֶג,
וּוֹאָס אַיְד וּוּילְט, גְּעֻזְוֹנְטָעוּרְהִיט, טְרָאָכֶט זִיך.
נָאָך בְּלִינְדָעֶר אָרְיִינְגְּדָרְיִיעֶן וּוֹעֵל אֵיך דָעַם לְאַמְפָּ
אַ גְּוֹטָע נָאָכֶט אֵיך.

2

ס'שְׁטָרָעָקָן זִיך צַו מִיר מַילְיאָנָעָן טּוּיְטָע הָעָנָט.
זַי אָונְדוֹז אַ לְעַבְדִּיקָעֶר מַאנְנוּמָעָנֶט
פֿוֹן אָוּמְגָלִיק.
מִיר וּוֹאָס זַיְנָעָן נִישְׁתָּמָע גַּעֲקוּמָעָן צַו קְבָּר יִשְׂרָאֵל,
לְאַמְיר זַיְן אַיְן דִּיר בְּאָגָרָאָבָן.
זַאֲל דִּין הָאָרִץ וּוּרְעָן אָונְדוּעָר בְּרִידְעָרְקָבָר,
אוֹן דִּינְעָ אַיְגָן שְׁפִיגָּלָעָן פֿוֹן אָונְדוּעָר יִסְוּרִים.
זַאֲל זַיְ דָעַם בּוֹנְד מִיט אָונְדוּעָר טּוֹיט פְּאַרְזְוִינְגָלָעָן.
דָעַר גַּעַשְׁרִי פֿוֹן יַעַדְן פְּאַרְפִּינְיִינְקָטָן אַבָּר
זַאֲל דִּינְעָ חַלְמוֹת שְׁרָעָקָן
אוֹן פֿוֹן פְּחַד-שְׁלָאָפָּה דִּיר וּוּקָן.
קְלָאָג אָרְיִין אָונְדוּעָר טּוֹיט אַיְן דִּינְעָ לְעַבְדִּיקָע מַעַת-לְעָתָן.
לְעֵב אָונְדוּעָר טּוֹיט, דָעָהִיב אִים אַיְכָעָר אַלְעָ פְּרִיְידָן.

ס'קענען אונדי נאך, חילילה, גאנצע יידישע דורות פֿאָרגעטען.
ווער דער מעבר-יבוק צוישן לעבעדיקן אייניקל
און פֿאָרבּערענטן זיידן.

3

און איך וועל שטארבן וועט שטארבן מיט מיר
א באזונגערע פרײַד,
פֿוֹן א באזונגערער טרויעַרְקִיַּיט.
ס'אייז וואזונגערלעך צו זיין א גאנצַן מעת-לעת
צוישן מיליאָנען מתרים,
א האָלבּעַלְעַבּעַדְיַקְעַר מְתָם.
דאָס האָלבּעַלְעַבּעַדְיַקְעַר לעַבְנַן אֵין מִיר אִיז טוַיַּיט.
לעבעדיק אֵין מִיר אִיז דער האָלבּעַלְעַבּעַדְיַקְעַר טוַיַּיט.
צוישן מענטשַׁן — אָ גאנצַן בעַלְדְּבָּרְן,
געלאָסֶן, מיט טאָקט אָון פֿאָליַיטּוֹר.
אָבעַר אֵין מִין חַדְרַן בֵּין אִיךְ אָ קְבָּרְן,
פֿוֹן אָ בִּוּתְעַולְמַן אֵין מִינְיאָטוֹר.

פרעםדע אויגן זעַן נישט,
וַיַּי אֵין מִין קְלִיּוּנָם חַדְרַעַן אִיךְ אָ טִיר,
אונַן צוישן קְבָּרִים הַיְכָת זַיְךְ אָן מִין נַאֲכַטְיַקָּעַר שְׁפָאַצְיָר.
(וַיַּיְפַּל עַרְד, מְשֻׁטִּיּוֹנָם גַּעֲזָנָט, דַּאֲרָפָן רַוִּיכָן?)
פֿאָרָאָן דַּאֲרָטָן טַאָלָן אָן הוַיְכָן
אונַן באָהָאלְטָעַנְעַן, פֿאָרָדְרִוְיַעַט שְׁטָעַנְעַן,
וּאָסָם קְלָעַקְנוּ אוַיַּף אָ גאנצַן נַאֲכַטְיַקָּן גַּאנְגָּן.
אין דער פֿינְגְּטַעַר לְוַיְכָטַן מִיר אַנְטְקָעַגְן
פֿהַנְטָמָנָם,
מִיט אָ יְעַמְעַרְלַעְךְ גַּעֲזָנָגָן.
ס'בליעַן קְבָּרִים פֿוֹן דָּעַר גַּאנְצַעַר
פֿאָרטִילְיַקְטַּעַר יְדִישַׁעַר וּוּלְטַ,

און די דלאד אמות פון מיין געצעלט.
און איך בעט :
זוייט מיר אָ טאַטַּע, אָ מאַטַּע,
אָ שׂוועסטער, אָ ברודער,
קיינדר איינגענע, לײַבלעכע קְרוֹבִים,
ווערט וואָר ווי צער,
פֿון אַיְגַּן בְּלוֹט אָוּן פְּלוֹישׁ,
זוייט צוּ מֵיר גַּעַשְׁטָאַרְבָּן,
לאָזֶט מֵיךְ מְשִׁיג זַיְן אָוּן אַגְּנָעָן
דעַם חֲוֹבָן פֿון מַילְיאָנָעָן.

פאָרטַּאג פָּאַרְמַאָך אַיךְ די טִיר,
צום בית-הקבורות פֿון מיין פָּאַלְקָן.
אַיךְ זַיְץ בַּיִם טִיש אָוּן פָּאַרְדְּרִימָל זַיְךְ
מיַטְן בְּרוּמָעָן פֿון אָגְנָעָן.
דָּעַר שׂוֹנָא הָאָט אַוִּיפְּ זַיְן נִישְׁתְּ גַּעַחַט קְיוּן שלִיטָה.
טאַטַּעַם, מאַטַּעַם, קִינְדָּעַר פֿון די ווַיְגָן,
הָאָבָן אַרוֹמְגַּעַרְגְּלַט דָּעַם טִוְּיט אָוּן אַיְגַּעַנוּמָעָן,
אַלְעָ קְלִינְגָּעָן קִינְדָּעַר זַיְינָעָן פָּאַרְוָאוֹנְדְּרָעָט
גַּעַלְאָפָּן דָּעַם טִוְּיט-שְׁרָעָק אַקְעָגָן.
און גַּעוּוֹיְגָעָן, ווי פָּאַרְוָוִיגְּטָע יְדִישָׁע מַעַשְׁהַלְעָד קְלִינְגָּעָן.
און באָלְד הָאָבָן זַיְ אַוְיְגָעָפָּלְאַקְעָרָט אַין פָּלְעַמְלָעָד,
ווי קְלִינְגָּעָן אַדוֹיְשָׁעַמְלָעָד.

וועַר הָאָט נַאֲךְ, ווי אַיךְ,
אַזְאָט אַיְגַּעַנוּם, בִּינְאָכְטִיקָן,
טוֹוִיטָן גַּאֲרָטָן ?
וועַמְעַן אַיז נַאֲךְ דַּאֲרָטָן אַזְוִי בַּאֲשֻׁרָּט ווי מֵיר ?
אוַיְפָּרְגָּעָן וועַמְעַן וואָרָט אַזְוִי פִּיל טִוְּיטָע עַרְד ווי אוַיְפָּרְגָּעָן ?
וועַן אַיךְ וועַל שְׁטָאַרְבָּן,

ווער וועט אַרְבָּן מֵיָּונָן קְלִינְגָּם בֵּית-הַקְּבָרוֹת,
אוֹזְ דָּם לִיכְטִיקָּע גַּעַשְׁאָנָּקָן,
פָּזְ אַ נֶּר תְּמִידִיק יְאַרְצִיּוֹת לִיכְטָן,
איַן אַיְבִּיקָּן גַּעַצְאָנָּק ?

4

וּוְאָסְ זַיְנָעָן מֵיר אַיְצְטָעָר,
אַ פָּאָלָק, אַ רָּאָסָע, אַ גַּלוּבָּן ?
תָּאָמָעָר וְוֻעָט דִּיךְ עַמְעַצְעָר פַּרְעָגָן,
וְוֻעָט זַיְנָעָן דֵּי מַעֲנְטָשָׁן,
וּוְאָסְ גַּיְעָן דָּעָר וּוּלָט אַנְטָקָעָן,
מִיטְ שְׂוּוּיגְנְדִיקָּע אַוְרְנָעָם,
דוֹרָךְ נַאֲכְטִיקָּע וְוּגָן ?
וּוְאָסְ בָּאַטְיוֹתָן זְיוּעָרָע פְּנִימָעָר,
פָּאַרְשָׁעָמְטָע, פָּאַרְמָעְקָטָע ?
דָּעַרְצִיּוֹל אִים :
מֵיר זַיְנָעָן אַ סְעַקְטָע,
אַ סְעַקְטָע אַבְּלִים.

אַבְּלִים, יְסָוִרִים-אַרְמִיּוּר.
מֵיר גַּיְעָן, מֵיר גַּיְעָן —
טְרוּיְעָר-מַאֲקָצְבִּיּוּר.
מֵיר גַּיְעָן אַיבָּעָר דָּעָר וּוּלָטָם בְּפֶרְהָסִיא,
מֵיר פִּירָן אַונְדוּעָר גְּרוּסָע לוֹוִיה-פְּרָאַצְעָסִיעָן.
זַיְיָ קְוָמָעָן רַיִי נַאֲךְ רַיִי.
לוֹוִיה אַיְינָס, לוֹוִיה צְוִוָּי, לוֹוִיה דְּרַיִי.

מַאֲשִׁין-בִּיקְסָן הַאָבָּן גַּעַלְאַפְּעָרָט.
קָאַלְדָּ-אוֹיְוָנוֹס הַאָבָּן גַּעַפְּלָאַקְעָרָט,
מַהְאָט דָּם אַשׁ אַוִּיפְ פַּעַלְדָּעָר גִּיד צְעַקְעָרָט.

אכבר לוויתן ציון זיך געלאַסן.
מיר גיינען פֿאָטְמָלֶעֶךְ אָנוֹ פֿאָרְרוֹאָגְלָעָן די גָּסָן.
מיר זוינען די גַּעֲדַעַנְקָעָרָם,
מיר קומען דערמאָנָן,
מיר פִּירָן, מיר פִּירָן מִילְיאָנָן.
זו דער לְעַצְטָעָר לוֹוִית אַיז נָאָך וּוּוִיט,
וּוִי וּוּוִיט.
מיר האָבָן צִוִּיט, מיר האָבָן צִוִּיט.

ווּיְעָר גַּאנְצָעָר טְוִוִּיט מֹו אַוִּיסְגַּעַלְעַבְט וּוּרָן.
דָּעָר צְעַשְׁאָסְעָנָר, צְעַבְּרָעַנְטָר, פֿאָרְפִּיוֹנִיקָטָר טְוִוִּיט.
דָּעָר אַיְגְּנָסְטָר, בָּאָרְכְּטִיקְטָר סּוֹפְּ כָּל אָדָם,
וּאָסָס ס'הָבָן אִים מִבּוֹה גַּעֲוָעָן די חִוּוֹת.
מוֹו אַיְגָאנְצָן אַוִּיסְגַּעַלְעַבְט וּוּרָן,
דוֹרֶךְ לוֹוִות, לוֹוִות, לוֹוִות.

מיר האָבָן נִישְׁטָ קִיּוֹן גַּעַהְיִימָעָן רִוְּטוֹאָל.
אַלְעָ אָונְדוֹעָרָע סּוֹדוֹת זַיְנָעָן גְּרוֹיָלָן אַנְטְּפָלְעַקְטָע,
אוּבָ עַמְּעַצְּעָר וּוּעָט פֿרְעָגָן,
זָאגּ אִים, דָּעַרְצִיּוֹל אִים :
mir זוינען אַסְעַקְטָע,
אַסְעַקְטָע אַבְּלִים.
mir מוֹו אַפְּגָעָבָן כְּבָוד דָּעַם גַּאנְצָן טְוִוִּיט,
בֵּין דָּאָס לְעָבָן אַלְיָין וּוּעָט וּוּרָן דָּעַרְחָוִבָּן.
mir גְּלוֹבָן,
ס'מוֹ אַוִּיסְגַּעַיְאָמְעָרָט וּוּרָן
דָּעָר לְעַצְטָעָר גַּעַלְאָגָג,
אָנוֹ דָּעַמְּאָלָט וּוּעָט עַרְשָׁתָ קְוּמָעָן נַאֲכָט,
אָנוֹ ס'וּעָט קְוּמָעָן טָאג —
עַרְשָׁטָעָר טָאג.

די היינטיקע נאכט

מייט וויאס איז די היינטיקע נאכט
אנדערש פון אלע נעכט?
ווײיל היינט איז די נאכט אינגענץ מײנע,
און זי פאסט מיר צום ליב,
ווײ אן ענג שלאָפַ-העמד.
זי איז אֶזָּא אינטימע, אַיגענע נאכט,
אַ קליענע, אַ באָזונדערע נאכט.

אלע נעכט פון אַ גאנץ יאָר
זענען נישט מײנע,
אַבער די היינטיקע נאכט
האָט מיר אליאָן קליענע ביטערקייטן צונגוטוליעט —
באָזונדערע, צונגוטוילטע, באַשערטע.
כ'חאָב דערפילט מײנע אַיגענע פֿאַרמאכט אַויגן.
כ'בִּין געלען אַין אַן אַיגענער נאכט,
ווײ אַ באָרוֹאַיקט שׂווערד,
אַין אַ וואָרעמער שׂוּיד.

איבער מײַן טרויעַריךן דאָך

פָוּן אַ בְּרִיּוֹן

ווען מיר האבן זיך צעקריגט,
זינגען מיר געוען יונגען.
איצט, צום איבערבעטן, זינגען מיר אלט.
יענע צעקריגטן יונגשאפט
וועלן מיר שוין קיינמאָל נישט איבערבעטן.
קומען מיר אויפסנוי און גיבן זיך די הענט.
אוודאי האבן מיר דערקענט
אונדזערע אויסגעכֿאָוועטע חסרונות,
וואָס מיר וועלן שוין קיינמאָל נישט פֿאָרגֿלעטן.

אייביך האָב אֵיך געבענטט,
נאָך פֿעַטִיטֶע מינוטן, שטילען, אַיגֿגעַן —
נאָך קלײַןע לידער.
איצט מוֹזֵן מיר בִּידְעַ שְׁרִיבְּן גְּרוּם,
אַ קלײַן פֿאָלָק וּוֹאָס אַיז גַּעַשְׁלָאנְגַּן
מייט גְּרוּםְעַ צְרוֹתָה.
אַיז אוֹיְך פֿאָרְמְשֶׁפֶט צוֹ שְׁרִיבְּן גְּרוּם לִידְעַר.
געמען מיר דָּס אָן פֿאָרְטַּר לִיב.
פֿאָרְפֿאָלָן.
אֲפִילוֹ וּוֹעַן מיר זָאָלָן נִשְׁטַּח וּוֹעַרְן מַעַרְן,
וּוי די שְׁרַעַק-סִינְגְּנָאלָן.

כְּבִין אַלְעַמָּאָל אַנְטַלְאָפָּן
פָּוּן דָּעַר בִּיּוֹעַר יִצְּוָרָה,
וּוֹאָס בִּיּוֹטְשֶׁטֶן דַּי אַיגֿגעַן וּוּרְטָעַר
אוֹן אַיז נִשְׁטַּח חַם אַוְיָף זְיוּעַר טְרָעָרָן,
וּוֹעַן זַיְהָן נִשְׁטַּח גַּעַבְּיוֹרָן וּוֹעַרְן.

מײַן גָּרְעַמְטָעָר לֹוִין אֵינוֹ גָּעוּעָן,
 צוֹ נָעָמָעַן אֲפִילּוֹ שָׁאַלְעַכְצָעָר פָּוֹן וּוּרְטָעָר
 אָוֹן זַיִּי פָּאַרְוּאַנְדָּלָעַן
 אַיִּן רָאַזְוִינְקָעָם מִיטַּמְאַנְדָּלָעַן.
 נָאָר הַיִּנְגְּטָן זַיְנְגַּעַן מִיר בַּיּוֹדָעָ צְוִיפָּל פָּאַרְפָּאַל קְטָה.
 פָּוֹן דַּיְּ קְלִינְגָּעַ לִידְעָר מִינְיָעַ,
 וּוּעַל אֵיךְ מָזָן מַאֲכָן גְּנוּזָה,
 אַוְיףַּ לְעַתִּיד לְבּוֹא.
 אַיִּן אָנְדוּעָר נָאַצְיָאַנְאַלָּעָר פָּאַרְאַצְדִּיעָן,
 וּוּעַט מַעַן אָפְשָׁר קָעְנָעַן זַיְצָן אַוְיףַּ וּוּגְשָׁטוֹלָן
 אָוֹן לַיְיְעָנָעָן,
 אָוֹן נִישְׁתָּמְאָכָן קִיּוֹן פִּיסְקָעָם פָּוֹן גָּעוּוִינָעָן.

נָאָר בְּעַנְקָעַן בְּעַנְקָעַן אֵיךְ נָאָר יָעַנְעָר צִוְּיִטָּן,
 וּוּעַן מִיר הַאֲבָן זַיִּךְ נִישְׁתָּמְאָכָלָעָט,
 אָוֹן גַּעַשְׁטָאַנְגָּעָן, אַוְיסְגָּעַזְוָנְגָּעָן בֵּין לְעַצְטָן הַעַמָּד,
 אַיְנְמִיטָּן מַאֲרָקָן.
 אַמְתָּה, מַהְאָטָן גַּעַשְׁפָּאַקְלָטָן מִיטַּמְאַלְעַט דַּיְּ קְעַפְּ
 אָוֹן אָנְדוּזָן נִישְׁתָּמְאָכָלָעָט.
 הַיְיָנְטָמְדָעָן מַעַן אָנְדוּזָן שָׂוִין בָּאַלְדָּ
 אַיִּן אַיְנְצִיקָּן, חַרְבוּן יְדִישְׁ-שְׁטִיבָּל אָנְדוּזָעָרָם.
 נָאָר וּוָאָסְ קּוֹמֶטֶר אַרְוִוָּס — מִיר אַלְיָין פָּאַרְוּאַנְגָּעָן,
 מִיר זַיְנָעָן קְלָאָר, וּוּסְ'שְׁטִימִיט גַּעַשְׁרִיבָּן אַיִּן אָן אַלְטָן טָאָוָל,
 אָוֹ דַּיְּ צְרָה מִיטָּן טְרוּרָם פָּוֹן בְּכָל
 אֵינוֹ גָּעוּעָן וּוָאָסְ מַעַן הַאָט זַיִּךְ גְּרָאָד,
 פָּוֹן גְּרוּסָם צְעַטְוּמָלְעָנִישָׁן,
 גַּעַנוּמָעָן פָּאַרְשְׁטִיָּן.
 אָוֹן אַלְיָין גָּעוּאָרָן גְּרוּזְוָאָס-קְלָאָר.
 אָוֹן מַהְאָט זַיִּךְ אַוְיףַּ דָּעָר וּוָאָר
 גַּעַנוּמָעָן בָּאַזְוּאָרְפָּן מִיטַּמְאַלְעָנָלָן,

ווײַלְעַ האָבָן זִיךְ דָּעֵרְזָעָן פָּאֶרְטִיּוֹתְשָׁטָן,
אַין אַיִּין אַדְּאַנְגִּישָׁן שְׁפִינְגָּן.

איַצְטָן בְּרָעָכָן מִיר וּוּרְטָעָר רָוק אָוָן לְעַנְדָּן,
כָּל זָמָן זַיְיָנָעָן וּוּדְעָרְשְׁפָעָנִיקָן.
טִיר שְׁלָאָגָן זַיְיָ מְכוֹתָ רָצָחָ,
בִּיאָן זַיְיָ וּוּרָעָן אָונְגְּטָעְרְטָעָנִיקָן,
בִּיאָן זַיְיָ גְּרָאָמָעָן זַיְיָ קְנָאָךְ מִיטָּ קְנָאָךְ.
בִּיאָן זַיְיָ מוֹזָן נְעַמְעָן לִיְיכְּטָן,
מִיטָּ אַבְּאַחָלְטָעְנָם תָּוָךְ.

אָוָן דִּי וּוּדְעָרְשְׁפָעָנִיקָן וּוּרְטָעָר
הָאָבָן דָּאָךְ פָּאֶרְטָמָאָגָט אָוּוּפָלָ רָעְבָּעְלִישָׁעָ פָּרִיּוֹדָ.
אָפִילָו וּוֹעָן זַיְיָנָעָן גְּעוּוֹעָן אָן בָּאַשְ׀יִידָ,
אָן מִיּוֹן, אָן גְּלוּבָן.
אָקָעָנָן אָונְגְּזָעָר פָּאַרְעָלְטָעְרְטָעָר אָמוֹנוֹתָ,
זַיְיָנָעָן זַיְיָ גְּעוּוֹעָן סָאמָעָ טִירְטָלְטָוִיבָן.

כְּהָאָבָן אָנוּמָעָלָטָן גָּעְלִיּוּנָטָן,
וּוי אַמְנִין גָּעְרָאָטָעְוּוּעָטָעָ יִדָּן,
הָאָבָן גָּעְהָאָפְקָעָט אַגְּנָאָצָעָ נָאָכָטָן,
אָוָן גָּעְגָּעָבָן לְוִיבָן צָוָם הָאָרָ פָּוָן דִּי וּוּעָלָטָן,
וּוֹאָסָם עַר הָאָטָם זַיְיָ נִישְׁתָּאָוְמָגְעָבָרָאָכָטָן.
אָלָעָ בִּיְינָעָרָהָאָבָן לְוִיבָנְדִּיקָ גָּעְטָאָנָצָטָן
אָוָן זַיְיָן לְיִבָּן נָאָמָעָן פָּרוּם בָּאָקָרָאָנָצָטָן.
אַיְוֹן לְאָמִיר אָוִיךְ זַיְיָ גָּעָבָן
אַקְנִיְפָּ אַיְן דָּעָם בָּאַחָלְטָנָסָטָן שְׁטִיקָ לְעַבָּן,
אוֹ דִּי פָּאָרָב זָאָל שְׁטִיּוֹן.
אָוָן לְאָמִיר אָוִיךְ לְיִבָּן אָוָן הָאָפְקָעָן,
הָאָפְקָעָן אָוָן לְיִבָּן,
אָוָן, לִיתְ בְּרִירָה, גְּלוּבָן.

י. ה. פָּרֶץ

כ'זויים נישט ווי מען רעדט צו א טויטן שרייבער,
שרייביך איך צו דיין לעבעדיין מאונומענט.
אפלו ווען מיר זאלן זיין ירושס-איבערטהריבער,
האבן מיר דיך אויפגעבעויט,
מיט דער פרײַד פון אונדווערַע הענט.

ביסט גראמער נאך ווי דו ביסט געועז,
ביסט הייליקער פון שרייבערוי.
מיר האבן אונדווער געזאג אין דיר אריינגעלען,
דורך די טויטע יאָרֶן וואָם זייןען פֿאָרְבִּי.

די וועלט איז נישט אונדזערם.
אויפֿ די זאמדן קריtsן זיך נישט איז אונדזערע טרייט.
אבער אן דיר וואלטן מיר געווען נאך וויניקער,
מיר וואלטן געווען צעטילטער, נישט אייניקער,
ווען וואלסט אונדו נישט געשאנקען פון יידיש דאס געמייט.
יידיש לעגן, האסטו געלערנט,
אייז מארגנדייך אין יעדער היינט.
אונדזער מתאנדיישקייט האסטו פארהסידישט,
אונדזער דראנג צום דרייטן — פארוידישט,
אונדזער האfft פארויס-טוכט און באשינט.
מייט יונגעשאfft האסטו באחנט
דעט פארבייזטן ספר.
מייט דיין שעפערישן א סך,
פון א פוליער האנט,
האסטו געגעבן אילוועע פון לאנד
צו רוחניות פון שפראץ.
בוי זיך אליאין האסטו כסדר געכארגט פיעער,
פון ליד צום מעשהלע,
פון מעשהלע צום שפיל,
פון שפיל צו נײַ-יידישן סטיל,
צום מאייסטטען-טיישן שטעל,
צום וועגוויזערישן באפעל,
צום וויטסטען נישט-הי,
צום העכערדיין פלי.
ס'חאט דיר געפאסט די פעלערינע,
ווען ביסט געקומען מיט קינסטערישער מינע,
און מייט לעבעדיקן ווילן
איינצושטיין די מתים אין פאליש און אויפֿ אלטן מארכ.
ליך איז אונדו די לאסט פון דיין גרויסקייט,
דיין דענקמאל אויפֿ אונדזער קארכ.

מאצארט

ס'האט זיך מיר געהלומט,
גויים האבן מאצארטן געקייזיקט
און אום באנרגאבן אין אן אייזל-קבר.
נאָר יידזּ האָבן אַים געמאָכט פֿאָר נְאָטָם מענטש
און זיין געדעכעניש געבענטשט.

זיין אַפְּאָסְטָאֵל בֵּין אַיךְ אִיבְּרָר דָּעָר וּוּלְתָּ גַּלְּאָפָּן
און באָקָערָט יַעֲדָן אַיִּינָעָם וּוְאָם כ'הָאָב גַּעַטְרָאָפָּן.
אוֹמְעָטָוּם וּוְאוּ כ'הָאָב גַּעַכְאָפָּט אַ קְרִיסְטָן,
הָאָב אַיךְ אַים גַּעַשְׁמָדָט אוֹף אַ מאָצָארְטִיסְט.

וואּ וּוְאָונְדָעָרְלָעֶךְ אַין פּוֹן גַּעַטְלָעָכְן מענטש
זַיְן מַזְוִיקָאַלְיָשָׁעֶר טַעַמְתָּאָמָעָנֶת,
וואּ דָוְרָכָעָנְגָלָט מַיְטָ גַּעַזְאָנֶת
זַיְינָעֶן זַיְינָעֶן לַיְכְּטִיקָעֶה הענט.
אין זַיְן גַּרְעַסְטָעֶר נְוִיט,
הָאָבָן בֵּים גַּעַקְרִיזְיָינְטָן זַיְנָגָעֶר
גַּעַלְאָכָט אַלְעָ פִּינְגָּעֶר.
אין זַיְן וּזְיַיְנָעָנְדִּיקְסָטָן טְרוֹיָעֶר,
הָאָט עָרָ נְאָךְ מָעָר וּזְיךְ אַלְיוֹן
ליַּב גַּעַהָאָט דָּעָם שְׂכָנָם אוּיעָר.

וואּ אַרְעָם אַון וּזְיךְ קָאָרְגָּן,
אַנְטְּקָעָנֶן מאָצָארְטָם פָּאָרְבְּלִיבָּב,
איַן דִּי דָרְשָׁה אַוְיָפָן בָּאָרְגָּג.

שאָפָעָן-נאָקְטָוָן

1

וועסט קומען מיט קליענע רייד
און שלעפעריקע איגנג,
וועסט מיר ברענגען פולע אוצרות נאכט.
זע, וויפיל שטעוודיקע פרײַד פֿאָר דיינע פֿינְגּעָר
האָב איך מיטגעבראָכט.
אָזוי וועסטו זאגן
זו דיין שווינְגּאנְדִּיקָן באֶזְיְּנְגּעָר,
וּאָס וּאָרט אֹוּפְּ דֵּיר אַילְעָ נְאָכְטָן.

צערטְלָעָן וּעָל אִיךְ
די גּעוֹזְגּטְקִיט פֿוֹן דיינע באָרוּוּסָע פֿיסְלָעָן,
וּעָן וּעָסָט אַגְּטְלָוִיפְּן פֿוֹן טָאטְנָס הוֹיז,
כְּזָעָל דֵּיר לְיְיָעָנָעָן אלְעָ שְׁעַנְסְטָע גְּרִיסְלָעָה,
וּאָס כְּחָאָב דֵּיר קִינְמָאָל נִישְׁתָּגְעִיקָּט.
איַזְאָטָעָם בִּיסְטוֹ גְּעַלְאָפְּן אַיבָּעָד אַ שְׂוֹאָרְצָעָר בְּרִיךְ,
כְּזָעָל דֵּיךְ שְׁוִין קִינְמָאָל נִישְׁתָּגְעִיקָּט.

אַינְדָּעָרְפְּרִי וּעָלָן עֲרַשְׁתָּע טָאנְגָּלְעָן
וּאָרְעָמָעָן דֵּי קָאָלְטָע שְׁוִיבָה,
צּוֹגְעַדְקָט מִיט אַשְׁטִילָן טָוְנְקָל
וּעָשָׂעָנָעָן דֵּי אָוִיגְּן אַדְרָשְׁרָאָקָעָנָע טְוִיבָה.
און איך וּעָל קוּים זְיַין לְעַבְנָן דֵּיר,
אָזּוּ קוּים אָזְדוּ וּעָסָט זּוּבָן מִין קוֹל,
און איך וּעָל זִיךְרָן אַיְינְדָּאָכְטָן
זַוְּיָּא אַמְּשָׁהָלָע פֿוֹן אַמְּאָל.
און איך וּעָל זִיךְרָן דֵּיר אַיְינְדָּרְיְּמָלָעָן
זַוְּיָּא אַיְן פָּאָרְנָאָכְטָן אַ שְׂוֹוִינְגּאנְדִּיקָּעָר בְּוּם.

וואַ אָ צִיטָעָר פָּזָן אָ צְוֹוִינָג.
קוִים,
וואַ אָ שְׁלָאָפְנֶדְיָקָעָר בּוּוִים.

2

איַן דֵי פָּאָרְנוֹאָכְטָן קָוּמָעָן אָונְדוֹעָרָעַ לְעַבְנָם אַנְטְּקָעָנָן
אוֹן זַיְצָן אַיְן שָׁאָטָן.
מִיר שְׂוּוִיְיגָן. ס'אַיְזָ אָונְדוֹ רִיְידָן פָּאָרְבוֹאָטָן.
דיַין קָלוֹג טְרָאָכְטָן אַיְזָ דָעָר וּוַיְסָעָר וּוַיְיָן
פָּזָן מַיְיָן זַיְן.
כִּזְיָפָּה דָעָם קִילָן גַּעֲטָרָאָנָק
אוֹן שְׁרִיבָּאָפָּה דיַין יַעֲדָעָג גַּעֲדָאָנָק.
אָ וּוְאָונְדוּרְלָעָן, וּוְאָונְדוּרְלָעָן.
וּוְס'פָּאָרָן זִיךְ אָונְדוֹעָרָעַ טָעָג
אוֹן וּוְעָרָן גַּעֲכָטָן.
פָּוּנוֹוִיְיטָן זַיְנָגָט אָשְׁטִילָעָר בְּרָעָג,
אָבָעָר מִיר גַּלְוִיבָן קִינְגָמָאָל נִישְׁתָּחָטָעָמָע וּוְעָג.
אָ וּוְאָונְדָעָר, נַאֲכְטִיקָעָר וּוְאָונְדָעָר,
מִיר עַלְטָעָרָן זִיךְ בָּאָונְדָעָר,
יַאֲרָ אַיְיָן יַאֲרָ אַויְם,
אוֹן צְוָאָמָעָן וּוְעָרָן מִיר יוֹנָגָעָ פְּרִיְיד.
וּוְוְאוֹיָל דָו טְרָאָכְטָמָט מִיךְ
אוֹיפָּה דֵי כּוֹאָלִיעָס פָּזָן דִּינָעָ שְׁטוּמָעָ רִיְיד.
אַיְזָ וּוּלָסָ אֹזְאַיְךְ בֵּין נִישְׁטָאָ?
אֹזְ אָדוֹ בִּסְטָמָאָ?
דיַ נַּאֲכָטָ אַלְיוֹן אַיְזָ דָאָ.
אוֹן אַיְן אַיְרָ זַיְנָעָן מִיר
פָּאָרְפָּלָאָנָצָט וּוְאַיְיָן שָׁאָטָן פָּזָן אָ בּוּם.
קוִים, קוִים.

שטערב. זוי טויט. זוי שטענדיך
און איביך נישט.
זוי נישט אלעמאָל. אלעמאָל זוי נישט.
בלוייב פאַרוּוַיְשַׁט.
זוי טויט.
נָאָר פָּלָאנְטָעָר זִיךְר
זוי פון חֶלוֹם אַ צְוִית.

אליע טאג וועסטו פֿאָרְגַּנְיָין אֵין מִיר,
אַ פֿאָרְוּאַלְקַנְטָעָר פֿאָרְגַּנְגָּן,
און טויטערהייט וועסטו גְּרִינְגָּן
זוי בלעטלאָך פון גְּזַוְּגָן.

וואָס בִּיסְטָו גַּעַשְׁטָאָרְבָּן, אַ מִידָּל אַדְעָר אַ קִינְד?
כ'זָוִיג דִּין לִיְדִיקְעַ וּוִיג,
כ'פֿאָרְבָּעָט דִּין לִיְדִיק בעט.
ווען בִּיסְטָו גַּעַשְׁטָאָרְבָּן,
אמָאָל אַדְעָר אַצְיְינְד?
ס'זָוִיכְן אַלְיעָ נָאָכָט דָעַם עַנְטְּפָעָר,
די פֿינְגְּנָעָר פון פֿאָעָט.

אַ טָּאָטוֹאִיר מִיךְ מִיט דִּין טויט-גַּעַשְׁטָאָלָט.
וַיְנַגְּ אֲרִין אֵין מִיר, וּוּרְ אֵין מִיר אַלְט.
וּוּרְ אֹוִס אֵין מִיר, וּוּרְ אֵין מִיר אַיְין.
און אַיךְ וּוּלְ קְוִים מִיט דִיר זַיְין.
קוִים, קוִים.

אַ בְּלִיזְ הַאָט גַּעַטְרָאָפְּן אָונְדוּעָר אוּסְגַּעַטְרָאָכְטָן בּוּם.

וויאן פון לידער-ביבער וואם כ'האָב געועפט מייט יַאֲרֶן צְוָרִיק

בוך אינט

גרינער אומעט פֿאָרט אין טרייעריך קָאַלְיאַסּן.
לאַמְטֶערנעם ווי פֿיְיעַרְישׁ אַפְגַּעַטְעַר קָאַפְּטַשְׁעַן אוֹיפּ דֵי גַּסְּפַּן.
אַ וְוַיְינְעַנְדִּיקְעַר בעטְלָעָר גַּיְתַּ אַהֲיָם זַיְךְ לוֹזֵן.
דעָר דִּיכְטָעָר שְׁפַאַצְּרַט אין סַאַמְעַטְעָנָה הוּוֹזֵן.

אַ נַּאֲכַטָּן, אַ גַּעַלְדוּתָה לעַבָּן.
מייט אַ וְוַעֲרַךְ הַאָסְטָו מַיר אַלְץָ אַרְבִּיבְּרָגְּגָעַבָּן.
דוּךְ אַ פְּעַנְצְּטָעָר שְׁטוֹמוּןָ פְּאַרְחַלְשָׁטָעָ רַוּזֵן.
דעָר דִּיכְטָעָר שְׁפַאַצְּרַט אין סַאַמְעַטְעָנָה הוּוֹזֵן.

אַ דִּינְסְּטָמוֹיד מַיְתַּ נַּאֲזַלְעַכְּבָּר פְּאַרְפּוֹמִירַטָּע,
מייט דִּינְעָ רַוְיְטָע הַעֲנָטָ פָּוּן אַרְבָּעַט אַוִּיסְגַּעַשְׁמִירַטָּע,
צַאַס אַיְן מַיר דַּאַס יַוְנְגָלְשָׁע בְּרוּזֵן.
דעָר דִּיכְטָעָר שְׁפַאַצְּרַט אין סַאַמְעַטְעָנָה הוּוֹזֵן.

דעָר זַיְדָע גַּרְעָבָצְטָ נַּאֲכַן עַסְּן.
בענטשָׂן, קְרִיאַתְ-שְׁמָעָ לַיְעַנְעָן הַאָט עַר לְאַנְגָּ פְּאַרְגָּעָסָן,
פָּוּן זַיְן פְּרַאַסְטָעָר לַיְלָקָעָ גַּעַטָּ אַ קלְוָגָעָר רַוְיָךְ זַיְךְ קְרוּזֵן.
דעָר דִּיכְטָעָר שְׁפַאַצְּרַט אין סַאַמְעַטְעָנָה הוּוֹזֵן.

נאַכְּטִיק טַעַנְהַת דִּעָר שְׁמַעְטִיק מַיְתַּ הַאַרְצְרִירִיסְנְדִּיקָע גַּעֲרוֹכוֹן,
די באָכְעָ פְּאַרְדְּאַשְׁטְּשִׁינָעָט אַ טְרִיוּרְיָיךְן רַאַזְשִׁינְקָעָ-קוּכָּן.
פְּאַרוֹוְאַלְקָנְטָעָ וְוִיְזָהִיתָ גַּעַטָּ מַזְבַּחַת זַיְלָן אֹוֹן אַנְטְּבָלוֹזֵן.
דעָר דִּיכְטָעָר שְׁפַאַצְּרַט אין סַאַמְעַטְעָנָה הוּוֹזֵן.

די גְּרוֹיזָאמָע גַּעֲבוֹרְטָן זַיְגָעָן אַלְעָ אַבְּאָרטָן.
סַגְּאַנְצָעָ קְרוּכָּלָעָ לעַבָּן אַיְזָ אַשְׁפִּיל אַיְן קָאָרטָן.
סַיְיַינְעָן גַּעַוְיַינְכָּן אֹוֹן פְּאַרְלָוָסְטָן שְׁאַלְאָמוֹזָן.
דעָר דִּיכְטָעָר שְׁפַאַנְטָ אַיְן סַאַמְעַטְעָנָה הוּוֹזֵן.

בוך צוויי

נאט האט אים געגעבן שאפ' מיט רינדר,
און, איינס ביי איינס, סאמע געראטעגען קינדר.
בריטיע הויין מיט א געקעסטלטן זשיילעט
און פון רייןעם מירמלשטיין א באקווועמען פרייעוועט.
און צו דעם נאך, מיט א פולער האנט,
האט ער אים פריטשמעלעט מיט א גאנצן פוד טאלאנט.
נעט ער א לוייב מיט אן אתרוג און שאקלט א לוייב צו נאט
ווײַיל ער האט און ער האט און ער האט.

ס'וואקסן גענראטען פאלמעם ארום זיין ריכן מויער.
דעָר פֿאָעָט זִוְּפִּט זֵיךְ אַיְּזָן דִּי מַאְרְדָּע
מיט א זעלבְּסְטַּ-צּוֹפְּרִידְעָנָעָם טְרוּיָעָר.
ס'קּוּמָעָן פְּרוּמָעָן קְרִיטִיקָעָר צַוְּאִים גּוֹטְשְׁבָת בִּיטָּן אָוּן גְּלָעָטָן
זַיְּנָעָן וּאוֹיְלָגְעָכְאָוּעָטָעָן וּאוֹלְגָאָרִיטָעָטָן.
זַיְּנָעָן קִי זַיְּנָעָן יִדְּישָׁעָן,
זַיְּנָעָן הענער זַיְּנָעָן מעביר דִּי סְדָּה.
מייט אָן אָפְּגָעָשָׁלָגָעָנָר הַוּשָׁעָנָה קִיצְלָט ער זֵיךְ דֻּעָם חָוֶת הַשְׁדָּרָה.
אַ לְוִיב אָוּן אַ דָּאנְקָ דֻּעָם גּוֹטָן נָאָט,
קָאנְעָהָאָרָע — ער האט אָוּן ער האט.

ער גייט איבער דער וועלט א מורהדייקער אגער.
ס'קְלִינְגָעָן דִּי קְעִשְׁעָנָעָם בִּים אַנְגְּשָׁתָאָפְּטָן פָּאָרְמָאָגָעָר.
ער וווערט גְּרָעָבָעָר אָוּן בְּרִיטִיעָר, בְּרִיטִיעָר אָוּן גְּרָאָבָעָר,
וּוֹעֵן מִיט מָמוֹרִישָׁע גְּרָאָכְמָעָן,
בָּאוֹיִינְטָ ער א נִשְׁתְּחָאָכָעָר,
און בשעת מעשה ווינקט ער זֵיךְ דָּוָרָךְ מִיט נָאָט,
וּוַיְלָ ער האט אָוּן ער האט אָוּן ער האט.

בוך דריי

דאַם ייינגל אַין אִם האַט אלֶז געוויאָלט
ס'טעלעֶרל פון היִמל,
אֲכַעַר אִם אַלְיוֹן האַט שוֹין פֿאָרְבִּיכְלֶט
אָ גַעְזַעְטִיקְטָע גַעְנוֹגְשָׁאָפְט.

זַיְנַע אַוְיָגַן זַיְנַעַן גַעְזָעַן פֿאָרְלָאָפְן
מִיט אָ גַעְזַעְטִיעֶר קַלוֹגְשָׁאָפְט —
נִישַׁט אַזְוֵי פֿוֹן בִּיכְל וּוֹיַ פֿוֹן פֿלְעַשְׁל.
פֿינְגְּעַר גַעְפְּלִינְקָט פֿוֹן קַאְרְטָן טַעַשְׁל
הַאָבָן זַוְנְדִיךְ גַעְבָּעַטְן צַוְתְּרוֹי.

נַאֲרַ צַוְ אַן אַיְבָעַרְגַעְבָּרְעַנְטָעַר שַׁטְרוֹי,
גַיְיַ זַיְ צַוְתְּרוֹיְאִיךְ.

גַיְיַ כָּפֶפֶן אָ טַאנְצַן,
מִיט דַעַר גַנְבִּישָׁעַר עַלְעַגְאנְצַן.

קַאְנָאָסָרְ פֿוֹן דַי שַׁעַנְסָטָעַ קַרְאָזָוָאָטָן,
דַעַרְהַעַרְעַרְ פֿוֹן דַי שַׁטְיַלְסָטָעַ אַקָּאָרְדוֹן,
מְבִין אַוְיָפַדְ סַבְטִילְסָטָעַ אַרְאָמָאָטָן,

(— אַוְיָפַקְעַ אַוְן בְּעַזְ אַוְן קָעַ —)
פֿאָרְעַרְעַרְ פֿוֹן דַעַטְעַקְטִיוֹו-גַעְלִיְזָוָעַ מַאָרְדוֹן.

עַר האַט גַעְנוֹגְגָעַן :
נָעַם אַוְיָפַדְ דַעַר דַלְאָנִיַּעַ סַגְנָנְצָעַ לְעַבְן דִיְינָם
אוֹן פֿאָרְלָאָךְ עַם.

עַר האַט דַעְרוֹזָעַן דַעַם טַוִּיט,
וּוֹעַן סַטְרוֹיְעַרְיקָעַ לְעַבְן זַיְנָם,
הַאַט קְוִים אַפְגַעְדָאָוָונְט שַׁחְרִירָה.

בוך פיר

גולדענער נאָר,
מאָך דײַן שטיילן אַינזענטאָר.
אוֹזיףיל דער גרייכט אָון אוֹזיףיל געוֹזאלט,
אַ סְךָ אַנגּוּזְצָט אָון אַבִּימֶל בָּאַצְּאַלְט.

שְׁלַעֲפֵרְיקָע קָאָרָאָוָאָנָעָן צִיּוֹן,

נעְכַּת וּוּי עַפְלַבְּיִמְעָר בְּלִיעָן,
דָּעַר פְּלִינְקָעָר רִוְּיטָעָר קוּמָט מִיד וּוּקָה,
אַ שָּׁאָד, נָעְכַּת וּוּי עַפְלַבְּיִמְעָר שְׁמַעְקָה.

טְרוּוּיְעָר-גַּעַפְאַרְכְּטָעָר שָׁאָטָן אוֹפָה מִין סְטוּלְיָע,
סְשִׁפְּלַט דַּי גַּנְצָע גְּרִיל-קָאָפְּלָיָע.

וּוּי אַ לִיאָדָע דְּרָאָסָל זִוְּגָט מִין גָּאָרְטָן.
סְ'אַיז זִים דַּי לוֹפְּט מִיטָּמָאָנְדָל-טָאָרְטָן.

סְ'פָּאָרְלָעָשָׂן זִיךְ זִיבְּנָן קָאָנְדָעָלָאָבָּרָעָם — זִיבְּנָן שְׁרָעָקָן,
דָּעַר פְּלִינְקָעָר רִוְּיטָעָר קוּמָט מִיד וּוּקָה.

אוֹפָה אַ זְוִילְכָּר-פִּיְיָפָל שְׁפִּילָט אַ פָּאָרְלָבְּנָהָטָעָר בּוּיָם,
צַו אַ וּוּוּטָן שְׁטָעָרָן.

(וּוּעָר וּוּעָט זִוְּנָן גַּעַשְׁפִּיל דָּעָרָהָעָן ?)
יָאָר אַיְינָן יָאָר אָוִים, מִין אַיְינָן לְעָבָן,
חָאָב אַיְיךְ בְּלָעְטָעָרוּוֹיְיָה דִּיר אָפְגָּעָגָעָבָן.

אַ גָּאָט פָּוּן שְׁיוּנָעָם גַּעַנְיָיָן,
כְּבִין פָּוּן בְּעַנְקָשָׁפָט קְרָאָנָק.

אַיְידָעָר כְּזָוָעָר אַיְינְגָּעָזָמָלָט צַו מִינָּעָ אַכְּבָות,
גַּנְּבָּב מִיד אַ פָּעָנִיָּז פָּוּן אַ גַּעַדְאָנָק.

אוֹן נִישְׁטָּה דָּעַם פִּיְפָּלְדִּיקָּן צִיטָעָר,
אַדְעָר דָּעַם צִיטָעָרְדִּיקָּן פִּיְיָפָ.

אַ הָאָר מִינְגָּר אָון גַּעַבְּיִתָּעָר,
כְּבִין שְׁוִין פָּאָר גַּעַדְאָנָקָעָן רִיְיָפָ.

לייענענדיק דעם „אחיםפער“

1

וילד איז מיר און וואלד איז מיר.
ס'איז שוין אוים באלאד מיט מיר.
אין ווילדן וואלד אליין.
טיגריסן און לאמפערטן,
פיפלאקסן און וויזלטירם,

וואוילאַקָּון אָוֹן שְׁרַעֲטָעָלָעַ.
אוֹיפֶּה דָּעַר צָוֵג בְּלַעֲטָעָלָעַ.
איַן יַעֲדָעַר אוֹיְג אַ שְׁרַעְקָעָנִישׁ,
איַן יַעֲדָעַר מוֹיֵל אַ מַעֲקָעָנִישׁ.

בְּאָכְעָשִׁי, גַּעֲטָרְיוּעַ, מִיטַּן קְרָבָן מְנַחָּה,
שִׁיק פָּאָרָאוִים אַ פִּיעַרְ-זַיְלַיַּל,
לְאַמְּיךָ זָעַן, וּוֹאַו בֵּין אַיְךָ, חָעַ?
אוֹן דָּו, מָוּמָע בִּינָעַ, מִיטַּדָּעַ צְעַנְעַרְעַנָּעַ,
גִּיבַּ מִיר כֹּוחַ דָּעַם חַוִּישַׁךְ-זָעוּג צָו דָּעַרְקָעָנָעַ.
אוֹן מִיטַּן טִוִּיטְשַׁ-חוֹמָשׁ, וּוֹאַו אַיְזָעַרְגָּעַץ
מִין מַאֲמָעָשִׁי פָּאָרָאנָעַ?
וְאַל זַיְמִיר אַפְּשָׁפְּרָעָכָן אַ גּוֹטָאָוִיגַּ
אוֹן מִיךְ אַרוֹיְסְפִּירָן פּוֹנְדָאָנָעַן.

2

זַיְבָּעָצָן פָּאָסְטָעָכָעָר פָּוָן פִּי אָוֹן פָּוָן שָׁאָפַּ
וּוִיגַּן זַיְךְ אָוֹן הוִידַּן זַיְךְ
איַן אַ נַּאֲכָמִיטָּאָג-שְׁלָאָפַּ.

שְׁלָוָם, זַאֲגָנָט אַ פָּאָסְטָעָכָל.
אוֹן עֲפַנְתָּ אַוִּיפָּ אָזָן אַיְינָל.
שְׁלָוָם, אֲדָמַ-מְעַנְטְּשָׁנְקִינָה,
צָפָור — בְּלִיעָנָעַר פּוֹגָל.
מַאיַּן, זַאֲגָנָט עָר, בָּאת
אוֹן לְאַן טּוֹסְטוֹ לוֹוָפָן?
וּוְאַסְמָ וּוְלִסְטוֹ דָּא מְסַחָּרָן
אוֹן וּוְאַסְמָהָאָסְטוֹ צָו פָּאָרָקוּיְפָן?

מיר זייןען דאס די הערטן,
אָדער, ווי רופט מען זיי, די היָרטן,
מיר לעבען אָפַּ אַ גאנצע וואָך
אויף הערינג מאָרנִינְרטן.

נאָר אָז ס'קומט דער שבת קודש,
שעכטן מיר אָז אַינְדיַק.
אוֹן יעדער אוֹיפַּ זַיְן שטייגערל
גיט אַ הַוְּלִיעַ אוֹן אַ זַּיְנְדיַק.

אוֹן יעדער, אוֹיפַּ זַיְן שטייגערל
טוֹט אַ הַוְּלִיעַ אוֹן אַ זַּיְנְדיַק.

שָׁאַ, וּוֹעֵק נִישְׁתַּחֲוֵד אֹוֹיפַּ דִּי חֶבְרִיאָאַ,
זַיְן רִיאַדְן רַק הַעֲבָרְדָּאִישׁ,
אוֹן טָאמָעַר הַעֲרוֹן זַיְן אַ יְדִישׁ וּוֹאָרָטַּ
וּעֲרוֹן זַיְן גַּלְיַיךְ נֻרְוּוּאִישׁ.
שָׁוֹמֵר מָה מַלְילָה, שָׁוֹמֵר מָה מַלְילָה,
צַיְּ נִשְׁתַּחֲוֵד עַצְמוֹתַּ
גַּיבְּ שְׁוִין אַ דָּעַרְצִיְּל.

טרְיוּבָעַר נִשְׁתַּחֲוֵד די אַדְעָרָן,
זָאָגַּ שְׁוִין וּוֹעֵר דַּו בִּימְטַ
יְהָוִדִּי אַתָּה, אַדְעָר אָפְּשָׁר גַּאֲרַ אַ קְרִיסְטַּ?

כְּבִין אַ יְדִישְׁעָרַ שְׁרוּבָעַר,
דָּעַר סָאמָעַ, סָאמָעַ לְעַצְמָעַ.
כְּקָום אַצְּינְדָּעַרְטַּ צַו אַיְיחָ
אַינְגָּאנְצָן אָז אַיְבָּעַרְגָּעַזְעַצְטָעַר.

3

זיכאנטוזי, ליבסטי.
די זון שיינטוזי.
נגנטלויפֿה לוויטענִים,
אין א לאנד נישט-הי.

פֿיסאיך קליינטשיקוּם.
שוועבסטוזי אין דיין גאנָג.
די זון אוֹזַעַנטּוֹזִי
כאטְשׁ נָעַם זַי אָונֵן דערלאָגָג.

4

ויצט אָן אלטער פֿאסְטּוּר,
שוועצט אַיבָּעָד אָן אַקְרָאַסְטּוֹיד
און רוקט אוֹיפֿ בִּידָע בְּאַקְעָן.

מיין לְיבָעָר, וּאוֹילָעָר יְודָעָר,
וּוְאַסְטּוֹ אֶזְוִי דַּי סְעוֹדָה?

— גערן וואלט אַיך דִּיר געענטפֿערַט וּרגונִית,
נְגַר כְּבִין נְעַבְּדַר גַּעֲנוֹזְקַט אַוִּיפֿן לְשׁוֹן —
כְּקָאָן נִיטָּה.
סְאָמָעָה שְׁהִיחָה.
יונגעראַהוּיטָה האָב אַיך חַתּוֹנָה גַּעַהַאַט מִיט אַ גְּוַיָּעָן
אַ טְעַכְּטָעָרְלַפְּן אַ לְבָן הָארָמִי.
סְמַעַג אַ רֹּוח אַין אַיר גַּעַפְּיִינְגְּעַרְטָעַר מַאֲמָעָן,
מיינְעַ נְאַמְנוֹת.
און היָוָת סְאָיזְ מְאַרְגָּן אַ תְּעִנִּית,
און מְאָיזְ דְּאָךְ עַפְעָם אַ יְדִישְׁעָרְ פֿאסְטּוּר —
פֿאַרְפָּאַסְטּ אַיך.

און וווער האט איזוי יונגע פאַרְקְּנֶסֶט דיך,
אדוני פֿאָסְטְּעֵךְ?

ס'אַ מיאומע מעשה.
ס'אייז געווען צעקה הנערת.
אַירֶע אַחִים האָבָן מִיר גַּעֲוָאַלְט
ברעכֶן רֹוק אָוָן לענד,
און מִיר מאָכָן אַ שִׁינְגָּע טַהֲרָת.
די אלטְעַ, אלטְעַ מעשה,
אַ שִׁיקְסַע אָוָן דָּעַר יִצְּרָהָרָע,
נָאָר ווֹאָס אַיְזָשִׁיךְ בַּאלְאָקָן.
מִיר האָבָן שְׂוִין פִּינְגָּבָנִים,
קיין עִזְּ-חָרָע.
איַצְּטָעַרט אַיְזָז שְׂוִין נִישְׁטָט קִיְּן שִׁיקְסַע
ראָק אַן אלטְעַ גַּוְיעַ,
און אַיר שִׁינְקִיְּט אַיְזָאַז אַ מעָשָׁה שָׁהִיה,

אַצְּינְדָּעַרט ברזְוִיד מעַן האָבָן צָו אַיר
אַ דָּעַמְבָּעָנוּם יִצְּרָהָרָע.
בֵּין אַיךְ אַוְיָף גַּעַהְקְטָעָנוּ צְרוֹת,
וּוַיְיל כְּבִין אַ יִדְעָלָעָ קָאַטְאָרָע.

ס'מאָכָט זִיךְ, ס'פֿאַרְלוּיפְּט זִיךְ,
ס'טְוָט אַמְּאָל פֿאַסְרָן,
ס'קוּמָט אַמְּאָל פֿאָר,
ס'גַּעַשְׁעַט אַמְּאָל, ס'טְרָעָפְּט זִיךְ,
ס'פֿאַרְדוּיְיָעָן זִיךְ די גַּעַהְיוֹן,
מ'פֿאַלְגָּט נִישְׁטָט טַאַטְעַ-מְאַטָּע,
און נִישְׁטָט מִיט זִוְּנָם גַּאֲלָא,
נעַמְטָט מעַן אַ לִיבְעָנוּיְוָן פֿוּרָן.

אונטער דעם-א בוים.
פלעג איך גאנצעגע טאג זיצן
און מיט מיין פאסטער-שטאך,
דען זאמד צעזוקריין —
וי האסט דיך, זי ליבט דיך.
וי ליבט דיך, זי האסט דיך.
דו אלטער גלאמפ, דו נארישער פאסטער,

די היין או געשטייגען.
זיבען פאסטערבער,
אָרום די קעפּ נאַסטיבּער,
יאָגן פֿון זיך די פְּליַיגּן.

דאָם וּשׂוֹאָוּעַ פָּאַסְטָעֶבְּלַן,
פארענדייקט אָזּוּ די מעשה:
היונט נאָך חצות,
אויב ס'וועטער וועט נישט שטערן,
ווע'mir צו קבורה פִּירֵן יידיש,
ביום שיין פֿון אַ לאַטְטָעָן.

ס'אייז סְךָ-הַכְּלָן, אַרְוָנְטָעָר פֿון מַארְקָן,
נְפָטָר, הַלְּךָ לְעוֹלָמָן,
ס'אייז די אַונְטָעָרְשָׁטָע שָׂוָרָה —
היונט בִּינְאָכְטָ פִּירֵן מִיר, מַעֲרְצִישָׁעָם,
יידיש צו קבורה.

און דו, פְּאַלְגָּ מִיךָ, לְעַמְּאַנְעָשָׁעָם,
מעגַט אָרוֹיךְ שְׂוִין האָבָן
זְרֻגְנִית אִין וַיַּאֲכָר.
גַּיבּ אַ זְעִין דָעַם גְּלָאַטְשְׁטִין אַיבָּעָר —
אוֹיפּ יַעֲקֹב כְּדָרְלָעָמָר.

.5

ווערטער, פיערפליגן,
ליכטיקון אויפ אין לעצטן טונקל.

אויפגעבליצט, פארלאשן —
פארעקסנטע לייכט-פינטעלעך
פון א פינצטער לעבען.

פאראן ווערטער קוייס-געאנטער,
ערشت דערמאנטע פון פארגעמייש.
שימעוודיקע, האלב-באתאנטע,
ווערז זי דיר זינגענדיקע, נאענטע —

פאראן ווערטער קוייס-דערקאנטער.

זידענע פלאטערלעך
פון א פארטונקלט לערעניש,
ערשט-זוּאָם אויפגעוואָאכט
פון א פארחלומט ווערטניש.

א פיערפליג צינדט אָן
א לעצט ווארט.
אליז ווערט אוים : אַיך, מײַן ערַד,
מײַן הײַמֶּל, מײַן אַרְעַם אַרט.

כ'בין אַרְיבָּעֶר אֵ קְלִיּוֹן טִיכְּלָה זִינְגַּעַנְדִּיק.
 אַ גַּעֲטְרִיעַ אַהֲנַט הַאֲטַט מִיךְ אַרְיבָּעֶר גַּעַפְּרִיט.
 כ'הַאֲבָ שְׁפָאַצְּרַט אַוְּפָ וְּזַטְּן גְּרָאָן,
 אָן שְׁפְּרִינְגְּנַעַנְדִּיק וְּוֵי אַ קִּינְד,
 גַּעַפְּלִיט אַ וִיסְקִיּוֹת אֵין דָעַר נָאָן.

דָּא בֵּין אַיךְ אַנְטָעֶר אָז אַיְビְּקוֹן הַיְמָלָה,
 אָן אַלְעָז וּוְאָס אַיְזָנוּן אֵין מִיר פַּאֲרָגְעַנְגָּלָעָה,
 אַיְזָנוּ גַּעֲוָאָרָן בַּאֲשְׁטָעַנְדִּיק,
 אָן אַלְעָז וּוְאָס אַיְזָנוּן אַוְמְפַאְרְשְׁטָעַנְדָּלָעָה,
 אַיְזָנוּ גַּעֲוָאָרָן פַּאֲרְשָׁטְעַנְדִּיק.

גַּעַמְיִינְטָה אַבָּא אַיְזָה, כ'הַאֲבָ אַפְּגַּעַבְּלִיט,
 כ'בֵּין לְעַצְּטָה.
 אַ גַּעֲטְרִיעַ אַהֲנַט הַאֲטַט מִיךְ אַיְבָּרְגַּעַזְעַטָּם.

כ'גַּי אַוְּפָן פִּיכְּטָן גְּרָאָן אָן שִׁמְיָכָל,
 ס'אַיְזָה אַלְבָּזְנָכְט, כ'בֵּין אַלְיָוָן אָן שְׁרָעָק,
 כ'הַאֲבָ אַרוֹנְטְּעַרְגְּנוּאָרָפָן פָּוּן מִיר
 גַּנְצָעָע פָּעָק מִיטָּעוֹלָן,
 כ'קְלָעַטָּעָר צְוֹוִישָׁן בַּעֲרָג אָן טָאָלָן,
 מִיוֹן נְשָׁמָה זִינְגָּט אֵין מִיר פָּוּן פְּרִיד.

טוֹטָאַמָּל הַעָר אַיךְ אַ שְׂוִידְעַרְלָעָכְנָה רֹופָה:
 זִינְגָּה, ס'אַיְזָה דִּיר לִיְכְּטָה דִּין וּוּגָה,
 וּוּילְבִּיסְט אַיְבִּיךְ אָן טְוִוִּיט —
 הַאֲסָט פַּאֲרְלוּיְרָן דִּין גּוֹפָה.

דעָר ווועַטְ-בּוֹיךְ

איין יאָר נײַגַּנְהָנְדָעַרט פָּערְצִיךְ זַעַקְםַן,
הָאָט מַעַן גַּעֲשְׁנִיטַן דַּעַם צַוְשְׁטָיעַל פָּוֹן גַּעֲבָעַקְםַן,
אוֹזֶן דַּעַר יִקְרֹות אוֹזֶן בָּאָפְּאַלְןַן
ריַנְדְּפָּלִישׂ, פָּוֹטָעַר, אַיִּיעַר, עֻופְּוֹת.

דעָר ווועַטְ-בּוֹיךְ הָאָט גַּעַפְּלְדָעַרט :
קוֹיָף עַם.

דעָר ווועַטְ-בּוֹיךְ הָאָט גַּעַלְיאַרְעָמַט,
וַוֵּיל עַר הָאָט נַעֲכַעַן פָּאַרְלְוִירָן אֵלּוּוֹת.
וַוֵּינְגַּעַן הָאָט גַּעֲוִינוֹינַט דַּעַר גַּעֲוָתִיקְטָעַר טַוְוִיט,
דעָר אַיְבָּעַרְגָּעַגְעָסָעַנְעָר טַוְוִיט.

בָּאַמְּיצְלָטָע שַׁוְחָתִים, קִיְלְעָרָם אוֹזֶן קַצְבִּים
זַיְנְגַּעַן אָרְיַעַם איַן דיַי יַאַטְקָעַם,
וַעֲגַן גְּלִיכַן פָּוֹן בָּלוֹטִיקְן בַּיְפְּשָׁטִיק,
אוֹזֶן וַעֲגַן פָּרְיוֹיד פָּוֹן זַיְטְלָעַךְ פְּלִישׂ.
איַן הוּוֹן וַוָּאָרְטַן דיַי פִּיעָרְפָּאנַעַן.

מַהְנוֹת עַלְעַגָּאנְטָע וַוֵּיבָעַר
גַּיְיַעַן אוֹיְפַן יַאַגְּד פָּאַר זַיְעַרְעַ פַּאַרְהָאַרְעָוַוָּעַטָּע מַאַנְגַּעַן,
מִיט דיַי גַּעַפְּאַרְבָּטָע נַעַגְלָעַן
וּויַּקְלִינַעַן רָוּטָע שְׁפִיזִ-גַּאַפְּלָעַן.
מַעַן בָּאַלְאַגְּעָרָט דיַי שְׁפִיזִ-גַּעַוּוּלָבָן.
דיַי פָּרְיוֹזַן דַּעְרְשָׁרָעַקָּן זַיְד אוֹזֶן גַּעַמְעַן זַיְד טַאַפְּלָעַן,
סְ'וֹזָקְסָט דיַי פָּאנְיק אַרְומַן פָּוֹטָעַר-פָּעַסְלָעַר,
סְ'טַאַנְצָט דַּאַמְּ חִיטְלָ-צּוּקָעַר,
סְ'גַיְיַעַן זַיְעַרְעַ אָוְגָעְרָקָעַם אֵקָאַדְרִיל,
סְ'זַיְנְגַּעַן מִיט שִׁיכְוָרַן גַּעַפְּיַל
זַיְפַ-גַּעַטְרַאַנְקָעַן.
דעָר ווועַטְ-בּוֹיךְ הַיְבָט זַיְד עַלְעַנְיַישׂ

און טראכט די מעלאגנבלויישטען פרעם-געדןקען.
ס'ילגן דערשראָקן איזן איינגעקוייפַּטן בײַיטל
אָ רוּוֹיט רַעֲטָעֵל, אָ צִיבְּלָקָע, אָ הַיּוֹפְּטָל קְרוּוֹיט.
וַיְיִנְעַן וַיְיִנְתֶּן דָּעַר גַּזְעָטִיקְטָעָר טְוִוִּיט.
דָּעַר אַיְבָּעָרְגָּעָם-עַנְעָר טְוִוִּיט.

מְפַרְאָוּעַט יִאָרְצִיּוּט-אָרְגִּינִּים,
אַיְבָּעָר מִילְיאָנָעָן קְבָּרִים.
מְהַאֲלָט דְּרָשׁוֹת, סְפֻּוָּרָן כְּלוּמְרָשָׁט
אוֹגָן מִיט טְרָעָרָן פָּאָרְהָוִיכְט,
אַבָּעָר אֶלְעָ קָעֶפֶת, אֶלְעָ מִילְעָר וַיְיִנְעַן פָּאָרְבָּוִיכְט.
דָּי גַּעֲדָעְקָע טִישָׂן בָּאַשְׁיָׂינָעָן
גַּעַשְׁמָאָקָע לְאַבָּנָם פָּאָמְפָּעָרְנוּיקָל.
נַאֲזָלָעָבָּר שְׁנָאָפָּן, אָפְּעָטִיטָן גִּבְּן זִיךְּ אָ צְעוּוֹיָקָל.
מִשְׁעַכְתָּ מַזְכָּן הָעָרִינָגָה.
דִּי וַיְיִבָּעָר רַיְוִין דִּי צִירָוָנָג,
מַעַן בּוֹקָט זִיךְּ צָוָם פְּלִיאִישִׁיקָן קָאָלָב.
סְפַּתְאָנָצָן שְׁטָמָאָלָצָע טַעַלְעָר מִיט גַּעֲבָרָאָטָעָנָע הַיְנָהָר,
מִיט דִּי צְוַגְּעַבְּרִוִּינָטָע טְשָׁאָלָנָט-קָאָרְטָאָפְּלִיעָם.
דִּי פּוֹפִיקְלָעָה, דִּי ?עַבְּרָקָעָם,
מַאֲכָן חַנּוּוֹדִיקָע קְנִיקָּסָן.
מַעַסְטָ קְרִיבְנְדִיקָם, אַלְעָרְלִי פָּלָאָנָצָן אָוֹן גַּעַוְוִיקָּסָן.
סְפַּוּרְטָ אַיְבָּעָרְגָּעָלָאָדָן מִיט זַעַט
אוֹן שִׁיר צְעַפְּלָאָצָט דָּעַר הַיְלָף-בָּאָנָקָעָט.
סְזִינְגָּעָן זִינְגָּעָרָם, אַרְקָסְטָעָרָם שְׁפִילָן.
דִּי צְרוֹת נַעֲבָעָךְ בְּרַאֲזָגָעָן אוֹיָפֶת אָוִיטָאָמָאָבָילָן.
סְיִאנָן בָּאָנָעָן, סְהִוּשָׁעָן עַרְאָפְּלָאָנָעָן.
סְחִלּוּמָעָן בְּעַטָּן.
אוֹן עַרְגָּעָץ אִין גְּרוּסָע קָאָבִינָעָטָן
קְנִיטָשָׁעָן דִּי שְׁטָעָרָנָם

עקאנא מישע דאטן.
 ס' ביילן זיך סקעלעטישע פוייסטען —
 ס' ציטערט די הויט אויפן זאטן.
 מיר זיינען ערשות-א אפגעווישט געוואָרַן.
 ערשות-א.
 מיר וועלן נישט אומכאנַפּן אייערע זעלַל,
 אייערע קאשע-וֹאַרְנִיטַשְׁקָעַמּוֹן.
 אייערע גראַשְׁיזְעַםּ, קוגלעַן-טַאַצְּן.
 געזיכערט זיינען אייערע ברעטער מיט סמַּאלְיֻונְדִּיקָעַ קָאַרְנָאַצְּן.
 מיר וועלן אייערע זיינען ניט זויפּן.
 מיר וועלן אייער שפָּאנְדְּרָעַ נישט אומְסְקוּפַּן.
 מאָך אַ קלִינְגַּעַ פּוֹזּוּעַ,
 אַ פּוֹזּוּעַ פּוֹן שְׂטִילְקִיּוֹת,
 מיאָסְעָרַ, תְּמֻעוֹאַטְמָעַר וּוּלְטַבּוֹיךְ.
 מיר זיינען דאָך אֶזְוֵי מִילְיאָנְעָנוֹיוֹן נִשְׁטָאַט,
 אֶזְוֵי שְׂוִידְעָרְלָעַךְ נִשְׁטָאַט.

ס' מאָרְשִׁירַן די קִיּוּלְעָרָם פּוֹן סְדוּם,
 מיט די פֿאַרְכְּלוֹטִיקְטָעַ פֿאַרְטְּעַבְּכָר.
 גַּעֲוָאַלְדַּ, אֶזוֹפִּיל שְׂוִימְעַנְדִּיקָעַ בִּירַ-פֿעַסְעָר,
 אֶזוֹפִּיל פֿאַרְשִׁיוֹטַע גַּאֲפְּלַ-מְעַסְעָר,
 אֶזוֹפִּיל פִּילְדְּעַרְנְדִּיק גַּעֲשִׁיר,
 אֶזוֹפִּיל וּוֹיָן, טָאנְץ, לִיכְטַט, קָאַלְיַר.
 אֶזוֹפִּיל בּוֹרְלָעְסְקִישָׁעַ עַס-פֿרְאַכְלָעַמְעָן —
 די טְוִיְמָעַ צָו פֿאַרְשְׁעַמְעָן.
 ערשות-אַ זיינען מיר פֿאַרטְיִילִיקָט גַּעֲוָאַרְן.
 ערשות-אַ.
 גְּרוּסָעַ מִינִים-טָאָרְזִין-קָעַפּ, גַּיט אַ בְּאַפְּעַל,
 זָאַל מַעַן כָּאַטְשַׁ אָוִיפּ אַ שְׁעהַ בְּלוֹוִוַּן
 אַפְּשְׁטָעַלְוַן די בּוֹיךְ-קָאַרְזּוּעַל.

כְּדֹאָוֹן אַ יִדִּישׁ בְּלֹאָט אֵין סָאָבוּוי

כְּלַיְעָן אַ יִדִּישׁ בְּלֹאָט אֵין אַ נְיוּ יַאֲרָקָעֶר סָאָבוּוי.
דָּאָם דָּאָוֹן אַיךְ שַׁחְרִית,
דָּעַם בִּיּוֹזָן גּוֹי לְחַכּוּם,
וּוְאָסְ בְּרַעַנְטָמָן מִינְגָּעָ יִדִּישׁ אַתְּיוֹת,
מִוּטָּזְ וַיְיַעַן בִּיסְטָרָע אַוְגָּן.
אַ גָּאָטָ, הַאָבָ רַחְמָנוֹת,
אוֹיפָ דִּי דַעֲרַשְׂרָאָקָעָן יִדִּישׁ אַתְּיוֹת,
בָּאַשְׁיָן זַיִן,
פָּוֹן דָּעָר סָאָבוּויִיְ-אַינְקוּווּיזִיעַ.

כְּדֹאָוֹן דִּי יִדִּישׁ נְיֻעָסָן,
כְּקָלָאָג זַיִן,
אוֹן מִיּוֹן שְׁכַנְן נְעַמְטָ אַרְוָנְטָעָר דָּעַם חַאנְיק
פָּוֹן דָּעָר בְּרַאָנְיק.
עָרְ לְיַיְעַנְטָ לְאַקָּאָלָע פָּאַלְוִיטִיק, סְפָּאָרָט,
עָרְ גְּרוֹזְשָׁעָטָ אַרְוָם דִּי צִיּוֹתָגָג,
וּוְאַ גְּעַנְיִיטָע קָג,
אוֹן דָּאָם אַיְבָּעָרִיקָע, זָאָגָט עָר —
איּוֹ פָּאָר דִּיר, לְיַיְעַן דָּו.
עָרְ שְׁטוֹפָטָ מִיר זַיִן צִיּוֹתָגָג אֵין פְּנִים.
בַּי אַיִי מַעַן, רַיְעַד אַמְּעָרִיקָע.

פֿוֹן מַיִין שָׁכֵן שְׁמַעְקָט מִיטּ בְּרָאנְפֶן,
אוֹיפֶּן נִיכְטָעָרָן מָאָגָן.

נִיגּ, עָרּ וּוּעָטּ מִיךְ נִשְׁתְּ שְׁלָאָגָן,
פָּאָרוֹזִיךְעָרטּ עָרּ מִירּ מִיטּ גְּרוֹזִאָמְעָרּ גּוֹטְסְּקִיְּיטּ,
עָרּ אַיזּ טְאַלְעָרָצָןְטּ.

אֲבָעָרּ, פָּאָרוֹזָם זָאָל אָזְוִינְעָרּ וּוּ אַידּ
נִשְׁתְּ לְיוּעָנָעָן דִּי שְׁפָרָאָךְ פֿוֹן לְאָנְדּ ?

כְּלִיּוֹן נִשְׁתְּ, לִיכְבָּעָרּ גּוֹיּ,
דָּאמּ דָּאָוּן אַיךְ אָזְוּי.
כְּזִיאָגּ תְּפִילָותּ, קִינּוֹתּ.

אִינְכִּיּוֹתּ דָּעַם טּוֹמָלּ, דָּעַם סָאָכוֹיִיּ-הָאַרְמִידָעּ,
דָּאָוּן אַיךְ פֿוֹן מַיִין טְעַגְלָעָכּוּן סִידּוֹרּ.

גּוֹרָן וּוּאָלְטּ אַיךְ זִיךְ גּוֹבְּיָטּ מִיטּ דִּירּ,
מִשְׁטִיּוֹנִים גּוֹזָאָגּ, מִיטּ דָּעַם פָּאָרְגּוֹנִינְגּ.

אַיְן דָּעַם מָאָרְגּוֹנְדִּיקּוּן גּוֹדְרָעָנְגּ,
אוֹן גּוֹפְּסִים-גּוֹשְׁמָעְלִין,

מוֹזּ אַיךְ זִיךְ קּוֹוִיקּוּן אוֹן פָּאָרוֹוִוּן
מִיטּ דִּי נִיּוּסּ פֿוֹן קְעַלְיַין.

דִּי יְדִישָׁעּ נִיעָסָן וַיְיָנָעָן מַיִין טְעַגְלָעָכּוּרּ רִיטּוֹאָלּ.

זַיּוֹ וַיְיָנָעָן אַטְיַילּ פֿוֹן מַיִין אַמְוֹנָה.

וּוּסְטּ דָּאָרּ מִיךְ חַלְילָה נִשְׁתְּ בְּאַרְוּבָן,
פֿוֹן פְּרִיאַחִיתּ פֿוֹן גּוֹלוֹבָן.

גּוֹדְעָנְקּ, דִּי סְטָאָפּוּעּ.

קוּמָטּ צָוּ מִירּ, אַירּ אַלְעַן.

פְּלָאָמִיקּ וּוּרְטָעָרּ, מִיטּ דָעַרּ קְרָאָפּטּ פֿוֹן נְבוֹאָה.

אַחֲנָטּ-שְׁטָרָעָקּ צָוּ דִּי פָּאָרוֹזָאָגְלָטּ אוֹן מִידּעּ,
אַ פְּיֻעָרְדִּיקּוּרּ גּוֹסּ —

פֿוֹן דָעַרּ יְדִישָׁקָעּ, עַמָּא לְאֹזָאָרוּם,
פָּאָלְטּ עָרּ מִירּ אַרְיוֹן אַיְן דִּי רִיּוֹדּ.

א, ער וויסט, ער איז נישט גלאט איז א שיכור,
דער עיקר, מײַנט ער צו זאגן,
או מיר זיינען אָ פרעמדער עלמענט,
ווײַפל מיר זאלן זיך נישט איבערקאנַן,
מען דערשמעקט, מען דערקענט.
מען דערקענט אוּן מען דערשמעקט,
באטראפט ער אוּן באַלעקט דאס וואָרט.
ער צעלאָקט זיך אוּן ס'צְפֶּרִישְׁטְּשְׁטָע פְּנִים
ווערט אַנגענְגָּסָן מיט אַ הוֵידְ-דָּרוֹקְּקָן רְוִית.

דו וויסט, זאג איך אַים אַזוי,
מיין הוֵידְ-גַּעַשְׁעַטְעָר אַינְטַעַרְנָאַצְּיָאנְגָּלָעָר גּוֹי,
(געווֹן אַמְּאָל אָ לעֲגַעַנְדָּע פָּוֹן אָן אַינְטַעַרְנָאַצְּיָאנְגָּלָן יִהְיָה,
הָאָט מַעַן דַּי בַּיְקָע אַוְיפָּאַש פָּאַרְבְּרָעָנְט).
דיין גוּיעַשְׂעָר פָּאַסְפָּאַרְט
איין גוֹלְטִיך אַין יַעֲדָעָר אַרט, אַין יַעֲדָעָר לְאַנד,
קעַנְסָט אַוְיסְפָּאָרָן דַּי וּוּלְטָם, מִיט דִּינָעָה הענט.
קעַנְסָט גַּעַהְעָן צו אָ לִינְקָעָר,
צּו אָ רַעַכְטָעָר אַרְגָּנָאַנְזִיכְּעָר,
אוּן קַיְינָעָר וּוּטָם דִּיךְ נִישְׁט בָּאַשּׁוֹלְדִּיכְּגָן.
נִישְׁט אַין שְׁוֹאַרְצָן מַאֲרָךְ,
נִישְׁט אַין אַינְפְּלָאַצְּיָע.
אַכְּבָּר מִיט אַלְעָ מַיְינָע פָּאַסְפָּאַרְטָן,
בֵּין אַיךְ אָ שְׁטַאַטְנָלָאַזְעָר.
כְּזִיעָן אַוְן צִיטָעָר,
פָּאָר יַעֲדָעָר עַקְאַנְאַמִּישָׁן גַּעַוּוֹתָעָר.
מיין בִּירְגַּעַרְשָׁאָפְט אַיז אַפְּהַעַנְגִּיךְ אַין דִּיְוָן גּוֹטָן וּוּלְזָן:
כְּקוֹק דִּיר אַין דַּי אָוָונָן
צִי בִּיסְטוּ אָ הַונְגַּעַרְיוֹקָעָר, אָ זָאַטָּעָר.

ביסטו מילד-шибוּר,
אָדָעַר דָו גִּיסְטַ וַיֵּךְ צַעֲשְׁפְּלִין?
כְּקוֹק דִּיר כְּסֶדֶר אַין קְרָאַטְעָר.

כ'וווים נישט ווָסֶם זַל אַיךְ ווּעָרָן,
אוֹ בְּזַל דִּיר נִישְׁטַ זַיִן גְּרוּים אַין דִּי אוּגָן.
זַל אַיךְ זַיְךְ אַוִּיסְטוּגָן פָּאָר אָן אַדוּאָקָאָטָט,
אָ סּוּהָר, אָ קוּיְפָּעָר, אָ מַוְרָר?
בְּקוֹק דִּיר אַלְעָן אַיְן וּוּאַלְקָאנִישָׂן קְרָאַטְעָר,
גִּיסְטַ זַיְךְ שְׁוִין צַעֲשְׁוּעַבְלָעָן?
אָן אַרְכָּעַטְאָרָעָר מִיטַּפְּאַרְסָטָזְשָׁעַטָּע הַעַנְטָט,
אָ שְׁנִיְידָעָר, אָ דָאַקְטָאָר?
מַעַג אַיךְ נַאֲךְ חַאנְדָלָעָן, קוּפָּן, פָּאַרְקָוִפָּן?
שְׁלָאָגָט עָר, אָדָעַר אַיְן עָר וּוּאַוְיל גַּעַנְיִיגָט?
אָדָעַר סְ'חָאָט שְׁוִין צְוּעַלְעָוָעָ גַּעַשְׁלָאָגָן
אוֹן מַעַן דָּאָרָפְ גַּיְךְ כָּאָפָן דִּי פִּים אוֹן אַנְטָלוּפָן?

אָכָעַר דָו, מִיְּן טִיעַרְעָר אַגְּנָטְעַרְגָּצְיאַנְאַלְעָר גַּוִּי,
מִיטָּן גַּאֲלָדָעָנָעָם פָּאַסְפָּאָרָט,
בִּיסְטַ אַוְמָעָטָום וּוּיְלָקָאָמָעָן,
אַיְן נַאֲמָעָן פָּוָן מַאֲטָן, זַוְן אַוְן חַיְילָיקָן גִּיסְטָט.
סְ'אַיְן דִּיר גַּוְטָ, הַאֲסָטָט אַזָּאָטָטָטָט,
פָּעַרְעוּנְלָעָכָן גַּאֲטָט,
אָ גַּאֲטָט ווָסֶם ווּאָכָט אַיְבָעָר דִּינְעָ זַיְנָד,
איְבָעָר דִּינְעָ זַיְנָד אַוְן קִינְדָ,
איְבָעָר דִּינְעָ קְלִין חַוְזָגְזָוִינְטָט.
אָכָעַר אַיךְ הַאֲכָב דָאָךְ עַפְעָם אָ נַאֲצִיאַנְאָלָן גַּאֲטָט.
מִיְּן גַּאֲטָט פָּוָן אַבְרָהָם, יְצָחָק וּיְעָקָב,
קֻרְעָת זַיְךְ מִיטַּמְרָאָלְיָן גַּאֲרָנִישָׂת אַנוֹ.

ער אויז דער גאט פון מיין פאלק.
 מיט הייליקן צאָרוֹן קען ער זיך
 פַּלוֹצְטַהְאַלְבָּן געבען אַ צִינְדָּן.
 אָוָן פַּאֲרְבֶּרְעָנָן גַּאנְצָע זַעַקְס מִילְיאָן.
 זַיְוָן שְׁטָרָאָפָּה אַלְיוֹן אַיְוָן גַּוִּיסְגַּעְטָלָעָה,
 אַנטְקָעָן אִים אַיְוָן פַּאֲרְגָּעְבִּיקָּעָר גַּאט
 נִישְׁטָמָת מַעַר וּוּי תְּרֵפָה.
 דַּיְיָן גַּאט פִּירָט אַ בָּזְוָנְדָעָן חַשְׁבָּוֹן.
 ער זַגְּטָמָת: בָּאַלְיוֹן אִים,
 אַדְעָר בָּאַשְׁטְרָאָפָּה אִים.
 מִיְּן גַּאט הַאַלְטָט אַיְן זַיְוָן שְׂוִים אַ גַּאנְצָע פָּאָלָק.
 דַּעַר יְוִישָׁעָר יְהִיד אַיְוָן עַלְגָּת,
 ער שְׁרוֹיִיט אַרְוֹף, טַאָטָע פָּאָטָע.
 אַכְּבָּעָר אַוְיבָּן חֻרְטָמָתָן אִים, בָּאַזְוָנְדָעָר, וּוּי דָעַם קָאָטָעָר.

אַפְּיָלוֹ וּוֹעָן דַּו הַאַלְטָטָט זַיךְ קוּם אַוִּיפָּה די פִּים,
 קָעָנְסָטוֹ אַוִּיסְפָּאָרָן די וּוּלְטָמָת,
 אָוָן שְׁטָאָלָץ שְׁפָאָצְיוֹרָן דַּוְרָךְ אַלְעָ קְרִיזְוָן,
 וּוּי אַן עַלְגָּאַנְטָעָר טַוְרִיסְטָמָת.
 וּוּי אַיךְ בֵּין דַּוְרָ מִקְנָא, רַוְאִיקָּעָר שִׁיכְרוּרָר קְרִיסְטָט.
 אַכְּבָּעָר אַלְעָ מִיְּנָעָ פָּאָרְפָּאָנָצָן,
 פָּאָרְאָקָעָרָן, פָּאָרְבָּיוֹעָן זַיְנָעָן אַוְמוֹיסְטָמָת.
 כְּשַׁטְּיוֹ אָוָן קוֹק דַּיר אַיְן די אַוְינָן,
 אָוָן פָּאָכָע אַיְכָעָר דַּיר מִיטָּה אַ לְאָטוֹס-בְּלָאָטָה.
 זַיְוָן נִישְׁטָמָת הַוְּנוֹגָעָרִיק, זַאָלָסְטָמָת מִיר זַיְוָן אַיְבָּיק זַאָטָמָת.
 סְ'זָאָל דַּיר קִיְּזָן שָׁוָם שְׁלַעַכְּטָמָס נִישְׁטָמָת גַּעַשְׁעָן.
 פּוֹ, פּוֹ, קִיְּזָן עַיְן הַרְעָ.
 זַאָלָסְטָמָת מִיר הַאָבָּן צֹו זַעַט,
 חַזְוִיר אָוָן אַיְיעָר,
 בָּאַשְׁוּרָעָמָט זַאָלָסְטָמוֹ מִור זַיְוָן פּוֹן יְעָדָעָר צָרָה.

וויל אופֿ דינע ריזוק פְּלוּיצען,
 קענסטו נבעך נישט פָּאַרְטְּרָאָגָן קיון שטרוייעלע שלעכטם.
 זאלסט מיר זיין באזאָרגט מיטן פְּלָעֵשֶׁל
 אונ אַטְּלָעָר וּזְאָרָעָם גַּעֲקָבָץ.
 אופֿ קיון בייז אַרט זאלסטו מיר נישט טראָעָטן,
 זאלסט מיר האָכוֹן אַגְּוָטָן זָוָוָג אִין בעט,
 ס'זָּאָל דִּיר לִיְכָּתְּ זָיָן דָּעָר וּוּגָן צָוָם פְּרִיוּזָעָט.
 מיין צִיטָעָרִיךְ גַּוְיְלָעָן,
 קָאָפְּרוֹיְנָגָע וּנְדָל,
 וויל טאמער עַפְּעָם —
 ווער אַיךְ גַּלְיָיךְ דָּאָם כְּפָרָה-הִינְדָּל.
 אָפְּשָׁר אִין דִּיְוָן רְוָאִיקָּן שָׁאָטָן,
 וּוּעָט מִיר גַּעֲרָאָטָן זָיָן הַאָלָטָן,
 אַדוֹר אַדְעָר צָוְויִי
 אַונְעָן אַרְוָאִיךְ שְׁטִיקָל בְּרוּוִיט.

מיין אַינְטָעָרָנָצְיָאנָלָעָר גַּוִּי מִיטָּ דָעַם זִיכְעָרָן פָּאַסְפָּאָרָט,
 האָטָ פָּאָרָלָאָזָן דָעַם זִיעָן
 אַונְעָן אַיְוָאָרָוִים פָּוָן סָאָבָוַיְיָוָאָגָגָן.
 פָּאָר אַ "פְּרָאָקְטִיְשָׁן" וּוּיְזָן
 האָטָ ער גַּעַלְאָזָן אַרְוָמָיר אַ ברָעָנָנְדִּיקָן שִׁוְיָטָעָר.
 אַיךְ פָּאָר אַלְיָזָר וּוּיְטָעָר אַונְעָטָר וּוּיְטָעָר,
 אַיךְ פָּאָר נָאָךְ אַלְיָזָר קִיְוָן אַמְּעָרִיךְ.
 שְׁוִין בָּאָלָד פֻּרְעָצִיךְ יָאָר וּיְ אַיךְ וּוּאָנְדָעָר,
 וּיְ דִי יִידָּן אִין מְדָבָר,
 מִיטָּ אַ דָּעָרָשָׂרָאָקָעָנָעָם פָּאַסְפָּאָרָט אִין קַעְשָׁעָנָע.
 דָוָרָךְ דִי פִּינְצְטָעָרָע אַונְעָן שְׁוּיְנָדָלָעָנְדִּיקָע פֻּעָנְצָטָעָר,
 וּוּאָרָפָט מַעַן מִיר אַרְיָין בְּרוּוִוָן פָּוָן טָאָטָעָמָאָמָא.

ליבער זוּן, האָב גַּט אֵין האָרְצָן,
 ווי לְאָנֶג אִיז דָּעָר שִׁיעֹור צָו פָּאָרְן קִיּוֹן אַמּוּרִיקָעּ?
 שְׂתָּעַל זִיךְּרָעַגְּשָׁעָאָפּ, רֹז אָפּ דִּי מִידָּעָ פִּים,
 נָעַם אָטְרָוְנָק וּוְאָסְמָעָר,
 רֹו אָוִים דִּי קְרֻעְכְּצָנְדִּיקָעּ בִּינְעָר.
 דִּינְעָ גַּעֲטְרִוְיָעּ עַלְטָעָרְגּוּן,
 וּוָאָסּ וּוְינְטָשָׁן דָּוָר אַלְדָּאָס גּוֹטְסָס, אָמְן סָלָה.
 ווי לְאָנֶג אִיז דָּעָר שִׁיעֹור צָו לְעָבָן אַוְיָפּ מָזָן,
 אַוְיָפּ וּוְאַכְּטָלְעָן?
 דִּינְעָ הָאָרְחָוְבָּן שְׁוִין צָו פָּאָרְגָּאכְטָלְעָן.
 לִיבָּעָר זֹן, בִּיסְטָשְׁוִין נִישְׁטָט קִיּוֹן יִינְגְּעָלָעּ,
 בִּיסְטָשְׁוִין אָן אַלְטָעָר יִיד.
 בִּיסְטָשְׁוִין אָן אַלְטָעָר, אַלְטָעָר יִיד,
 אָן אַלְטָעָר, אַלְטָעָר, אַלְטָעָר, אַלְטָעָר,
 אַלְטָעָר, אַלְטָעָר יִיד.
 פָּוָן אָונְדוֹ זְדִוְינָעּ טְוִיטָעּ טְאָטָעּ-מָאָמָעּ,
 יִצְחָק אָוָן אַיְטָעּ רְחָלָן,
 טְוִיטָעּ טְאָטָעּ-מָאָמָעּ,
 טְאָטָעּ טְוִיטָעּ מָאָמָעּ.
 טְאָטָעּ, טְוִיטָעּ, טְאָטָעּ טְוִיטָעּ.
 אַלְטָעָר, אַלְטָעָר יִיד.
 כְּפָאָר אַלְעָן וּוְיִטְעָר אָוָן וּוְיִטְעָר,
 כְּמוֹזָעָר גַּעֲפִינְעָן אָ שְׁעַנְעָר עַמּוּרִיקָעּ,
 אָ בעַמּוּרָעּ.
 כְּדָאָוָן אֵין סָאָכְבָּוּי אָ יִדְיִישׁ בְּלָאָט
 אָוָן גַּיְיָ אָוִים שְׁמוֹנָה-עָשָׂרָה.

א קריישקע זוֹן

איבער מײַן טרויעָרִיכָן דאָך
האָסְטוּ זיך צעאייבִּיקְט אַין אָ קריישקָע זוֹן.
זוי אָ טוּבּ קְלִיּוּכּ אַיךְ שְׁפְּרִיצְלָעּ לֵיכְטָ
אוֹן לְעָרֹן עַפְּעָם דֻּרְפּוֹן.

מהדָאָךְ פָּזְן אַיְזָן קריישקָע אַיְビְּקִיִּיטּ,
האָבּ אַיךְ קָעָרְנָעָרּ לְרוֹבּ צָומָ לְעָבָן.
משטִיאִינָס גְּזֹאָגָטּ, מִינָעּ בָּאָדָעָרְפָּעָנִישָׂן,
זוי גָּרְנִישָׂטּ שְׁעַבְּעַגְּאָרְגִּישָׂטּ דּוּ דָאָרְפָּסָטּ מִיר גָּעָבָן.

מיין קינדס-קינדס פאראגאנגענההייט

מיין קינדס-קינדס פארנאָנענַהַיִת

אין דער פֿאָרגָאנְגָעַנְהַיִת בֵּין אַיךְ אֶלְעַמְּדָל פֿאָרגָאנְגָעַן.
וֹוִי אַ וּוֹאָנדָעַר פֿאָרגָאנְגָעַן.
און אַין אַיצְטַ בֵּין אַיךְ גַּעֲוָעַן אַ חַדְּרַ-יִינְגָּל,
וּוְאַסְטַ הַאַטְ גַּעֲלַבְטַ מִיטַ גַּמְרָא-גַּעֲזָאַנְגָעַן,
וֹוִי אַ חַדְּרַ-יִינְגָּל דַּאֲרַף לְעַבְנָן,
מִיטַ אַ צַּוְגַּעַשְׁפָּאַרְטָעַר זָוָן,
און אַן אַוִּיסְגַּעַטְרַאַכְטָן פֿאָלַאָצְ
פָּוּן יְדִישָׁע צָרוֹת.
אוֹי, מיין פֿאָלַאָצְ הַאַטְ גַּעֲבָרָעַט לִיכְטִיקָעַר,
וֹוִי טַוּזְנַט-אוֹן-איַיְן-נַאֲכָתַט.
ס'הַאָבָן עַלְטָעַר-עַלְטָעַר זַיְדָעַם
מיינע אָונְטָעַרְגַּעַצְוַנְדָעַן חַרְבָּנוֹת אַוִּיסְגַּעַטְרַאַכְטָם.

בֵּין אַיךְ אָונְטָעַרְגַּעַצְוַנְדָעַן מִיטַן עַרְשָׁטָן חַרְבָּן
און מִיטַ דָעַם צְוּוִיְתָן.
מִיד אַלְיוֹן הַאַטְ מַעַן אַוִּיסְגַּעַשְׁאַכְטָן אַין דֵי טַוּזְנַטָּעַר,
אוֹפְגַעַגְעָסַן אַין הוֹגְגַעַטְעָג
און מִיךְ צְעוֹיִת אַוְן צְעַשְׁפְּרִיִּת צְוּוִישָׁן דֵי פֿעַלְקָעַר.
און סְלִיחָות אַוְן קִינוֹת אַוְן שְׁטַרְאָפָן
הַאָבָן אוֹיפְ מִיר אַנְגַעַוּאָרָפָן

אשורה, אבל און מלכות-יון
דורך אלע מײַנע תשעה-baben.
אונ דער הונט און דער סטרוז
אונ די זאמדער שלענער
זײַנען בסדר געוווּן מײַנע יעגער.
אונ אייך — אָ קליין יידיש פיקסעלע,
מייט אָ לעבן אָנגעשראָקָן אָון אָנגעשפֿיצְט,
האָב זיך באָשִׁיצְט מייט אָ לְגַ-בָּעוּמָר בַּיקְסְּעָלָע,
ווײַיל כְּהָאָב גַּעֲמֹזֶת וּוְאָקְסָן אָון לעבן אַיצְט,
ווײַיל אֵין דער פָּאָרגָאנְגָּעָנְהִיט
בֵּין אייך אָלְעָמָל פָּאָרגָאנְגָּעָן —
ווײַיל אָ וּוּאָנוּדָר פָּאָרגָאנְגָּעָן.

איין די מיטעלע יאָרָן אַיז מיר באָשְׁעָרָת
צַו טְרָעָפָן זִיך אַוְיָג-אַוְיָג אָון דָּעֵזָעָן
מיין קוֹינְדָּעָרָשָׂן אַמְּאָל-אוֹז-גַּעֲוָעָן.
מיין פָּאָלָצִין פֿוֹן יִדְיָשׁ צְרוֹת
איין נִשְׁתַּת קִיּוֹן לעֲגַעַנְדָּאָרִישָׂעָר,
אונ מעָן בְּרָעָנְגָּט מִיך אָום טָאָגְטָעָנְלָעָר
איין די צָעַנְדְּלִיקָעָר טְוִיזְנְטָעָר.
ווײַיל האָב אייך גָּאָר גַּעֲקָעָנְט מִײַנעָן,
אוֹז יִדְיָשׁ פָּאָרגָאנְגָּעָנְהִיט
איין אָ הִסְטָאָרִישָׂעָר בִּיתְ-חִקְבָּרוֹת,
ווײַיל האָב אייך זִיך גַּעֲקָעָנְט אַיְינְרִידָן,
אוֹסּוּעָרָן יִדְיָשׁ קִינְדָּעָר דָּעָרְצִוְּגָן
איין לּוּקְסָם פֿוֹן אוֹיסְגָּעַטָּאָכְטָעָר צְרוֹת.
אוֹיָג אַוְיָג מִיכ אָלָע מִײַנע אָוּנְטָעָרָגָאנְגָּעָן,
מיין חָרְבָּן בְּרָעָנְט.
בָּאָלָד וּוּלְזָן מִיך דָּעָרְגָּרִיכָּן דִּי טְוִיטָן פֿוֹן מיין צִוְּט.
גָּאָט, כְּזֹועָר מיין קִינְדָּס-קִינְדָּס פָּאָרגָאנְגָּעָנְהִיט.

א יידישע קריין

ווען מײַן טאטָטו איז אלט געווֹאָרֶן פֿערצִיךְ יַאֲרָה,
הָאָט עָרָ אַנְגַּעַטָּאָן דֵּי עַלְטָעָר
וַיַּיְ אַיְדִּישָׁע קְרַויָּן.
עָרָ הָאָט פֿאָרָנוּמָעָן זַיְן אָרט אַיְן דָּעָר הַיְּלִיקָעָר עַדָּה,
אוֹן מִיט צְעַרְטָלָעָכָר טַאָטָעַשְׂקָיוֹת
גַּעֲווֹאָרֶן מִיַּן זַיְדָע.
אַיבְּעַרְנָאָכָט בֵּין אַיךְ זַיַּן אַיְנִיקָּל גַּעֲווֹאָרֶן.
מִיר הָאָבָן דָּעַרְפָּוּן בִּיְדָע גַּעֲווֹאָנוּנָעָן אוֹן גַּאֲרַנִּישָׁט פֿאָרְלָאָרֶן.
מִיר הָאָבָן בִּיְדָע גַּעֲזָנָגָעָן אַיְן יַרְשָׁהָדֵיק לִיהְ,
מִיט שְׁמָחָה אַיְן מִיַּן טַאָטָע גַּעֲווֹאָרֶן
אַן אַלְטָעָר יַיְד.
אוֹן זַיַּן טָלוּת אוֹן תְּפִילָּין אוֹן קִיטָּל,
זַיַּן שִׁיטְעָרָע בָּאָרְד אוֹן גַּלוֹתָדֵיק הַיְּטָל,
דֵּי מַמְעַטְקִימְדוּקָע קְרַעְכָּזָן,
אַפְּיָלוּ וַיַּעַן עָרָ הָאָט טּוּעָם גַּעֲווֹעָן דָּעָר מַאֲמָעָם גַּעֲעַבְצָן,
זַיַּן מַעֲבִיר זַיַּן דֵּי סְדָרוֹת מִיטָּן טְרָאָפָּה,
וַיַּעֲנָעָן גַּעֲווֹאָרֶן דָּעָר פֿרְוּמָעָר בּוֹיְם,
וּוְאָסָם הָאָט זַיְךְ צְעַבְלָיָט אַיְן מִיַּן קָאָפָּה.
דֵּי אַיז גַּעֲווֹאָרֶן אַלְטָה, מִיַּן טַאָטָע,
מִיט אַיְדִּישָׁעָה יַוְנְגַּשָּׁאָפָּט —
אַן אַלְטָקִיָּת וּוְאָסָם קָאָרְגָּט נִישְׁט אַן רַעֲבָנָת נִישְׁט דֵּי יַאֲרָה,
וּוְאָסָם אַיז בָּאַשְׁיכָצָט קָעָגָן טְוִוִּיט
אוֹן פֿאָרְפָּאָנְצָעָרָט אַקָּעָגָן מָוָאָה,
מִיט טְוִוָּונְטָעָר מַאְרָגָנָס פָּנָן עַבְוָדָת הַבּוֹדָא.
זַיַּן אַמְוֹנָה אַיז גַּעֲווֹעָן לְאָנָד,

ערד אונטער די פים —

ארץ ישראל,

מייט בײַמער און הימל,

מייט באָרג און מייט טאָל.

מייט פֿעלְדער און וועלְדער,

וועסּוּלְעַן מהיְהִיךְעַן,

קוֹוָצָלַן און ברוּנוּם.

זיין אמונה האָט באָגְרָאָזֶט די יַידְנָגָאָזֶט.

ニישט קיון קלײַדער-סוחר אויז אויפֿגענטאנגען פֿון שלְאָפֶט,

נָאָר אַ פֿאָסְטָעֵךְ צוֹ פֿאָשָׁעָן זַיְנָעָן רַינְדָּעָר אָוּן שָׂאָפֶט.

סִיְיָינָעָן אויפֿגעָנָאָגָעָן זַוְנָעָן אַיבָּעָר זַיְנָ שְׂטִיקָעָל וּוּלְטָט,

וּוּעָן עָר אַיז אָרוּוּם אַיז טָלִית פֿון גַּעֲצָלִיט,

אוּן גַּעַטְקָעָרְט אָוּן גַּעַזְוִית די יַידִישׁ עָרָה.

די בַּיְתָן האָבָן מַאֲרָגְנָדִיק גַּעֲגָרִינְט,

אָפִילּוּ וּוּעָן עָר האָט בְּדוּחָק אַוְיפֶּחָוָנה פַּאֲרָדִינְט.

צַו מִינָּעָן אָוּן פֿערְצִיךְ יַאֲר קָעָן אַיךְ קָוִים זַיְנָ אַ טָּאָטָע.

כְּבָין בַּיְ דָּעָר מַוְּרָא פָּאָר דָּעָר עַלְתָּעָר גַּעַפְאָגָעָן.

מייט דִּיר, טָאָטָע, אוּזָן די גַּאנְצָע

יַידִישׁ וַיְדָעַשְׁאָפֶט פַּאֲרָגָאָגָעָן.

טָאָג-אַיְזָן-טָאָגָאָוִים קָוָם אַיךְ די מַיאָוָסָע וּוּלְטָט פַּאֲרָשָׁעָמָעָן

מייט מִינָּעָן יַידִישׁ פַּרְאָבְלָעָמָעָן.

די וּוּלְטָט וּוּרְטָט גַּעַבְעָךְ רֹוִיט אָוּן פֿאָלָט בַּיְ זַיְךְ אַרְוָנָטָעָר,

אוּן אַיךְ חָאָלָט זַיְךְ קָוִים אַוְיפֶּחָוָנה די פִּים

אוּן גַּי אַונְטָעָר.

כְּבָאַקְלָאָג אָוּן בָּאָוְוִין דִּיר, טָאָטָע,

אוּן דוּ לְעַבְסָט אַין מִיר.

כְּקוֹשׁ די טְרִיטָט פֿון מִין בָּעַנְקָשְׁאָפֶט נָאָךְ דִּיר.

מיין טאטטע יצחק

או מען האט דעם אלטן יצחק געפירות צו דער עקדה,
האט ער אויפגעחויבן צום הימל די פאטרטונקלטע אויגן,
געזאנט האט ער מיט א שטימ א מידער :
כ'ווים אzo כ'וואל איצט זיין דיין ווידער.
קיין גוטער מלאר איז נישט אַנְגָּפְלוֹיגָן.
ס'ווערט דאס פיער פלאמענדיקער און גראמער.
פאר מיין האלדו איז געשאָרֶפֶט דאס מעסער.
דער אלטער יצחק האט זיך נישט גענָאָרט,
וואווע ער איז אַחֲמִישִׁיְינְגָּל געווען.
ער האט אויפ קיון לעמל נישט געוזאָרט.
ווען מען האט אים גענוומען בינדן צום מזבח
און ער האט דערפֿילט דעם זענָגְנְדִּיקָן ריח,
האט ער איזו געטָאָן זאגן :
גאָט ווועט די שחייטה נישט אַיבָּעָרְשָׁלָאָגן.
ער האט אויסגעָרוֹפָן מיט א שטימ א מידער :
הנני, כ'בֵין גְּרִיאִת צו זיין דיין ווידער.

דער עלפטער

ニישט אברהэм האט דעם מזבח געכוביט,
ニישט אן אייגענער טאטע האט אים באשערט דעם טויט.
ס'האט אים צום מזבח געפרט א רשי, אן אכזר.
א שטאלצער אויז גענאנגען א ייד פונעם מהזור.
א גאט, אין זכות פון זיין פרומער מאמען.
וועט מען ריין זיין ליב מיט איזערענע קאמען.
א פשוטן סוחר האט מען אויסגעקליבן
און ווי א צדיק אים צום טויט געטביבן.

וואו גוט וואס ער איז אין די דרייבנע אותיותלעך באחאונגנט.
אייצט ווערט ער אליען אין סייזר אריינגעדזונגט.
אייצט ווערט ער איז מהזור אריינגעשריבן.
ער, דער זיין פון א פרומען חיטט,
ווערט אריינגענינגונט איז יומס-טובדיין פאייט.
ס'זעלן דורות פון אים זינגען שטאלצע לידער.
מאכט א ווארע.
ס'קומט דער עלפטער פון די פארפיניקטער בריידה.

דער זידע ענוז ווועקט זיך

עצבות מיינע, פרעם מיר נישט אויפס'טויטע האָרֶץ.
גאָרטטען שטילקײַט, וואָס ווועקסטו מיך פון שלאָפֿ?
שווין וויזער עפֿעַס אַ וַיְהִי, שווין וויזער אַ שטראָפֿ?
וואָס פֿאָרגֿינַט מען מיר נישט
דעם באָשערטן חוישך מיינען,
די לאָמְטַעֲרֵנָעּ מיינע צו דער אַיבַֿיקִיט?

זידע ענול, גרויסער שותק,
ערשטער נאמען פון מיין שטאטם,
הייליקער סוד, פון די זעקס און דרייסיק זילען.
דו וואס האסט זיך מפרנס געווען
פון שימוש איזן מהר"ם,

זע די פינצעטערע פרײַד דיינע.
ס'שפאנט צו דיר מיט מול ברכה
דיין גאנצע טויטע משפהה.

זאמל זי איזן. דאס איז דיינט.
דאס איז דיין אָרבונגע,

דיין גאנצע ערדיישקייט,
דעָר צוֹנוּפֿגְּנְעֶרְכְּנְטָעָר סְךִ-הָכֵל
פון דיין לעבן און דיין שטאָרבונגע,
לאָמֵיר טאנצֵן — זו אַינְמִיטֵן,

דעָם כְּרָתִ-טָּאנְצִן פָּוּן אַ יִדְיְשָׁעָר משפהה,
אוַיסְגָּעָוָאָרְצָלָט אָון פָּאָרְשָׁנִיטֵן.
כְּרָתִ-כְּרָתִ, כְּשָׂרִ-טָּאנְצִ
אלָעַ טוִיטַ, אלָעַ דָּאַ, אלָעַ גָּאנְצַ.

זידע ענול, האסטו אַיטְלָעָכְן דערקענט?
האסטו יעדער טויט בָּאנְמוּן?
וויַיְיַן אִיצְטָעָר מְשִׁיחָ קְוּמָעָן?
נִישְׁטָ כּוֹלוֹ זְכָאיָ, נִישְׁטָ כּוֹלוֹ חִיבָּ.
נִאָר כּוֹלוֹ פָּאָרְבָּעָנְטָ.

אלָעַ צְוַיְוְגְּלָעַד פָּוּן דיין חָלוּם
גִּבְּנָן דָּעַם טוִיטָן זְיוֹדָן שְׁלוּם.
דעָר מִשְׁפָּחָה-קְרִיּוֹן אַיזְ פָּאָרְעָנְדִּיקְטָ.
כְּרָתִ-כְּרָתִ, כְּשָׂרִ-טָּאנְצִ.
פָּאָרְשָׁנִיטֵן, אוַיסְגָּעָפְּלִיקְט אַיזְ דָּאַס לְעֵבָן.
דעָר עִיגּוֹל פָּוּן טוִיט אַיזְ גָּאנְצַ.

מיין ברודער בנימין

שענק מיר נאך-ניישט אויסגעווינגען ווערטער,
גאט, כ'האָב נישט קיון כוח צו שעלאָן
און איך וועל מיט זוי פאַרוווינגען
דיינע פאַרווויכטע וועלטן.

צו וואָס האָסְטוּ באַדָּרְפַּט,
או ס'זָּאָל זיך אַיִּיף דער וועלט אַרוֹמְדְּרֵיִעַן
מיין ברודער בנימין?
דערמִיט האָסְטוּ אַים אוֹיסְדָּרְוּוֹיִילְט,
וואָס האָסְטוּ אַים אַלְעַמְּלָל פָּאַרְזָעַן אָן פָּאַרְטִּיּוֹלְט.
ער האָט גַּעַשְׁנִיְּדָרְט, גַּעֲוָעֶכֶת
אונ אַוְיך-מִיר גַּעַלְעֶבֶת,
כְּדַי וואָס? כְּדַי זַאלְמַט אָן אַרְעַמְּעַן וּוּבָעָר,
אוֹיסְשַׁטָּאָטָן אֵין בְּגַדִּי קָאנְצָעַנְטָרָאַצְּיעַ לְאַגְּנָעָר,
אונ אַים אָונְטָעַרְפִּירְעָן אֵן תְּכַרְיכִּים אָן אֵן אַבְּאַגְּרָעָבָעָר
צָוּם קוּמְעַן.
אונ ביַּי דָּעָר רַעֲכְטָעָר זַיִּיט האָסְטוּ אַים נַחַת באַשְׁעָרָט.

האסתט זיין וועג באשוערט מיט דעם איניציאן
טרוים פון זיינע טרוימען,
זיין לאכנדיק שטיקל פרoid
מיט די פער-שווארצע זונען.
און בי דער לינקער זויט
זיין שווער-לייביך וויב,
פון א שטעל א נאענטם,
וואס האט אים אויפגעזוכט, געפונגען,
און זיך פארגומען צו טילן ביסן פאר ביטן —
ארעמקיות.

אויף וואס האסטו באדרפט דעם נארישן זיין?
האסט געגעבן א בליען און באשאפן א שטיקל אומגליך.
פון אלץ האסטו אים געקרנט.
האסט אים געהאלטן אין איין פארפאטשן, פארשעמען,
און נישט דערקעגען.
אבער אפנעהית האסטו ס'נפש זיין,
וויל דו האסט אים זייר נײַטיק באדרפט,
צו פיר און פערצייך יאָר פארברענען.
ליבער, הייליקער נאמען,
מאי קא משמע מיין ברודער בנימין?
אויף וואס האסטו אים באשאפן,
און קיון קרישקע גליק אים נישט געגעבן,
צו וואס זיין גאנץ לעבן פארשענדט?
האסט דזוקא געוואלט איז ער מיטן וויב זאלן דערלעבן
פרoid אויף ארייבערצושוימען,
צו פירן דעם איניציאן זוּן
צו דער חופה פון קוימען,
און דארט האסטו זיין אלעמען פארברענט.

וואָ די בִּימָעָר

און אָז די פְּלִיטִים זַיְנָעַן נַאֲעַנְתּוּ צֹ דָעֵר מַוְטָּעָר רְחֵל צַוְּגַעַקְוָמָעָן,
הָאָטֶם זַי אַיְנָגָאנְצָן אַוִּיסְגָּעוּן וַיַּיְאָרֶן יִשְׂרָאֵל עָרָד.
אַפְּרִידְהָאָט זַיְאַלְעַמְעַן אַרְוָמְגָעַנְמוּן,
וּוְאָסְסָאֵיְזַיְיָהָבָן דַּי לְעַצְטָעָה אַפְּעַנְגָּנוּגָן נַיְשָׁת פָּאַרְלְוִירָן.
וּוְאָסְסָאֵיְזַיְיָהָבָן דַּאֲסָמְגַעַשְׁטָאַלְטָן פָּוּן דָעֵר מַאֲמָעָן
אַלְעַיְזָהָשְׁטָאַנְגָּעוּוֹאַוִּירָן.

דַּאֲסָמְאֵיְזַיְיָהָבָן דָעֵר טִוְּיַּשְׁטָאַלְטָן מַאֲמָעָעָרָד,
וּוְאָסְסָאֵיְזַיְיָהָבָן בְּלִיבְטָאַיְבִּיךְ גַּעַטְרָיוִי,
וּוְאָסְסָאֵיְזַיְיָהָבָן וּוְאָרְטָאַוִּיפְּאַרְעָה קִינְדָּעָר,
פָּוּן דִּיְתְּשָׁלָאָנָה, פּוֹילָגָן, אַונְגָּאָרָן, סְלָאַוָּאַקְיָי.

אַכְבָּר אָז מַעַן הָאָטֶם זַי קִינְדָּעָר מַוְטָּעָמָט
גַּעַנְמוּן רִיְסָן פָּוּן דָעֵר עָרָד וַיַּיְאָרֶן בִּימָעָר,
הָאָטֶם זַיְךְ נַיְשָׁת רְחָלָם בְּעַטְנְדִּיק גַּעַוְוִיָּן,
נַאֲרָא אַגְּלַעַכְטָעָר דָעַרְהָעָרטָן.
יאָ, דַי וּוּיְנָעַנְדִּיקָע מַאֲמָעָה אַפְּטָט צֹום עַרְשָׁתָן מַאֲלָגְלָכָטָן,
וּוְאָסְסָמְעַן הָאָטֶם אַלְעַצְוִיזְיַּטְעָה אָזָן צַעְשְׁפְּרִוִּיטָע בְּעַנְקְשָׁאַפְּטָן,
צְרוּיקָן צֹ אַרְעָה אַרְעָםָם גַּעַבְרָאַכְטָן,
נַאֲרָא אַזְוִיְּפִילְפָּאַרְפִּינְיִיקְטָעָה יִאָרָן.

אוֹן אָז מַעַן הָאָטֶם זַיְאַרְטָמְטָה מַוְטָּעָמָט
אוֹן דַי שְׁקַלְאַפְּזִישְׁפָּן זַיְנָעַן אַפְּגַעְפָּאָרָן,
הָאָטֶם זַיְךְ אַגְּרַטְלָעָד לִיכְטָאַיְבָּעָרָן נַאֲנָצָן לְאַנְדָּצָעָטָן.
מוֹטָעָר רְחֵל הָאָטֶם גַּעַגְבָּעָן צֹום הַיְמָלָאָה אַטְרִוִּיסְטְּנְדִּיקָן בְּלִיקָן.
אַזְוּלְכָעָה קִינְדָּעָר וּוּלְעָן קְוָמָעָן צְרוּיקָן.

סוצקעוווער

די ביקם איז לעבן דיר
א האלב-זואכע געשלאָפַן,
ווען דו ביסט אַרוַיסגַעְקוּמָן פון די וועלדער,
טוויט-מיד
און גלייך צונגעפֿאָלֶן צום לֵיד.
די זינגענדיקע סטראָפַן
האָבָן דיין אוַיסגַעְמוֹטוּשָׁעָטָן גוֹט
נאָך לוֹפְטִיקָעֶר גַעֲמָאָכָט.
מייט דערשְׁרָאָקָעָנָע פְּלִינְגָל,
האָט דער יונגעָר שָׂר פָּוּן יְדִישָׂ
איְבָעָר דִיר גַעֲוָאָכָט.

מייט דעם נישט-פארשְׁנִיצָּן שטיַּקְל בְּלִיְּעָר,
האָסְטָוּ קְוִים גַעַצְטָעָרטָם,
איְבָעָר אַפְּגָנְעָרִיבָן שִׁיעַמְעָדִיק פָּאָפִיר.
אַ טָּנוּקָל וּוְאָרָט לְוִיכְתָּ אַוִּיפָּטָן אַ רִיר
און וּוְעָרָט בָּאָלָד גַעֲפָאָרטָט.
סְפָּלָאָטָעָרטָט דָעָר בְּלִיְּעָר וּוּ אַ גַּלְעָט,
איְן די גַלְוִיבִּיקָע הָעָנָט פָוּן פָאָעָט.
עָר טְרִיבִּיכְטָטָטָט פָוּן זִיךְ הָוְנְגָעָר, בִּיטְעָרְקִיָּט אָוּן סְמָ
און צִינְדָט אָוּן די פִּינְצְטָעָרָעָ שְׂוּרוֹת
מייט דעם לְוִיכְתָּ פָוּן אַ גְּרָאָט.

דו מותט דעם אַרְעָמָעַן שְׁרִיבִיךְ-זּוֹאָפָן,
דעם בליעור,

שאנועווען און האלטן טיעער.
הונדערטער סטראָפָן דאָרָפָן נאָךְ היינט
אויפֶר דעם צעפָאַלעֲנָעָם פָּפָּר
ווערָן אַיְינְגָּעְקִיזְטָן,
מייט דעם לעצטן שטיקל בליעור
וואָס אַיזְ נִישְׁטָ פָּאַרְשְׁנִיצְטָן.

אַ קְלִיְינָעַ פָּאַרְוּאַרְלָאָזָטָעַ קְלוּזָן,
איין ליידיקן אַרְוָן קוֹדֵשׁ צִיְינְדָלְטָ אַ דָּעֵר שְׁרָאַקְעָנָעַ מוֹיזָן,
רוֹדֵךְ דָעַר צְעַבְרָאַכְעָנָעָר שְׁוֵיבָסָאָוּשָׁעַט אַ פִּינְצְטָעָרְנִישָׁ אַרְיָין.
דעָר שְׂרָ פָּוָן יִדְיָишָׁ הָאָטָם נִיעַ שְׁיוּמָעָם אַוְיפְּגָעְקְלִיבָן
אוֹן גַּעֲכָעְנְטָשָׁט דֻּעַם קְלִיְינָעָם בליעור
ער זָאַל נִישְׁטָ וְועָרָן אַוְיסְגָּעְשְׁרִיבָן.

איין דָעַר אַן-נִיסְמִידִיקָעַר, פָּאַרְשְׁוּעַכְטָעַר קְלוּזָן,
הָאָטָם דָעַר שְׁרִיבָעָר אַיְן דָעַר פִּינְצְטָעָר גְּעוּזָן,
וְוי דִי אַלְטָעַ, פָּאַרְשְׁיִימָעָטָעַ אַוְתִּיחָותָה הָאָבָן זִיךְ אַוְיסְגָּעְרִיבָן,
אוֹן אוֹיפֶר קְלָאָר פָּפָּר
הָאָטָם דָאָס שְׁטִיקָל שְׁרִיבָעָנְדָל אַ גַּאנְצָעַ נָאָכָט גַּעֲשָׁרִיבָן
אוֹן זִיךְ נִישְׁטָ אַוְיסְגָּעְשְׁרִיבָן.

דעָר יְנָגָעָר שְׂרָ פָּוָן יִדְיָишָׁ
הָאָטָם זִיךְ קוּיָם אַיְינְגָּעָהָאַלְטָן

צַו גַּעֲבָן אַ גְּלָעָט
די צְעַפָּאַטָּלְטָעַ הָאָרָ פָּוָן פָּאָעָט.

ער הָאָטָם גַּעֲלָאָזָטָ פָּאָלָן
אַן אַיְינְצִיקָעַ, שְׁטִילָעַ טְרָעָר.

נִישְׁטָ נֶמֶ-חָנוֹכָה,

נִאָר נֶסְ-סּוֹצְקָעָוּרָ.

פּוֹפְצִיךְ יָאָרֶךְ

ממש איבערנאגט, אוּ מיר אַנגעווואָקְסָן
אָקְאנְפּוֹצִישׁ בְּעֶרְדֵּל,
אוּן אַיךְ הָאָבָּגָעָנוּן בְּאַלְאָקָעָן,
וּוְעַגְן דָּעַם זִין פֿוֹן לְעַבְן.
וּוְאוּ אַיז אַהֲנְגָעָקוּמוּן
מִיְּין חַכְמָהְדִּיק שְׂוּעָרְדֵּל,
וּוְאָסְ מִיטָּאִים הָאָבָּגָעָן זִיךְ כְּסָדָר
גַּעַלְעָרָגָט פְּעַכְתָּן?
זָאָל זִין אוּ כְּהָאָבָּגָעָן עַמְּ רַעַשְׁתָּ נַעַכְתָּן
אוּוּקְגַּעַגְבָּן?
זָאָל זִיךְ הַאַלְטָן דָּעַרְמִיט דָּעָר,
וּוְעַמְּעַן אַיךְ הָאָבָּגָעָן עַמְּ אַוּוּקְגַּעַשְׁעַנְקָט.
שְׁוַיְין יָאָרֶן וּוּיְיָהָאָבָּגָעָן מִיְּין יְוָגָנָט
נִישְׁטָן גַּעַבְעַנְקָט.

מײַר דאָכט זיך ס'ז'וֹאַלְט געוווען
אַ חוֹצֶפֶה אָוּן פֿאָרְשִׁיּוֹת,
זוֹ זַיִן יָוָג
איַן אַזָּאַסְמָה דִּיקָּעָר צַיִיט.
כְּבֵין אַקְוָרָאַט אַזְוֵי אַלְטַ, וְוי סְדַאָרָף אַלְטַ זַיִן אַ מעַנְטַש,
איַן אַיצְטִיקָן מַאֲמַנְטַ.

פֿוֹן אַיִן זַיִיט
פֿוֹנְקָט גַּעַנוֹג טָעַג פֿאָרְבָּרָעַנְט,
פֿוֹן דַּעַר אַנְדָּעָר זַיִיט נַאֲךָ אַכְּבִּיסָּל,
פֿוֹן וּוַיְפָל סְאַיזָּאַשְׁעָרָט,
פֿאָר אָן אַוְמָרָאַיקָן שְׁפָאַצְיָר,
אוֹיפָ בְּרַעַנְעַנְדִּיקָּעָר עָרָד.

גַּלוֹּיב אֵיךְ אַיִן דַּעַר צֻקוֹּנוֹפְּטָ, אַיִן מעַנְטַש ?
כְּשַׁטְּעַל זַיִךְ פֿאָר אֹזְיָא,
אַבָּעָר אֵיךְ גַּלוֹּיב שַׁוִּין אַזְוֵי הַיְּפָשָׁע יָאָר.
אוֹן אֵיךְ בֵּין מִידָּה,
וְוי אֵיךְ בַּנְּזָן אַיִד,
צַו בְּרַאָדִיעַן דָּוָרָךְ בְּלָוָט.
כְּחַאָב שַׁוִּין נִישְׁתָּקִין מוֹת
זַיִן צַו וּוַיְקָן אַיִן גַּלוֹּיבָן.
געַוּעוּרְמָאָר !

סְזַוְאַקְסָן אַונְטָעָר נִיעַ גַּלוֹּיבָרָם,
אוֹן נִיעַ רְוִיבָעָרָם,
אוֹן אֲפִילּוּ פֿוֹן דָּעַם שָׁאָרִית הַפְּלִוְתָּה,
צְעַזְוִיְּטָעָ אָוּן צְעַשְׁפְּרִוְיטָע,
וּוְאַקְסָן אַונְטָעָר נִיעַ יִדְגָּן,
פֿאָר אַ נִּיעַם צִיקָּל —
אַנְהָוִיב, מִיטָּן, כְּמַעַט סָוָף,

אט-אט, במעט סוף,
שטראָפַן שבר, חושן,
ישועה, איבערגעצ'ילט?
ווײַפל זייןען געלביבן?
ニישט גערוט, נישט געללאָפַן.
ווײַטער געטראַבָּגַן, ווײַטער געללאָפַן.
פֿון שטענדיָקָן געיגָג אָזָן גַּעַאיִיל,
בֵּין אַיךְ מִיד, וַיִּ, אַדְעָר וַיִּיל,
כְּבֵין אַ יַּד.

זעט נאָר ווי אַוִסְגַּעַצְיִיכְנַט כ'הָאָב גַּעַוּאוֹסֶט,
ווען גַּעַבְוִירַן צַו ווערַן.
כ'קָעַן אַיךְ שַׁוּעָרַן,
כ'בֵּין פּוֹנְקָט אַזְוִי אַלְטַ אַיצְטַ,
ווי ס'דָּאָרָף זַיְן
אַ יַּוְנְגַּעַרְמָאָן אַיִן מִינְיָנַע יַאֲרַן.
פּוֹנְקָט אַזְוִי אַלְטַ,
ווי ס'אַיְן ווייט דָעַר מְרַחַק,
פֿון מִיִּן יַוְנְגַּעַר,
פֿאַרְרוֹוִיסְטָעַר הַיִּים,
וּאָסַ פֿון אַיר בֵּין אַיךְ אַמְּאָל-אַמְּאָל,
אַן בְּעַנְקָשָׁאָפְט,
מִיט קִינְדָּעַרְשָׁעַר הַאַפְּעַרְדִּיקִיט אַוְעַקְגַּעַפָּרָן.
ווי נַאֲרִישׁ דָּאָס אַיִן גַּעַוּוֹן.
כ'הָאָב דָּעַרְיוֹף גַּעַכְאָפְט אַ בְּלִיק אַוִּיפְט צַוְּרִיק,
אַיִן דַּי שְׁפַעְטָעַרְעַע יַאֲרַן.
כָּאַטְשַׁ נַאֲךְ אַיִן פָּאַרְטוֹוִיעָרִיקְטָן קַוְּקָעַן,
בָּאַדְאָרָפְט יַוְנְגַּעַרְהִיט גַּעַבְן,
אוֹיפְט אַ שְׂטִיקְ פָּאַרְבְּרָעַנְט
צַוְּנָפְטִיק לְעַבְן.

כ'טו דער מאגען

כ'טו דערמאָנוֹן

נַאֲךְ דֵי זָאָכָן ווַיְלִי אַיךְ דָעַרְמָאָנוֹן,
דֵי בָּאוֹנוֹנְדָעָרָעּ קָלְעַנְעָרָעּ חָוְרְבָּנוֹת,
וּוְאָם זַיְנָעָן צִיְתִיק גַּעֲוָאָרָן אֵין מִיר.
דֵי שְׁטִילָעּ אָוְמָגְלִיקָן וּוְאָם זַיְנָעָן אֵין מִיר אָוְיְפָגָנָאָנוֹן,
וּוְיְלִינָעּ שְׁרָעַקְעָוְדִיקָעּ זַוְנָעָן
אוֹן בִּימְלֻכְּבּוֹיוֹ פָּאָרְגָּאָנוֹן,
אָרוֹמְגָעָוְאָלְקָנְטָן מִיט אַיְגָעָנָעּ יָאָרָן.
נַאֲךְ דֵי זָאָכָן טֵו אַיךְ דָעַרְמָאָנוֹן,
דֵי בָּאוֹרוּעָסָעּ חַלּוֹסָ-סְטָעוֹשָׁקָעּ,
וּוְאָם הָאָט ווַיְיָאָרְדִּיקָעּ שְׁנִיתָ
דוֹרְכָּגְעַבְּלִיכְטָט דָוְרָךְ דָעָרּ מַאְפָעּ
פָוּן מִין פָּאָרְבָּעָנְקָטָן שְׁלָאָפָּ,
דָעַם שְׁטִילָן ווּעְגָּג וּוְאָם הָאָט צְוֹזָאָמָעָנְגָעָרְיִיכְטָט
אַלְעָ לְעַנְדָעָרּ, אַלְעָ גָּאָסָן, אַלְעָ הַיּוֹעָרּ.

אויפֿ אײַן אויפֿגעַשֶּׁרָאַקעַנְעָר, אויפֿגעַוֹאַכְטְּעָר
יידַנְגָּסִים,
וּזְאָם הַאָט מֵיט אַרְעָה וּזְאָרְעָמָה שְׂטִינְנָעָר,
טוּכְלָעָן גַּעֲהִילָּץ אָוּן מַצְבָּהַדִּיקָן צִיגָּל
אויפֿגעַנוּמָעָן מַיְינָע אַנְלוּוֹפְּנְדִּיקָּע טְרִיטָּה,
די בְּשָׁמִים-גַּעֲשַׁעְפְּטוֹן,
די קָאַשְׁעָר אָוּן מַעַלְ-קָרָאַמָּעָן,
די הַעֲרִינְגָּנָּגָעָוּלְבְּלָעָה,
די נַאֲפְטִיכְלִיְיטָן אָוּן דִּי גַּזְוִיְפְּטוֹרָאָרָעָם,
די שְׁיוֹתָלָה אָוּן פָּאַרְוָקִ-מַאֲכָעָרָם,
די מַאֲנְדָּלָעָן, טַיוֹתְלָעָן אָוּן פִּיגָּן,
דָּאָם פְּרִישָׁ-גַּעֲבָאַקְעָנָע זְוִיעָרְ-בְּרוּוֹת,
די מָאָן אָוּן גַּעֲצִיבְלָטָע פְּלַעְצְלָעָה,
די חַוְשְׁכְדִּיקָּע טְשִׁינוּיָּעָם,
מֵיט דִּי דְּרִימְלָעְנְדִּיקָּע, שְׁוֹוָאַרְצָע וּוּרְעָעָם
אוֹיפֿן וּזְאָרְעָמָעָן פִּיעְקָעְלִיךְ,
די מַאֲגָעָרָע לְאַנְקָעָם,
די פָּאַרְדְּרִימְלָטָע אָוּן האַלְכְּ-לְעַבְעַדְיִיקָּע בֵּית-עַלְמִינָּם,
וּזְאָם הַאָבָן שְׁטַעַנְדִּיק בְּאַזְוֹאַכְטָה
דָּאָם אַנְגָּעָנְגָּעָה לְעָבָן.
אלֵין הַאָט גַּעֲוָאָרָט אוֹיפֿ דֻּעָם בְּרָעָן אָוּן בְּרִי,
פָּוּן דֻּעָם יְיִנְגָּלָם סַאֲפָעְנְדִּיקָּע,
אַנְלוּוֹפְּנְדִּיקָּע טְרִיטָּה
אוּן אַיְזָה זְיךָ צְוָאַמְעַנְגָּעָקְוּמָעָן אוֹיפֿ דֻּעָם אַיְינְצִיךְּן,
שַׁאֲרָפָן אָוּן פְּרִיאַדִּיקָּן שְׁנִיטָּה,
פָּוּן דַּעַר חַלּוֹם-סְטַמְעַזְשָׁקָע,

וואם האט געהייסן היים.

דאם יונגל לויפט פארביי

און די פארשווארצע, שטעכיקע שטיינער,

זונגען

באלזאמען

זו זונגען

מידע

פim.

היים. ס'יינגל איז געקומען צוריק אהיים.

ס'יינגל איז נאר-וואם אַנְגָּעָלָפָן.

אויף איין פיצל ארט

אייז די גאנצע אַנְגָּעָבָעָנְקָטָע שטאט

איום געקומען מקבל פנים זיין.

אויף איין שטויקל ארט

האבן זיך געגעבען די הענט און צוֹזָמָעָנְגָּעָחֶבֶרֶת

אלע ניגעריקע יונגלעך און מידלעך,

בדי נישט צו פארגעמען צופיל ארט,

אויף דער זיגזאגישער חלום-סטעושקע.

אט די סטעושקע איז פארשניטן,

חרוב, אַפְּגָּעָוּוִישָׁט.

ס'אייז נישט קיין סך, אפשר

איין געל, איין טרייעריךער מויער,

האלב-איינגעפאַלְן פון אַנְגָּעָבָעָנְגָּעָר דערוואָרטונג,

אפשר סך הכל אַ שְׁפָּצָן,

אפשר גאר נישט-מער ווי אַ פִּינְטָל,

קויים צו געפינען מיט אַ פָּאָרְגָּרְעָסָעָר-גְּלָאָזָן,

אויף אַ גְּרוּסָעָר, פָּאָרוּסָטָעָר מַאֲפָע,

אַכְּבָעָר דָּעַם קְּלִיְּנָעָם, בָּאוּנְדָּעָרָן חְוּרָבָן,

טו אֵיך אַיְצָטָעָר דָּעָרָמָאָנָעָן.

נאך דאס וויל אויר דערמאנגען.
 אן אייגן לעבעדיק תנ"כ,
 מיט באזונגלאכען, שטראלנדייקע,
 שטאלצע אכבות און אהבות.
 צו מיר האבן זוי נישט גערעדט קיון ווארט,
 וויל זוי האבן געמיינט,
 או איך בין נאך נישט געבורין געוואָרַן.
 אבער געוואוינט האבן זוי אין מײַנס אן אייגן תנ"כ,
 געפיטערט זיעער שאָפ און געללאָפֿן אויפֿ שפֿיצְיִקּע שטיינער.
 ס'או נאך קיינער אֶזְוִי נישט געבורין געוואָרַן,
 אין אֶזְוִי אַיְגַּעֲנָעָם ווינְדְּוִין אַנְהַיֵּב זוי איך,
 און קיינער או נאך אֶזְוִי נישט דערנְגַּנְגַּעַן,
 צו אֶזְוִי אַיְגַּעֲנָעָם אַנְסְּפְּקְדִּיקָּן סֻוֹף.
 ס'או נאך קיון באזונדערער מענטש,
 אֶזְוִי באזונדער נישט אונטערגענְגַּעַן.
 די קייטעלנדיךע יארון האבן נאך קיון אַיִּין ייחיד
 אֶזְוִי נישט אַרוּמְגַּעַץְרְקָלְט ווי מִיד,
 און אֶזְוִי נישט פָּאָרְלָאַשְׁן אַיִּין מענטש
 די אַילְמִינְאַצְּיָע פָּוֹן אַקְיָינְגְּלָעָן הַמִּשְׁרָה,
 ווי אַיִּין מִיר.
 די גאנצע דערציילטֿע פָּאָרְגָּאַנְגָּעָנְהִיּוֹת
 או געווֹן פָּאָר מִיר אֶזְוִי גַּאֲלְדִּיק אַמְּתָה,
 ווי אַשְׁלָאָפּ-גַּעֲזַעְטִיקְטָעַר נַאֲכְמִיטָּאָג,
 ווי אַטְּיוּדָע, אַנְגַּעַזְמָעָן בָּאָרְנוּן,
 ווֹאָס הַאֲלָט בַּיּוֹם אַרְוָנְטָעָרְפָּאַלְן פָּוֹן בַּיּוֹם.
 פָּאָרוֹאָס אוֹזְמִיר באַשְׁעָרָת גַּעֲווֹן

אנצוהיבן פון סאמע אנהיב
און דערגין צום סאמע סוף,
זוי צו א באזונדער איגענער תליה?
ערגעצואג, אפשר גאר לעבן דיר,
שטייען נאך מענטשן אונטערן שאטן
פון א וויגנדיקער פטליע,
אבער דו קוקט ארוופ צו דיין לעצט רעפטל זאג,
צום ווערג-שלויַת,
און ביסט אליאן.
צווישן מיליאנען טויטן איז דאס
א קלאנציגיקער תשבורת,
אבער נאך דאס מוז איך דערמאגען,
דעム איגענען אנהיב,
און דעם איגענען, באזונדערן סוף.
א גראום פאלקם מעשה-ביבל
האט זיך פארמאכט,
א גאנץ פאלק האט א קויש געטאן
דעム טאול פון בלוטיקן חזק-חזק,
און געשטארבן מיט שמע ישראל.
אבער אין דעם סיומ, אויפ דעם סאמע אפגרונט,
שיילט ערגען מיין איגענע קרייאת שמע,
אין א קינדרש בעטיל
פרומע, האלב-פארדרוילטע אויגן.
אין דיין האנט טו איך אנטרויען
מיין נשמה.
מיין איגענען, לעצטן, שמע ישראל

טו איך איזטער דערמאגען.

ווען איך האב אונגעהווין,

האָב איך ווי א קלײַן פישל,

גענומען שוימען איז ליעבעדיין תְּגִיְּל.

בְּהָאָב אֶלְאָז גָּזְעַן דָּרְךָ אֵין שְׁמָאָל,

טְּוָנְקָלְ-גְּרִין אוֹיג,

אַ רְּוָאֵיך אִינְדוּעַלְעַ.

דער מינדסטער פון מיין פאלק בין איך געוווען,

און דאס איז געוווען די רבוחא,

וואָס איך בין סיּוּוּי געוווען אַ גְּקָרוּינְטָעַר.

מיין טאטָע האָט איבער מײַן פריטָאָרגָנְדִּיך בעטל געדוכנט

און איזן מיר אַרְיִינְגְּזַוְּנְגַּעַן

אלְאָז פֿוּן סָאָמָע-סָאָמָע אֲנָהִיבָּ.

הָעָר, וְאַת שְׂוֻעַבְתָּ אֵין דָּיִן מָוחָל,

וְאַת עָר גְּרָאַבָּלְטָ דִּיר דָּס הָעָרָצָל,

וְאַת עָר בָּאַשְׁוּעָרָט דִּיךְ צַו גְּלִיבָּן —

בראַשִׁית בְּרָא.

און דו האָט זִיךְ גַּעַשְׁפִּילְט מִיט גָּאָט,

און גַּעַהְעָרָט וְאַת עָר האָט דִּיךְ

גַּעַלְיוּתְזַעְלִיקָּט.

און דִּיר מְכֻטִּיה גַּעַוְועַן אַ גַּאנְץ לְאַנְדָּ צַו אַרְבָּן.

סְ'אַיז גַּעַוְאָרְן פִּינְצָטָעָר,

הָאָטָט מִיט קְוָרְצִוְבְּטִיקָעַן, קְוָנְדָעַרְשָׁע אַוְינְן

דוּרְכְּגַעְלִיכְטִיקָט דִּי פִּינְצָטָעָרְנִישָׁ

און גַּעַוְאָרְן דָּעַר יְוָרְשָׁ-עָצָר

פֿוּן אַן אַיְגְּעַנְעָם כְּנָעָן.

פָּאָרָאִים אַיְזֶן גָּעֵנָאנְגָּעָן דִּין פָּאָלָק,
אוֹן נָאָךְ אִים מִיטְ קְלִיְינָעַ טְרִיטְעָלָעַ,
בִּיסְטוֹ גָּעֵנָאנְגָּעָן, מִיטְ אָן אַיְגָעָנוּם
גַּעֲטָלָעַן עֹל אֹוָפְּ דִּי פְּלִיוֹצְעַם.
שְׁוֵין בִּיּוֹם סָאָמָע סְוָף פָּוּן וּזְוָעָג אַיְזֶן גָּעֵוָאָרָן אַיְזֶן כְּעַם,
אוֹן עֹר הַאָט אַיְסְגָּעָנָאָסָן אֹוָפְּ דִּין פָּאָלָק
דִּי גָּאנְצָע חֻמְשְׁדִיקָע תּוֹכָהָה.
שְׁטִיקָעָר שְׁוּעָבָל זְיִינָעָן גַּעֲפָאָלָן דִּיר אַיְזֶן פְּנִים,
אוֹן דוֹ בִּיסְטַ אַהֲלָכְ-בְּלִינְדָעַר
נָאָכְגָּעָנָאָנָגָעָן דָּעַם חָרְבָּן,
אוֹן דָּאָס טַו אִיךְ דָּעָרְמָאָנָגָעָן.

כְּגַעַדְעַנְקָ, וּוֹי דָּאָס גָּאנְצָע לְעַבְעַדְיקָע תְּנַ"כְּ
אַיְזֶן גָּעֵוָאָרָן אַ רְיָדְעָוְדִיקָעָר אַקְוָזָאָרִים
מִיטְ אַזָּאָ פְּלָאָטְעָרְנְדִיקָעָר, שְׁוֹפְנְדִיקָעָר פִּילְפָאָרְבִּיקִיָּיטָ
אוֹזְ דָּאָס תְּנַ"כְּ הַאָט גַּעֲפְנְקָלָט
אוֹן אַיְזֶן גָּעֵוָאָרָן אַרְוָמְגָעְזָעָצָט
מִיטְ טְיַעַרְעָ אַיְדָלְשְׁתִּינְעָרָ,
אַרְוָמְגָעְרָשָׂיָט מָוֵט קְלָאָרְקִיָּיטָ,
בִּיוֹסְ אַיְזֶן גָּעֵוָאָרָן דִּי גַּעֲטְיִיטְשְׁמָעָ
אוֹן לְוַיְטְעָר-גָּעֵזְוָנָגָעָן גַּעֲשִׁיכְטָעַ פָּוּן מִיּוֹן אַיְינָנוּ פָּאָלָק.
אִיךְ, דָּעַר מִינְדְּסְטָעָר,
וּוֹי אַ שְׁפָאָן אַיְסְגָּעָדָאָרָטָ
חַאְבָּ אַגְּנָעָהְוִיבָּן צַו הָרְשָׁוֹן
אַיְבָעָר אָן אַיְגָעָנָר יְדִישָׁעָר גַּעֲשִׁיכְטָעָ
אִיךְ הַאָב אַ גַּעַשְׁרִי גַּעֲטָאָן: יְהִי אָרוֹ.

און ס'האָבן אויפֿגעלוֹיכטן
 גמרות, מדרשים,
 און ווי א פַּלעֲמְלָדִיקָע דִּימְעַנְתָּ
 האָט אָן אויפֿטוּרִישָׁעָר מהרש"א
 אַרְזִיסְגַּעַשְׁטָרָאַלְט פָּוּן מֵיָּן רְבִינָס טְרוּיְעָרִיקָע אַוְיגָן,
 פְּרָנְסְהַדִּיקָע, וּאֲכַעְדִּיקָע אַוְיגָן,
 דָּאגַהַדִּיקָע, עַצְבּוֹתַדִּיקָע אַוְיגָן,
 חִוּנָּה-זָוְנַדִּיקָע, פָּאָרְטָרָעָרְטָע אַוְיגָן,
 זַיְפְּצַנְדִּיקָע, דְּרִימְלָעְנְדִּיקָע,
 זַעַלְטָן מְנוּחַהַדִּיקָע, שְׁבַתַּדִּיקָע, גַּן עַדְנְדִּיקָע אַוְיגָן,
 שְׁוּעָר אָן טִיף גַּעֲפְּרָעְנְגַּטָּע אָן מִיט אַנְגָּן
 פָּאָרְעָנְטָפְּעָרְטָע אַוְיגָן.
 די צֻוַּי טְרָעָן, אַיְן די קָעֶצְלְדִּיקָע אַוְיגָן,
 פָּוּן גְּרוּוִיסָן גְּמָרָא-מְלָמְדָם שְׁטוּם טְיעַכְּטָעָרָל,
 זַיְנְגָּעָן גְּעוּוֹעָן — אַיְנָע אַלְשׁוֹן-קּוֹדְשַׁדִּיקָע,
 אָן די צְוַיְוִיטָע אַגְּעַטְיִיטְשָׁטָע,
 אַשְׁעַמְעוֹדוֹדִיקָע טְרָעָר,
 אַבָּאָגְלִיְוַתְּנְדִּיקָע אוּפָטָשָׁרִיט אָן טְרִיטָי,
 אַוִּידְבָּר-גַּעֲרַעַדְטָע,
 וּוְאָם האָט גַּעֲדִינְט דָּעַם לְשׁוֹן קּוֹדְשָׁ,
 מִיט אַזְוִיפִּיל גַּעֲטְרִיוֹשְׁאָפְּט,
 וּוְאָם האָט אוֹיְסְגַּעַזְוִיגָּן סְלַעַצְטָע בִּימְלָ לִיכְטָ
 פָּוּן אַטְוֹנְקָעָלָן פְּסָוק,
 אָן אִים גְּלִיָּךְ דָּעֶרְלָאָגְנָט אַוְיפָּט אַפְּרִוְיְגַּעַבְּרִישָׁעָר טָאָז,
 וּוְיָ אַפָּוּן גַּעַנְצָן הַאֲרָצָן פָּאָרְגָּנְגָּעָן שְׁבַת-אֹוִיבָּס,
 צַו וּוּיְבָלָעָר אָן מִידְלָעָה,

און צו טיירע, ווארעמע אמערטאציז,
מווט ריזיק-גרוימע הערצער,
וועי ברויט-צעעפנטע טיסטערטס,
וואם האבן אנגעקוואלן,
וואם ס'עפנט זיך א טורל, ס'עפנט זיך דער טויטש
ס'עפנט זיך דער מוח,
ס'צעפראלט זיך דאס גרויסע הארץ.
ס'אייז שווין דעםאלט געווועז
אזויפיל און אזויפיל לבריאות העולם,
אבער בי מיר אייז די וועלט
געווועז א פונק-נייע,
אן ערשות באשאפענע.
מיין יידיש פאלק האט ערשות אנגעהויבן
ליידן פון סאמע אנהיב,
מיין אייגן, קליאן און אָרְעַם פֿאָלְק,
וואם מיין פֿאָרְחָאָרְעֻוּעַטֶּר טָאָטֶע
האטט פֿאָרְמִיר אויסדערווילט.
מיין לאנד אייז געווועז א פֿיצְלָם,
אבער ס'האט געהאלטן און איין רינען
טילך און האניך פון אלע איטערם,
און ס'האט דארטן געללייט און איניציקער פֿיגַנְבוּים,
א טויטלבוים, אן איילכירות,
איין דעם לאנד פון מיין פֿאָלְק,
וואם מיין גוטער טָאָטֶע האט פֿאָרְמִיר אויסדערווילט.

נאר דאס דארפ איך דערמאןען :
די אויפגעציזיליעטן ליאדער
פון מיין מאמען,
די לאכנדיקע, קלונע און קוים-גענרגאטטען ווערטער,
די מיחידיקע, מומר-השכלדיקע,
איך שטייל מוויל, וואס האט זיך אלעמאָל
פרײַער קלֹג באַדָּאַכְט,
אוידער ס'האָט זיך שווין געעפֿנט
און אַרוֹמְגַעְקִילְעַכְדִּיקְט אַ באַטְעַמְּטָן זָג,
וואס די גאנצָע משפחָה האָט געוווארט דערויף,
וואַוִיַּף אָן עַצְּחָה טוּבָה.
מיין מאמען, די שטאלצע דינסט פון איך הויזגעזינט,
האָט צוּוַישָׁן שייערֶן, קאָכֶן,
און וואַשֵּׁן גְּרָעָט,
מיר פֿאַרטְרוֹיט דאס וואָנדער
פון דעם פֿויְעַרְישַׂ-יְוִידְיָוָן גְּלִיבְּכוּוּרְטָל,
פֿויְעַרְישַׂ-איְנְגַעְזִוְעָסָן אוֹוָפָ אַיְגְּעַנְעָר עַרְד,
מייט אַיְגְּעַנְעָר קִי, אַיְגְּעַנְעָר סְעַדְעָר,
אַיְגְּעַנְעָר סְמֻעְטָעָנָע אָן רְוִיטָע יַאנְדָעָם
און גַעֲפַעְפַּעְטָע, הַאֲרָטָע, גַעְטְּרוֹקְנָטָע קְעוֹלָעָד.
זַי, די מאָמע מְיַינָע, האָב אַיך גַעְרוֹנָט,
פֿאַר דָעָר מאָמען פון מיין גאנץ יְדִישַׂ פָאַלְק.
און צו איך אָן נאר איך
הַאָב אַיך מְיַיָּן גָאנְצַע לְעַבְנָן גַעֲבַעְנָקְט,
ווען ס'האָט אוֹיפְּגַעְלְוִיכְטָן אָן אוֹיפְּגַעְתְּוִינְקָלְט
דאָס קלְיִינָע פֿינְטְעַלְעָ אַוִיַּף מְיַיָּן חַלּוֹם מְאַפְּעָן.

און נאך דאס מוז איך דערמאָנען.
ווען כ' בין געקוּמען צו איר מיט גראָטעסַק טרייט,
פֿון אַ כְּלֹמֶרֶשֶׁט דְּעַרְוּאַקְסַעְנֶעָם,
בֵּין אַיךְ שְׂוִין גְּעוּעָן בְּמַעַט אַזְוִי אַלְטַ,
בְּמַעַט אַזְוִי טְרוּיְעַדְקַ,
און בְּמַעַט אַזְוִי קְלוֹגַ וּוּ זַ.
אֲבָעֶר גְּזוּכֶת הַאָבָּא אַיךְ שְׂוִין, אַנְלָעָן,
בֵּין אַ שְׂטָאַרְבָּנְדִּיקָעַר מְאַמְּנָעָן,
וּוְאָסָם כְּהַאָבָּא שְׂוִין בְּמַעַט אַנְגְּעַיָּאנְט אַיְן עַלְטָעָ.
כְּהַאָבָּא בְּאַשְׁיַּינְפְּרַעְלָעַד גְּזוּזַ
וּוּ דָּאָס שְׁטִילָעַ, גַּעֲכָאַוּעַטָּע יְדִישַׁ
איּוֹ אַוְיסְגָּעַנְגָּעַנְגָּעָן אוּפְּסַאְדָּה לְיְפָן.
אַלְעַ קִינְדָּעַר-שְׁוֹלָן, הַיִּים-שְׁוֹלָן,
פָּאלְקַ-שְׁוֹלָן, גָּאָרְטַּן-שְׁוֹלָן,
גַּאנְצָע אַוּן הַאַלְבָעַ שְׁוֹלָן,
יְדִישַׁע גִּמְנָזְיוּעָם, רַעַאלְ-שְׁוֹלָן,
פָּאַרְשָׁעַמְטָע, נִישְׁטַ-גַּעַלְיוּעַנְטָע יְדִישַׁע בִּיכָּעָר,
אַלְעַ הַאָבָּן גְּעוּוֹאָרָט בֵּין אַיר בְּעַט
אוּן אַיר גְּעֻקּוּקְט אַיְן מוֹיֵל אַרְיוֹן.
פְּלוֹצִים הַאָט זַי גְּעַעַפְנַט דֵי אַוְיגַן
אוּן מִיךְ מְשַׁלֵּחַ גְּעוּוֹעַן פֿון צִימָעָר.
מיַן קְרוֹיָן, מיַן אַוְיגַן אַיְן קָאָפַ
קָעַן נַעֲבָעַן נִישְׁטַ פָּאַרְטְּרָאָנָן מִינְגַּע לְעַצְطָע יְסָוִרִים —
הַאָט זַי שְׂטָאַרְבָּנְדִּיקָעַר מִינְגַּע מִיַּן צָעָר.
מיַן טְיוּעָרָעַ מְאַמְּעָ, מיַן קְלוֹגַ מוֹיֵל,
מיַן אַיְינַן מַאֲמַעַלְשָׁוֹן, וּוְאָס אַיז אַזְוִי

צערטעלעך אויפונגנאנגען פאר מיר
אין לובלינגער געשעפטשעטער פארנאכטן.
מיין מאמעעלשון, מיט דעם וועקסענען פנים
מיט די יסורים דערשראקענע,
האלב-פארמאכט אוניגן.
נאך דאס מוז איך דערמאנגן.

אוֹן אָזֶן מִין צְדֻקָּתִיקָע טַاطָּע
וּאָס אַיְזָן גַּעֲוָעָן מִין פָּעַנְצָטָעָרֶל צָו דָעֵר גְּרוּסָעָר וּוּלְטָא,
מִין טַاطָּע, מִיט די זִיכְעָרָע, נְחַדְּקָע טָרִיטָא,
מִיט די גְּלוּבְּיָקָע, בְּתָחִונְדִּיקָע טָרִיטָא,
אוֹ עָר הַאָט מִיטְגָּעָנוּמָעָן מִין בְּרוּדָעָר בְּנִימָיָן,
מִיט די גְּלִיאַיְקָע אַוְינָגָן.
אוֹן מִיט בְּנִימָיָן וּוַיְיב אוֹן קִינְד
זַיְנָעָן זַיְאָלָע גַּעֲגָנָגָעָן מִיטָּן גַּאנְצָן פָּאַלְקָן,
הַאָבָן זַיְאָזָונְדָעָרָע, קְלִינְיָע, גַּעַמְפָסְטָעָנָע, שְׁנִיְדִּיקָע טָרִיטָא
גַּעַמְאָכָט פָּאָר מָוֶר.
זַיְזַיְנָעָן בְּאָזָונְדָעָר גַּעֲגָנָגָעָן אוֹוֶפֶט מִין שְׁמַאְלָעָר אַלְיָיעָ.
דָּאָרָט, מִיטָּן פָּאַלְקָן זַיְנָעָן זַיְאָגָנָגָעָן מִיט טָרִיטָא,
וּאָס הַאָבָן זַיְקָע גַּעַצְיָילָט, זַיְזַמְדָּבָר בַּיִם יָם,
אָבָעָר פָּאָר מִיר זַיְנָעָן זַיְאָגָעָן,
בְּאָזָונְדָעָרְדִּיקָע טָרִיטָא,
זַיְזַיְגָעָן הַאָרִיזְ-קְלָעָפֶט.
מִין אַוְינָגָן פָּאַלְקָן, וּאָס מִיט אַים הַאָב אֵיך אַנְגָּעוּהָוִיכָן
מִין באַשָּׁאַפָּעָנָע וּוּלְט —
שְׁפָאָנָט אִיצְט צָוָם סּוֹף,

מיין באשאפענע וועלט זואס האט געהאט אן אנהייב,
ברענט איצט איזן די לעצטער שעהן פון אונטערנאנגע.
דער גאנצער הייל לעשט זיך.
א גאנץ תנ"כ ווערט פינצעטער און שטום,
א גאנץ לאנד ווערט חדוב.
ס'גיען מיליאנען און מיט זוי
מיין טاطען, מיט די וויזלדייק אוייגן,
מיין ברודער בנימין,
מיט צוטריילעכער לייבשפאט, נאכן טاطן,
מיט וויב און קינד.
און באזונדעך שפאנען זוי
דורך מיין חלומ-סטעוזקע,
גייען פארביי, גייען אונטער,
און צעריסן מיין גאנצן חלום,
וואי שפינועב.
נאך די באזונדעך קלענערע חורביה,
זואס זיינען צייטיך געוואָרן איזן מיר,
האָב איך געמוות טאן דערמאָנען.

LOBELIN, MIYN HILIKHUS SHTEATT

LOBELIN, MIYN HILIKHUS SHTEATT, SHTEATT FUN GRUYSEN
VIDISHUN DLOHT AON FRIULUCCU VIDISHU YOM-TOVIM. DIYN VIDUNIGAMS
HAAT GEUSHMUEKHT MITT PERIUSH RAOUWOU AON GEUBIYELT BROIT,
GEZOUDRETTU OGURKEUM, BESHVIM, HURNGE AON VIDISHUN BEMHON.
DEUM RIBINIM BIYT-MDRASH, DI MAHR"SB-SHOL AON DI MAHRSH"LSHOL,
DI BAALMEULAKBUSSH SHTEIBLUED AON SHOLBLUD HABEN GEUSHANKEUN
DEUM KODOSH ZOM HOL FUN DEUM WOAKIKUN GRUISHEANDL, MASHTIYIM
GEZOAGT. DI FARMLAUKTEM TRUGEREM, WOAMS ZIYUNU GEUSHATANUN
AON GUOATRAT AOIF A ZOUIUR, HABEN ZIK BIYUN LEBINU ARAYINNU
CAFFT AIN RIBINIM BIYT-MDRASH AON HANAH GEUAAT FUN KOL
YUKB, FUN DI BATORIM MITT DI AMTLEUMSENNU AON SAMAUTUN
KOBLULUD.

LOBELIN, MIYN HILIKHUS SHTEATT, SHTEATT FUN AOIPGUNOACBTN
KLAMZIKAMPF. DIYNUN SHNIIDUR-YONNEGUN, SHOSTEMUR-YONNEGUN, DIYNUN
GEZOULIN AON MSHERTIM ZIYUNU AOIPGUNSHATANUN AIYNZOFREN YOSHER,
GLEYICHIOIT, BRIDUR-ULBKAIT PEAR ALU, "CHBROM AON BEURGEN".
A HILIKUR PLAM HAAT ZOI GEULIYUTRAT DI AOIGUN, WOUN ZOI ZIYUNU
MITT SHMAHHA GEGANEGUN AON KRIYIMINDEL ARYUN AON AOIFUN ZOUG
GEZONNEGUN REUOALZIANGURU LI'DUR.

לובליין, מײַן הייליקע שטאט פון בילדונגֶדָּאָרְשְׁטִיךָ יונגעֶי
לייט און יונגעֶ מיידעלעָר, פון דעם ערשותן בעזֵּאָרְאָמָּאָט פון
יונגעֶה עֲבָרָעָאִישָׂ אָון פון דער באַטָּעַמְטָקָיוֹת פון שטָּאָלָּצָן יִדְּיִשָּׂ,
פון חָרָר מִתּוֹלָן, הוֹמָיר, פֿרָאָפֶּעָסִיאָנָּגָלָעָ פְּאָרָאָיִינָעָן, פון אָנוֹן
דוּעָר גָּעָקיִיטְּלָטָעָר בענְקָשָׂאָפָּט קַיְיָן אָדָּעָס אָון קַיְיָן וּוּאָרְשָׂעָ,
וּאוֹ מִיר הָאָבָּן גַּעֲצִוּטָעָרָט אַיבָּעָר בִּיאָלִיךָ, פְּרִישָׂמָּאָן, מַעַּבָּדָעָלִי,
דַּעַּלְיָי, פֶּרֶץ, שָׁלוֹם עַלְכָּמָ, רַיְזָעָן. מײַן שטָּאָט פון פְּאָרָחְלָוְמְטָע
מַאֲקָלָעָרָם, פְּאָעָטָן אָון פְּרִידְּלַשְׁפִּילְּעָרָם.

לובליין, מײַן הייליקע שטָּאָט, מִיט דעם אלְטְּיָאלָטָן אָן
ניַיְיָאלָטָן בַּיְּתִיעִילָמָ, מִיט דֵי אוּהָלָם פון גַּוֹּטָע יִידָּן, קָבָרִים וּוּאָסָמָּ
צַוְּיִי טָאָר מַעַן נְאָעָנָט נִישְׁתְּצָוְתָרָעָט, סִידָּן אִין אָגָּרְוּםָעָר
צַרָּה, וּוַיַּלְיָד עֲרָד בָּרְעָנֶט מַמְשָׁה פון הייליקָיָט.

הייליקע שטָּאָט מִינְגָּעָ, דַּאת הָאָסְטָו אָוִיסְגַּעַבְעָטָן דֵי
זָמָה פְּאָר זָהָר, אָז וּעָנוּ מַעַן וּוּעָט בָּרְעָנֶן אָזְן בְּרָאָטָן אַנְדְּרָעָטָן
הָאָלָבָן מְיֻלִּיאָן יִידָּן, זָאָל מַעַן עַמְּשָׁן אָין שָׁאָטָן פון דֵיְנָעָ
קְנָאָפָּעָטוֹזָנָט יִאָרָר יְדִוִּישָׂקָיָט. דַּעְמָאָהָהָה יִלְיָיכָהָן בַּיְּתִיעִולָם הָאָסְטָו
גַּעֲוָאָלָט פְּאָר זָהָר, כְּדֵי פון אַלְעָדָ דֵיְנָעָהָה יִלְיָיכָעָ גַּוְשָׁעָר
זָאָל וּוַיַּרְעֵן אַיִן הִלְיָיכָהָן גַּוְשָׁאָרָט פְּאָר אַיִן גַּרְוִיסְטָן צְדִיק — דַּאת
יְדִוִּישָׂ פְּאָלָק. כְּצִי אַרְוֹנָטָעָר דֵי שְׁירָדָ פון מִינְגָּעָ פִּים וּוּעָן בְּקוּמָ
צַוְּמָהָן מַאֲרִידָאָנָעָקָזָוּעָלָלָ. דֵי עֲרָד אַיִן קְדָשָׂים, וּוַיַּלְיָיָ
סְּיְדִישָׂשָׂ פְּאָלָק רֹות דָּאָרָט אִין שָׁאָטָן פון הָוָנדָעָרָטָעָר פְּרוּמָעָ
דוֹרָהָת.

וּוּעָר וּוּעָט דֵיְךָ צְוִירִקָּשְׁתְּעָלוֹן אָון צְוִירִקְבּוּיָעָן, מײַן הייליקע
שְׁטָּאָט, אָז פְּאָרוּוִימָט בִּיסְטָו גַּעֲוָאָרָן בִּזְן דֵיְנָעָ פַּוְנָּדָאָמָעָנָט
אָזְן בִּיסְטָו אַיִן מְוֹרָאָדִיקָעָ מצְבָהָ.

מַעַן שְׁלָאָגָט שְׁוִינְדָּלְעָן, מַעַן לִיְגָטָ דָעְבָּעָה, מַעַן פְּאָרְרִיבְטָ אָזְן
מַעַן פְּאָרְנִיצְּעָוָעָט אָזְן אַלְטָעָ, פְּאָסְקְוָדָנָעָ וּוּעָלָטָ, אַבָּעָר מִינְגָּ
הייליקע שְׁטָּאָט, דֵי שְׁטָּאָט פון מִינְגָּעָ וּוּעָלָטָ, וּוּעָט קְוַיְנָמָאָל נִשְׁתָּאָ
צְוִירִקְגַּעְבָּוִיטָ וּוּעָרָן.

ביבער וואם זייןען דערשינגען פון זעלבייקן ממחבר

•

יעקב גלאטשטיין, 1921, פאראַלָּג קולטור
פרײַיע פערזון, 1926, פאראַלָּג נראַהאָר-סְטוֹדָאַלְסְקִי
קרעדאם, 1929, פאראַלָּג יידיש לעבן
וַיְדִּוְשִׁיטִיטֶן, 1937, פאַרְאַלָּג בושאָזע, וַאֲרֵשֶׁע
ווען יאָש אַיּוֹ גַּעֲפָרוֹן, 1938, פאַרְאַלָּג אַיּוֹנִיך
עַמְּיל אָזְן קָאָרְל, 1940, פאַרְאַלָּג משה שְׁמוֹאֵל שְׁקָלָאָרְסְּקִי
ווען יאָש אַיּוֹ גַּעֲקוּמָעָן, 1940, פאַרְאַלָּג משה שְׁמוֹאֵל שְׁקָלָאָרְסְּקִי
געַדְעָנָק לִידְעָר, 1943, פאַרְאַלָּג יִדְישֶׁעֶר קַעְמְפָעָר
יאָסֶל לְאַקְשָׁ, 1944, פאַרְאַלָּג מְחַמְּדִים